

Adina Grigore

Nicoleta-Sonia Ionică

Cristina Ipate-Toma

Descoperim împreună limba și literatura română!

Caiet de lucru Clasa a III-a

Editura Ars Libri

Adina Grigore

Nicoleta-Sonia Ionică

Cristina Ipate-Toma

Descoperim împreună limba și literatura română!

Caiet de lucru

Clasa a III-a

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRIGORE, ADINA

Descoperă tainele textelor literare : caiet de lucru : clasa a III-a / Adina

Grigore, Nicoleta-Sonia Ionică, Cristina Ipate-Toma. - Buzoești : Ars Libri, 2021

ISBN 978-606-36-1692-1

I. Ionică, Nicoleta Sonia

II. Ipate-Toma, Cristina

37

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. **Loredana-Sofia Tudor**, Universitatea din Pitești

Conf. univ. dr. **Maria-Magdalena Stan**, Universitatea din Pitești

Prof. grad didactic I **Mihaela Elena-Pătrașcu**, Școala Gimnazială Nr. 1 Costești, jud. Argeș

Prof. grad didactic I **Gabriela-Mădălina Nițulescu**, Școala Gimnazială *Nicolae Bălcescu* Pitești

*Textele-suport precizate în organizatorul fiecărei secvențe sunt cuprinse
în manualul de Limba și literatura română - clasa a III-a, editura Ars Libri, 2021.*

Copyright © Editura Ars Libri, 2021

Editor: **Adina Grigore**

Redactor șef: **Cristina Ipate Toma**

Grafică și design: **Mariana Chivu**

Ilustrații: **Patricia Stocheci**

Coperta: **Mariana Chivu**

Credite foto: Depositphotos, pixabay.com

Machetare și prepress: **Mihai Ștefănescu**

Corectură: **autoarele**

Comenzi:

Editura Ars Libri, Costești, Jud. Argeș

Tel.: 0248 546 357

Call center: 0318 282 293

E-mail: arslibri@yahoo.com

www.edituraarslibri.ro

Tiparul executat la Tipografia ARS LIBRI PROF Costești, jud. Argeș

Cuprins

UNITATEA 1 - STROPI DE TOAMNĂ

RECAPITULARE ÎNIALĂ

<i>Casa păpușii</i> după Titel Constantinescu - Sunetul și litera, vocalele și consoanele. Silaba, cuvântul. Despărțirea în silabe	4
• Sensul cuvintelor	5
• Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate	6
• Ortografie și punctuație: Propoziția; Semnele de punctuație; Scrierea corectă a cuvintelor într-o/intr-un, dintr-o/dintr-un, sau/s-au, să/s-a	8
• Scrierea imaginativă	10
<i>Prima zi de școală</i> după Edmondo De Amicis - Textul literar narativ	12
<i>Zile de toamnă</i> de George Coșbuc - Poezia	13
• Textul nonliterar/informativ	14
EVALUARE ÎNIALĂ	15

UNITATEA 2 - TĂRĂMUL CĂRȚILOR

<i>Radu, computerul și cartea</i>	17
• Cartea. Prezentarea unei cărți	18
• Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate – inițierea unui schimb verbal	20
• Prezentarea unei persoane	21
<i>Mi s-a terminat caietul</i> după Mircea Sântimbreanu - Textul literar narativ	22
• Scrierea corectă a cuvintelor ia/i-a	24
• Așezarea textului în pagina caietului	25
• Povestirea orală după imagini	26
<i>Aventura de ciocolată</i> după Eduard Jurist	27
• Formularea de întrebări și răspunsuri	30
• Povestirea orală după un șir de întrebări	32
<i>O faptă generoasă</i> după Edmondo De Amicis - Înțelegerea textului citit – harta textului	33
• Exprimarea emoțională față de textul literar citit	34
• Cererea simplă familiară. Cererea politicoasă	37
• Scrierea corectă a cuvintelor iau/i-au	38
• Planul simplu de idei desprins din ilustrații/benzi desenate	39
• Povestirea orală după planul simplu de idei desprins din ilustrații	40
<i>Alice în Țara Minunilor</i> după Lewis Carroll - Delimitarea textului în fragmente	41
• Ordinea întâmplărilor. Povestirea orală a unui fragment	44
• Planul simplu de idei al textului literar	47
EXERCIȚII RECAPITULATIVE	48

UNITATEA 3 - UNIVERSUL MEU

<i>Întâlnirea lui Tom cu prințul</i> după Mark Twain	52
• Sunetul și litera. Vocale și consoane	53
• Cuvântul. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe	54
• Scrierea corectă a cuvintelor ia/i-a	55
• Propoziția	56
• Intonarea propozițiilor. Semnele de punctuație	57
<i>D-I Goe...</i> după I. L. Caragiale	58
• Cuvântul - parte de vorbire	61
• Substantivul. Felul substantivelor	62
• Numărul substantivului	63
• Genul substantivului	64
<i>Țara. Poporul</i> după Alexandru Vlahuță	66
• Fragmentul descriptiv	69
• Scrierea corectă a cuvintelor neam/ne-am	70
• Solicitarea și oferirea de informații	71
• Cuvintele cu sens asemănător	72
EXERCIȚII RECAPITULATIVE	73

UNITATEA 4 - SĂRBĂTORI DE IARNĂ

<i>Mos Crăciun a fost răpit</i> după Lyman Frank Baum	75
• Extragerea unor informații de detaliu, dintr-un text, transmise prin ilustrații	77
• Adjectivul	78
• Acordul adjectivului cu substantivul	79
• Poziția adjectivului față de substantiv	80
• Cuvinte cu sens opus	81
• Povestirea orală după benzi desenate	82
EXERCIȚII RECAPITULATIVE	83

UNITATEA 5 - MAGIA IERNII

<i>Iarna</i> de George Coșbuc - Poezia	84
• Așezarea poeziei în pagina caietului	85
• Povestirea scrisă după un șir de întrebări	86
• Părțile unui text creativ (compunerea)	87

• Alcătuirea unui text creativ după un șir de ilustrații	89
• Alcătuirea unui text creativ după benzi desenate	90
• Scrierea corectă a cuvintelor nea/ne-a	91
<i>Crăiasa-Zăpezii</i> după Hans Christian Andersen	92
• Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit	95
• Textul de informare - Afișul	96
• Textul funcțional - E-mailul	96
• Textul de informare - Cartea poștală	96
• Textul de informare - Fluturașul	97
EXERCIȚII RECAPITULATIVE	98

UNITATEA 6 - FARMECUL COPILĂRIEI

<i>Patinele de argint</i> după Mary Elizabeth Mapes-Dodge	102
• Descrierea unei ființe	105
• Comunicarea nonverbală	106
• Comunicarea prin imagini	107
• Scrierea corectă a cuvintelor printr-o/printr-un	108
<i>Călătoriile lui Gulliver</i> după Jonathan Swift	109
• Descrierea unui obiect pe baza unui plan de întrebări	111
• Pronumele. Pronumele personal	112
• Numărul pronumelui	113
<i>Nicușor</i> după Ioan Alexandru Brătescu-Voinești	114
• Pronumele personal de politețe	117
• Genul pronumelui	118
• Pronunțarea și scrierea corectă a pronumelor	119
• Textul creativ (compunerea) după un plan de întrebări	120
EXERCIȚII RECAPITULATIVE	121

UNITATEA 7 - MUGURI DE PRIMĂVARĂ

<i>Pentru tine, primăvară</i> de Otilia Cazimir - Înțelegerea mesajului poeziei	123
• Prezentarea unei teme după un plan	126
• Relatarea unei întâmplări trăite	127
<i>Cele cinci piersici-poveste populară</i> - Înțelegerea mesajului textului literar narativ	128
• Formularea unei păreri despre personajele povestirii. Exprimarea acordului sau dezacordului față de acțiunile și atitudinile personajelor	130
• Formularea unei păreri despre o povestire	132
• Scrierea corectă a cuvintelor nai/n-ai	133
<i>Spiridusul</i> (poveste din Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia) după Selma Lagerlöf	134
• Verbul	135
• Numărul verbului	137
• Pronunțarea și scrierea corectă a verbelor	138
• Textul creativ (compunerea) după un plan de idei	139
• Scrierea corectă a cuvintelor săi/să-i	140
<i>O întâmplare deosebită</i> după Călin Gruia	141
• Povestirea scrisă a unui fragment	143
EXERCIȚII RECAPITULATIVE	146

UNITATEA 8 - SĂRBĂTORI ȘI FLORI

<i>În ziua de Paști</i> de Elena Farago	148
• Textul creativ cu început dat	151
• Textul creativ cu sfârșit dat	152
• Textul de informare - Organizatori grafici <i>Albinele și mierea</i>	153
• Scrierea corectă a cuvintelor va/v-a	156
<i>Zi de primăvară</i> după Titel Constantinescu	157
• Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare	159
• Invitația	160
• Alcătuirea unui text creativ (compunerea) în care se introduce dialogul	161
<i>Cartea Junglei-Frații lui Mowgli</i> după Rudyard Kipling	162
• Extragerea unor informații de detaliu din textul literar	164
• Povestirea scrisă a unui text de mică întindere după un plan de idei	167
<i>Păpădia</i> după Ion Agârbiceanu - Textul literar narativ (actualizare)	169
• Scrierea corectă a cuvintelor mai/m-ai	170
<i>Ce mai faci, bunico?</i> după Mircea Sântimbreanu	171
• Personaje preferate	173
• Scrierea corectă a cuvintelor care conțin vocale și consoane duble	174
• Textul creativ în care se introduc expresii și cuvinte de sprijin	175
<i>Corbul și vulpea</i> de Jean de La Fontaine	176
• Fișa de lectură	178
RECAPITULARE	179
RECAPITULARE FINALĂ	183
EVALUARE FINALĂ	190
• Proiect	192

1. Casa păpușii după Titel Constantinescu; 2. Sunetul, litera, vocale, consoane, silaba, cuvântul, despărțirea în silabe; 3. Sensul cuvintelor; 4. Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate; 5. Ortografie și punctuație: Propoziția. Semnele de punctuație; Scrierea corectă a cuvintelor: într-o/într-un, dintr-o/dintr-un, sau/s-au, sa/s-a.

Recapitularea noțiunilor din clasa a II-a

1. Casa păpușii după Titel Constantinescu

2. Sunetul și litera, vocalele și consoanele. Silaba, cuvântul. Despărțirea cuvintelor în silabe

1. Găsește un alt titlu potrivit textului.

2. În ce anotimp se petrec transformările din natură prezentate în text?

3. Transcrie, din text, enunțul din care afli care sunt prietenii fetei.

4. Alcătuieste câte un enunț ale cărui cuvinte să înceapă cu litera **t**, respectiv cu litera **a**.

5. Transcrie câte două cuvinte din text care conțin:

• două vocale și două consoane

• două consoane și trei vocale

• trei consoane și trei vocale

6. Precizează numărul de litere și de sunete ale fiecărui cuvânt.

vii $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

gândacii $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

ceasuri $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

văzduh $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

ghindă $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

succes $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

7. Scrie toate variantele despărțirii în silabe a cuvintelor la capăt de rând:

împodobim

șervețele

acoperișul

8. Alcătuieste cuvinte, folosind silabele: *ce, că, să, tă, pla, re, ță, ver, dea, bu, mie, te, cu fi, o, roși, li.*

3. Sensul cuvintelor

1. Scrie cuvinte, din text, cu sens asemănător pentru:

- amici - _____; • ornăm - _____;
- spun - _____; • locuință - _____;
- supărată - _____; • oaspeți - _____.

2. Alcătuieste enunțuri în care să introduci cuvinte cu sens asemănător celor de mai jos.

bucuroși, succes, pădure, câmpie, oaste, ascuns

3. Găsește cuvinte, din text, cu sens opus pentru:

- noapte - _____; • plină - _____;
- a plecat - _____; • acoperă - _____;
- urât - _____; • a dat - _____.

4. Formulează enunțuri în care cuvintele *vii, roșii, lună* să aibă sensuri diferite.

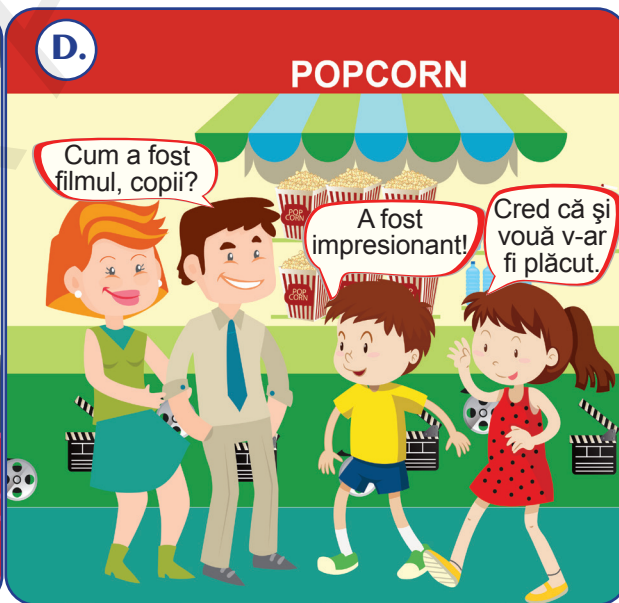
5. Descoperă sensurile cuvântului **carte**.

- Am cumpărat o **carte** de la librărie.
- Părinții au primit o **carte** poștală de la rude.
- La vârsta de 14 ani vei avea o **carte** de identitate.
- Din pachet a căzut o **carte** de joc.
- Cine are **carte** are parte.
- Alex a primit o **carte** de vizită de la clubul de fotbal.

4. Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate

1. Observă următoarele situații de comunicare.

2. Enumeră vorbitorii din fiecare situație de comunicare.

- A. vorbitori: _____ ;
 B. vorbitori: _____ ;
 C. vorbitori: _____ ;
 D. vorbitori: _____ ;

5. Ortografie și punctuație: Propoziția; Semnele de punctuație; Scrierea corectă a cuvintelor într-o/într-un, dintr-o/dintr-un, sau/s-au, sa/s-a

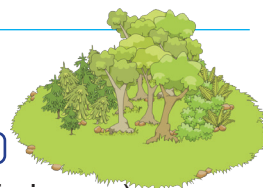
1. Scrie câte o propoziție cu fiecare dintre cuvintele: *brumă*, *norii*, *păsări*, în care să evidențiezi folosirea corectă a semnelor de punctuație (., ? !).

2. Alcătuieste, în scris, câte o propoziție care să exprime: un salut, un îndemn, o chemare, o mirare, o urare.

3. Completează folosind semnele de punctuație potrivite.

☐ Ce te legeni ☐ codrule ☐
 Fără ploaie ☐ fără vânt ☐
 Cu crengile la pământ ☐

☐ De ce nu m-aș legăna
 Dacă trece vremea mea ☐
 (Ce te legeni... de Mihai Eminescu)

4. Formulează câte o propoziție legată de conținutul textului *Casa păpușii* după Titel Constantinescu, în care:

♦ să oferi o informație;

♦ să adresezi o întrebare;

♦ să-ți exprimi mirarea.

5. Enumeră semnele de punctuație întâlnite în primele două alineate ale textului *Casa păpușii* după Titel Constantinescu.

6. Transcrie, din text, un enunț care exprimă o întrebare și altul care exprimă o mirare.

7. Ordonează cuvintele pentru a obține propoziții.

• învățătorul, spre, dintr-o dată, s-a întors, Giovanni;

• mai, Giovanni, iertare, târziu, și-a cerut;

• încăpere, într-o, clasa I, se aflau, copii, din.

8. Înlocuiește după sens, acolo unde este posibil, folosind cuvântul **ori**, apoi transcrie enunțurile obținute.

- La bibliotecă s-au dus cei cu legitimație.
- Vizităm muzeul sau Grădina Botanică.
- Dorești o pizza sau o înghețată?
- Doi prieteni s-au dus la cursul de înot.

9. Completează spațiile, folosind cuvintele **s-au, sau, sa, s-a**.

- Zilele au trecut și Ianul _____ copt.
- Mihai și Matei _____ dus în vizită la bunica.
- Sora _____ astăzi _____ costumat pentru carnaval.
- Vii _____ pleci de la școală?

10. Transformă după model.

S-a hotărât să se trezească de dimineață.
S-au hotărât să se trezească de dimineață.

♣ S-a întors de la concurs.

♣ S-a bucurat de prezența prietenei.

♣ S-a înveselit după ce a trecut ploaia.

11. Scrie **lui** sau **ei** în locul cuvintelor evidențiate.

- Ioana merge în vizită la bunica **sa**. (_____)
- Elevul o îndrăgește pe învățătoarea **sa**. (_____)
- Mihai împrumută cartea **sa**. (_____)
- Am întâlnit-o pe Camelia și pe mama **sa**. (_____)

1. Scrierea imaginativă

1. Alcătuieste un text, de 5-7 rânduri, după imagine, folosind expresii. Găsește-i un titlu potrivit.

2. Prima zi de școală după Edmondo De Amicis

Textul literar narativ

1. Completează propozițiile.

- Titlul textului este: _____
- Autorul textului este: _____
- Personajele textului sunt: _____

2. Scrie căror personaje, din text, li se potrivesc însușirile:

a) grijuliu, serios, iertător;

b) obraznic.

3. Cadranele

I. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru:

- calm - _____
- fugeau - _____
- ascultător - _____
- voce - _____
- a încheia - _____

II. Scrie cuvinte cu sens opus pentru:

- prima - _____
- îmbujorați - _____
- cuminte - _____
- pedeapsă - _____
- se ridică - _____

III. Imaginează-ți ce s-ar fi întâmplat, dacă Giovanni nu și-ar fi cerut iertare față de învățător.

IV. Formulează enunțuri în care cuvintele **lună** și **noi** să aibă alte sensuri decât cele din text.

4. Explică înțelesul expresiilor.

- privirea îi căzu pe - _____
- din când în când - _____

Exprimă-ți părerea!

• Argumentează dacă învățătorul a procedat bine, iertându-l pe Giovanni.

Da, pentru că ...

Nu, pentru că ...

3. Zile de toamnă de George Coșbuc

Poezia

1. Răspunde la întrebări.

• Care este titlul poeziei?

• Cine este autorul poeziei?

• Câte strofe și câte versuri are poezia?

2. Transcrie strofa în care găsești semnul exclamării.

3. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru: *veștejesc, mândri, vreme, cad.*

4. Alcătuieste câte un enunț cu sensul opus al cuvintelor: *ieri, supărate, frig, rea.*

5. Transformă cuvintele de mai jos, după modelul dat.

nori – norii

♣ bătrâni - _____

♣ pui - _____

♣ băieți - _____

♣ copaci - _____

6. Descoperă, în text, câte două însușiri pentru următoarele cuvinte:

• fluturi _____;

• flori _____;

• zi _____;

• vreme _____.

Ciocârlia

Ciocârlia are denumirea științifică *Alaudidae*. Face parte din familia păsărilor cântătoare, care cuprinde 92 de specii.

Este o pasăre de dimensiune mijlocie sau mică, cu penele pestrițe și are un moț caracteristic, din pene. Ciocârlia este singura pasăre din lume care cântă și în timpul zborului, zburând la mari înălțimi. Femela se deosebește greu de mascul.

Este o pasăre migratoare, care sosește primăvara, în luna aprilie, când își construiește cuibul pe sol, în lanurile de grâne. Sosirea ei semnifică faptul că primăvara s-a instalat definitiv în locurile respective.

Depune 4-5 ouă pestrițe, pe care le clocește doar femela, timp de 14 zile. În perioada de clocit, ce durează de primăvara devreme până la începutul verii, ciocârlia crește 2-3 generații de pui. În timp ce femela clocește sau este ocupată cu puii, masculul cântă neîncetat.

Hrana de bază a ciocârlilor este reprezentată de semințele vegetale. Trilurile melodioase ale ciocârliei se aud încă de la răsăritul soarelui.

1. Despre ce pasăre se prezintă informații în acest text?

2. Completează tabelul cu informații aflate din text.

CIOCÂRLIA	Informația desprinsă din text
Denumirea științifică	
Înfățișarea	
Unică în lume...	
Cuibul	
Perioada de clocit	
Hrana	

3. Scrie un bilet de mulțumire celui mai bun prieten.

4. Alcătuieste două enunțuri în care cuvântul **pui** să aibă sensuri diferite.

Evaluare inițială

Zâna Zorilor

- fragment -

după Ioan Slavici

După ce s-a depărtat la distanță de o azvârlitură bună, deschise cutia cea vrăjită.

- Care e porunca? întrebă nu știu cine din cutie.
- Dă-mi veste de la tatăl meu! porunci Petru cam cu frică.
- Stă la sfat cu bătrânii! răspunse cutia.
- Îi merge bine?

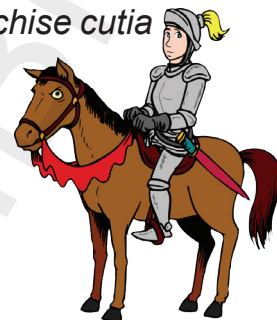
— Îi merge cam rău, că este supărat!

— Cine îl supără? întrebă Petru cam aspru.

— Frații tăi, Costan și Florea! răspunse iarăși din cutie. După cum mi se pare mie, vor să ia împărăția de la el și bătrânul zice că n-ar fi vrednici de ea.

— Mergi, Murgule, că nu e vreme de pierdut! strigă Petru.

Închise după aceea cutia și o băgă în traistă.

1. Precizează titlul textului, numele autorului și personajele.

2. Scrie cuvinte cu înțeles asemănător pentru:

vrăjită - _____ supărat - _____ vrednici - _____

3. Răspunde la întrebări.

- Ce informație cere Petru cutiei?

- Cine îl supără pe tatăl lui Petru?

- Ce doresc frații lui Petru?

4. Alcătuieste câte un enunț în care să folosești cuvintele: *dintr-un, s-au, s-a, sa*.

5. Scrie un text, de 5-7 rânduri, folosind imaginile de mai jos, în care să descrii anotimpul toamna. Dă-i un titlu potrivit.

	S	B	FB
1	Identifică un element.	Identifică două elemente.	Identifică trei elemente.
2	un cuvânt	două cuvinte	trei cuvinte
3	un răspuns corect	două răspunsuri corecte	trei răspunsuri corecte
4	două enunțuri	trei enunțuri	patru enunțuri
5	Îndeplinește următorii descriptori cu patru omisiuni: - conținutul textului are legătură cu imaginile; - exprimarea corectă; - prezența elementelor specifice descrierii (însușiri) - redactarea textului în 5-7 rânduri; - așezarea corectă a textului în pagină.	Îndeplinește următorii descriptori cu două-trei omisiuni: - conținutul textului are legătură cu imaginile; - exprimarea corectă; - prezența elementelor specifice descrierii (însușiri); - redactarea textului în 5-7 rânduri; - așezarea corectă a textului în pagină.	Conținutul textului are legătură cu imaginile, exprimarea este corectă, sunt prezente elemente specifice descrierii (însușiri), textul este redactat în 5-7 rânduri, așezarea textului în pagină este corectă.

1. Radu, computerul și cartea; 2. Cartea. Prezentarea unei cărți; 3. Comunicarea orală. Componentele comunicării dialogate- inițierea unui schimb verbal; 4. Prezentarea unei persoane

1. Radu, computerul și cartea

1. Răspunde la întrebări.

a) De ce își dorește Andrei să aibă mult timp liber?

b) Ce poți învăța din cărțile citite?

c) Cine pune cartea pe biroul lui Radu?

d) Cu ce scop așezase mama cartea lângă computer?

2. Transcrie enunțul din care afli:

a) ce conține cartea de pe biroul lui Andrei;

b) ce se întâmplă dacă stai multe ore în fața computerului.

3. Scrie, din text, cuvinte cu înțeles asemănător pentru:

- vrea - _____ • utilizată - _____ • uneori - _____
- ostenesec - _____ • deștept - _____ • entuziasm - _____

Exprimă-ți părerea!

4. Bifează caseta corespunzătoare răspunsurilor corecte și motivează:

◆ Este bine să citim pentru că:

☐ cititul dezvoltă vocabularul;

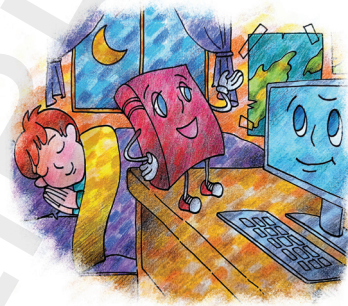
☐ cititul te obosește;

☐ cititul te relaxează;

☐ cititul te face inteligent.

5. Alcătuieste enunțuri în care cuvintele **cultura** și **cotor** să aibă alte sensuri decât cele din text.

6. Scrie un alt titlu potrivit textului studiat.

2. Cartea. Prezentarea unei cărți

1. Indică prin săgeți elementele componente ale unei cărți.

Cotor

Autor

Titlu

Ilustrație

Alineate

Coperte

Text

Filă

Cuprins

Număr de pagină

2. Enumeră cel puțin patru tipuri de cărți pe care le poți găsi la bibliotecă.

3. Prezintă pe spațiile de mai jos manualul tău de *Limba și literatura română*.

4. Scrie trei reguli pe care trebuie să le respecți atunci când citești o carte.

5. Gândește-te la cunoscute povești și scrie:

♦ personaje întâlnite: _____

♦ cunoștințe aflate: _____

♦ învățături desprinse: _____

6. Diamantul

Completează diamantul.

- a) Care este titlul cărții pe care o îndrăgești cel mai mult?
- b) Scrie două nume de personaje pe care le întâlnești în carte.
- c) Cum este cartea? (propoziție din trei cuvinte)
- d) Scrie patru lucruri pe care le poți afla din carte.
- e) Scrie trei cuvinte care descriu subiectul cărții.
- f) Scrie două cuvinte care denumesc acțiuni ce le poți desfășura, folosind cartea.
- g) Scrie un cuvânt care să exprime ceea ce consideri important din carte.

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

e) _____

f) _____

g) _____

3. Comunicarea orală

Componentele comunicării dialogate-inițierea unui schimb verbal

1. Citește dialogul de mai jos, apoi răspunde la întrebări.

• Cum comunică cele două fete?

• Ce conțin replicile celor două fete?

a)

b)

2. Completează spațiile cu termenii potriviți.

- Într-un dialog, cel care transmite informația se numește _____.
- Într-un dialog, cel care primește informația se numește _____.
- Rolurile dintre vorbitor și ascultător se pot _____.
- Convorbirea dintre două sau mai multe persoane se numește _____.

3. Imaginează-ți un dialog între doi colegi. Unuia dintre colegi îi place mult să citească, celuilalt mai puțin.

Scrie dialogul, începând cu replica celui căruia îi place să citească.

4. Prezentarea unei persoane

1. Completează fișa de identitate a unuia dintre părinți, folosind date corecte.

- Numele: _____
- Prenumele: _____
- Vârsta: _____

2. Transcrie enunțurile prin care mama face prezentarea vecinului.

3. Scrie cum te-ai prezenta noului vecin.

4. Prezintă-l pe colegul tău, unei persoane pe care o cunoști doar tu.

5. Imaginează-ți că te afli cu un prieten în parc și că vă întâlniți cu un alt coleg din clasa ta. Pentru că aceștia nu se cunosc, ajută-i să se prezinte.

1. Mi s-a terminat caietul după Mircea Sântimbreanu

Textul literar narativ

1. Completează propozițiile.

- Titlul textului este _____.
- Autorul textului este _____.
- Personajele întâlnite în text sunt: _____.
- Textul cuprinde _____ alineate.

2. Încercuiește răspunsurile potrivite.

♦ Textul este:	♦ Textul este narativ, deoarece:
a) nonliterar;	a) există personaje care participă la întâmplări;
b) literar narativ;	b) se povestesc întâmplările în ordinea în care s-au petrecut;
c) o poezie.	c) se găsesc informații științifice.
♦ Povestitorul se adresează:	♦ Atmosfera prezentată în text este:
a) elevilor de clasa a III-a;	a) amuzantă;
b) caietelor;	b) tensionată;
c) părinților;	c) tristă;
d) profesorilor.	d) apăsătoare.

3. Folosind informații din text, completează enunțurile de mai jos.

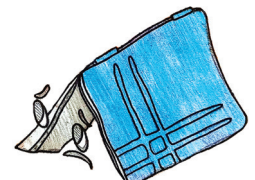
- ♦ Băiatul era uimit, deoarece _____.
- ♦ La un moment dat prin clasă zboară avioane, biciclete, din cauză că _____.
- ♦ Vocile unor foi curate veneau din _____.
- ♦ Stăpânul rupe la fiecare temă _____.
- ♦ Filele neîndoite îl îndeamnă pe povestitor să scrie despre năravul băiatului, considerând că _____.

Exprimă-ți părerea!

4. Bifează explicațiile potrivite și motivează.

► Enunțul *Atunci ce s-a întâmplat cu acest caiet?* sugerează:

- ☐ o molimă se abătuse peste toate caietele de clasa a III-a din toate școlile;
- ☐ aeromodele aterizează pe caiete;
- ☐ multe biciclete intră în clasă;
- ☐ foile caietului sunt rupte de către băiat, făcând din ele avioane, desenând

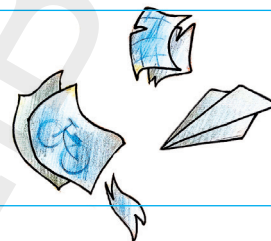
biciclete, aruncându-le pe unele la coșul de gunoi, lăsându-le pe alte trei albe, nepătate, neîndoite.

5. Pălăriile gânditoare

- Pălăria albă - Informează
Ce s-a întâmplat cu foile caietului?

- Pălăria roșie - Spune ce simți!
Ce îți place cel mai mult din text? De ce?

- Pălăria neagră - Aspecte negative
Cu ce aspecte prezentate în text nu ești de acord? De ce?

- Pălăria galbenă - Aspecte pozitive
Despre ce îl conving foile albe pe povestitor să scrie?

- Pălăria verde - Creativă
Imaginează-ți un dialog cu stăpânul caietului.

- Pălăria albastră - Clarifică
De ce crezi că textul este intitulat *Mi s-a terminat caietul?*

2. Scrierea corectă a cuvintelor ia/i-a

1. Completează după model.

a) a comunica (lui) → i-a comunicat

a transmite (fetei) → _____	a arăta (lui) → _____
a scrie (lui) → _____	a îmbrăca (pe ei) → _____
a convinge (pe ei) → _____	a chema (pe ei) → _____
a vindeca (pe ei) → _____	a stabili (loanei) → _____

b) Viorel îi propune fratelui un joc cu mingea.
Viorel i-a propus fratelui un joc cu mingea.

• Polițistul îi explică băiatului reguli de circulație.

• Profesorul îi sfătuiește pe copii cum să învețe.

• Roxana îi roagă pe verișorii ei să o ajute la proiect.

• Mama îi prepară Angelei o prăjitură.

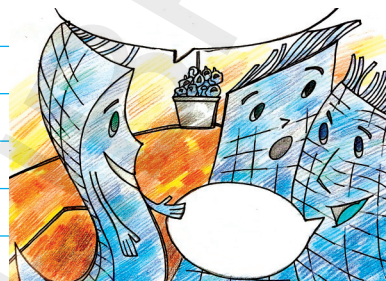
2. Completează propozițiile, folosind cuvintele **ia/i-a**.

- George _____ transmis colegului să _____ culegerea de matematică.
- Mioara _____ o carte pentru că _____ cerut-o Ana.
- Bunicul _____ oferit bani nepotului pentru a cumpăra o bicicletă nouă.

3. Alcătuiește un scurt text în care să folosești grupurile de cuvinte: *i-a invitat, ia un cadou, i-a surprins, ia privește*. Alege-i un titlu potrivit.

3. Așezarea textului în pagina caietului

1. Transcrie din textul *Mi s-a terminat caietul* după Mircea Sântimbreanu prezentat la pagina 26 din manual, alineatul în care foile albe discută cu povestitorul. Respectă regulile de așezare a textului în pagina caietului!

2. Scrie, pe scurt, impresiile din primele zile de școală.

3. Transcrie textul de mai jos, respectând regulile de așezare în pagina caietului.

Lupul și veverița

Veverița sărea de pe o creangă pe alta. Căzu drept pe spinarea unui lup adormit, care a vrut s-o mănânce.

— Lasă-mă, lupule, să plec!

— Te las doar dacă îmi spui de ce voi, veverițele, sunteți atât de vesele și de drăgălașe. Eu sunt tot timpul morocănos și urât.

— Îți voi spune din copac, căci îmi e frică de tine. Lupul o lăsă, iar din copac, veverița îi spuse:

— Ești morocănos, fiindcă ești rău. Noi suntem vesele, fiindcă suntem bune și nu facem rău nimănui.

4. Povestirea orală după imagini

1. Privește imaginile și răspunde la întrebări.

◆ Unde se află cei doi copii?

◆ Ce obiect au adus ei în grădiniță?

◆ Ce intenționează Olguța să pună în miniseră?

◆ Cine o ajută pe Olguța?

◆ Ce fac copiii în cameră spre seară?

2. Povestește oral întâmplarea, urmărind imaginile.

1. Aventura de ciocolată după Eduard Jurist

1. Bifează răspunsurile care se potrivesc cu informațiile din text.

➤ Timpul acțiunii este:

- ☐ într-o zi oarecare; ☐ vara; ☐ într-o zi festivă.

➤ Locul acțiunii se plasează:

- ☐ în locuința părinților; ☐ la gară; ☐ în rachetă; ☐ pe planeta de ciocolată.

➤ Personajele întâmplării sunt:

- ☐ tata; ☐ bunica; ☐ băiatul;
☐ mama; ☐ bunicul; ☐ prințesa de ciocolată.

➤ Părinții nu-l lăsau pe băiat să pună mâna pe nimic, deoarece:

- ☐ se temeau să nu contacteze microbi;
☐ credeau că distruge lucrurile atinse;
☐ considerau că băiatul este prea mic.

➤ După ce băiatul a apăsat pe butonul sub formă de nasture a ajuns:

- ☐ pe un aerodrom; ☐ într-o rachetă;
☐ în curtea casei; ☐ pe planeta de ciocolată.

➤ Pe planeta de ciocolată băiatul a întâlnit:

- ☐ ființe de ciocolată; ☐ orașe de ciocolată;
☐ munți de ciocolată; ☐ torturi de ciocolată;
☐ cratere de ciocolată; ☐ muzee;
☐ mlaștini cu cremă de ciocolată; ☐ școli de ciocolată.

➤ Ajuns în galantar, băiatul a hotărât să guste:

- ☐ dintr-un nasture de ciocolată; ☐ dintr-o bucată de ciocolată;
☐ dintr-un măr; ☐ dintr-un baton de fistic și susan.

➤ Care a fost consecința nesăbuiței băiatului de a mușca din nasturele de ciocolată?

- ☐ aventura imaginară pe planeta de ciocolată s-a sfârșit;
☐ ca prin farmec a ajuns din nou acasă;
☐ dintr-odată a ajuns într-un tort de ciocolată;
☐ a ajuns în parc.

► Învățătura pe care băiatul a constatat-o din aventura trăită poate fi redată cu ajutorul proverbului:

- ☐ Lăcomia strică omenia.
- ☐ Cine se trezește de dimineață departe ajunge.
- ☐ Ai carte, ai parte!

2. Cubul

Describe o prințesă de ciocolată pe care ai putea să o întâlnești într-o aventură pe planeta de ciocolată.

Compară planeta de ciocolată cu planeta Pământ.

Analizează proverbul oamenilor de pe Terra: *Lăcomia strică omenia*.

Argumentează, într-un text, de 5-6 enunțuri, de ce băiatul avea curiozitatea să pună mâna pe toate obiectele din jurul său.

 Aplică: Selectează, din lista dată, atitudinile pe care crezi că le au părinții băiatului față de acesta.

- ☐ iubire ☐ indiferență ☐ nepăsare ☐ frică ☐ respect ☐ brutalitate ☐ grijă
☐ blândețe ☐ răutate ☐ generozitate ☐ responsabilitate ☐ dezinteres

 Asociază aventura trăită de către băiat pe planeta de ciocolată cu altă aventură a altui personaj dintr-o poveste cunoscută de tine.

3. Exercițiu de Imaginație

Exploratorii

Imaginați-vă că ați ajuns într-o **Grădină secretă**.

Descrieți, în 3-4 rânduri, ce vedeți în jurul vostru.

Creați desene reprezentative (un animal, o plantă, un obiect sau o persoană, un peisaj).

Scrieți o listă cu obiecte care v-ar fi necesară în acest loc.

2.1. Formularea de întrebări și răspunsuri

1. Observă imaginile, apoi formulează câte o întrebare pentru fiecare. Scrie întrebarea și răspunsul corespunzător.

2. Formulează întrebări potrivite textului *Aventura de ciocolată* după Eduard Jurist, care să înceapă cu următoarele cuvinte:

Cine... ?

Cui... ?

Unde... ?

Când... ?

Ce... ?

De ce... ?

3. Formulează întrebări referitoare la **ciocolată**, folosind informații din text.

4. Alcătuieste câte un enunț în care:

- ♦ să soliciți informații despre clădirea construită din ciocolată;

- ♦ să oferi informații despre planeta de ciocolată.

5. Formulează întrebări pentru răspunsurile date.

Î.

R. Am înghițit în sec și m-am stăpânit.

Î.

R. Un cosmonaut adevărat nu poate face nimic până nu apasă pe un buton!

2.2. Povestirea orală după un șir de întrebări

1. Răspunde la întrebări, apoi povestește întâmplarea. Alege-i un titlu potrivit.

a) Unde se află copiii?

b) De către cine sunt însoțiți?

c) Cum sunt echipați copiii?

d) Ce văd copiii în copaci?

e) Ce preocupări au unii dintre ei?

f) Ce scop are grupul de excursioniști?

2. Imaginează-ți, apoi povestește în fața clasei întâmplări pe baza imaginii de mai sus.

3. O faptă generoasă după Edmondo De Amicis Înțelegerea textului citit - harta textului

1. Harta textului

- Titlul textului: _____
- Autorul textului: _____
- Personajele: _____
- Timpul petrecerii acțiunii: _____
- Locul întâmplării: _____
- Evenimentul: _____
- Cel mai important moment: _____
- Concluzia: _____
- Morala: _____

2. Harta textului

Completează harta unei povești pe care o îndrăgești.

Titlul și autorul poveștii		
Locul	Personajele	Timpul
Evenimentul		
Ordinea întâmplărilor		
Soluția	Concluzia	

4. Expriarea emoțională față de textul literar citit

1. Citește pe roluri textul *O faptă generoasă* după Edmondo De Amicis.

2. Găsește răspunsuri potrivite.

♦ De ce băieții îl necăjeau pe Crossi?

♦ Ce crezi că s-ar fi întâmplat dacă Franti nu și-ar fi aplecat capul atunci când Crossi a azvârlit călimara cu cerneală?

♦ Enumeră două motive pentru care băieții au început să râdă în hohote.

♦ Cum se comportă învățătorul față de situația creată în clasă?

♦ Exprimă-ți părerea față de atitudinea lui Garrone.

3. Scrie cuvinte care caracterizează fiecare personaj din text.

Crossi _____

Garrone _____

Franti _____

Profesorul _____

Băieții _____

4. Ce calitate a învățătorului te-a impresionat? Dar a lui Crossi? Argumentează!

5. a) De ce crezi că se temea Crossi, atunci când profesorul a întrebat cine azvârlise călimara?

b) Identifică, apoi transcrie enunțurile în care se evidențiază curajul și devotamentul lui Garrone.

6. Exprimă-ți sentimentele față de situația finală în care au ajuns cei patru elevi.

7. a) Dacă te-ai fi întâlnit cu Franti, ce l-ai fi sfătuit? Scrie aceste sfaturi.

b) Dar dacă te-ai fi întâlnit cu Crossi?

c) Ce sfaturi i-ai oferi lui Garrone?

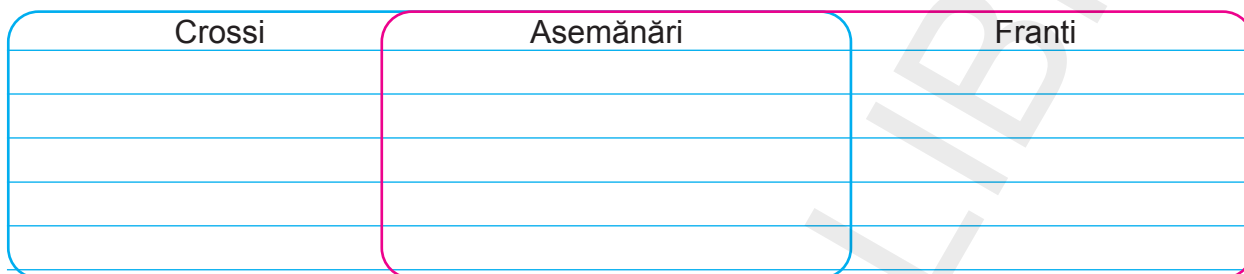

8. Imaginează-ți alt final al acestei întâmplări.

9. Diagrama Venn-Euler

- Completează diagrama, stabilind asemănările și deosebirile dintre Crossi și Franti.

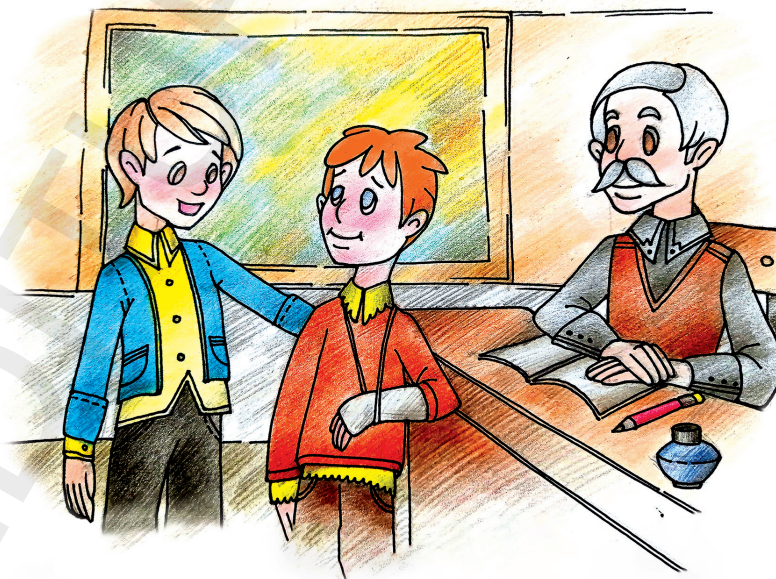
10. Scheletul de recenzie (prezentarea pe scurt a textului)

- a) Scrie într-o propoziție ce te-a impresionat cel mai mult din text.

- b) Menționează într-o expresie prin ce te-a emoționat textul.

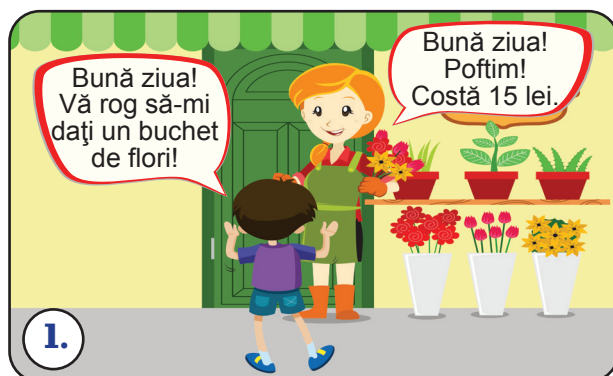
- c) Redă printr-un cuvânt esența textului.

- d) Formulează cea mai importantă idee din text.

5. Cererea simplă familiară. Cererea politicoasă

1. Observă ilustrațiile, apoi răspunde la întrebări.

♦ Cine sunt vorbitorii din fiecare imagine?

♦ Cum se adresează copilul tatălui?

2. Identifică, apoi transcrie cererile politicoase și cererile familiare din replicile de mai sus.

3. Bifează enunțurile care se potrivesc atunci când mergi la aniversarea unui coleg.

- ☐ Te prezinți părinților colegului.
- ☐ Nu adresezi nicio urare sărbătoritului.
- ☐ Deschizi frigiderul și te servești singur.
- ☐ Nu aștepți invitația de a lua loc la masă.

- ☐ Adresezi mulțumiri pentru ospitalitate.
- ☐ Ceri politicos o porție de tort.
- ☐ Îți ceri scuze pentru deranj.
- ☐ Intri în casă fără să bați la ușă.

1. Scrierea corectă a cuvintelor iau/i-au

1. Transcrie enunțurile de mai jos, alegând forma corectă a cuvintelor **i-au/iau**.

• Vecinii **iau/i-au** ajutat pe copii.

• Muncitorii **iau/i-au** materiale pentru atelier.

• Nepoții **iau/i-au** mărturisit bunicului că sunt pasionați de dinozauri.

• Nu reușesc să **iau/i-au** cartea din raftul de sus.

2. Transformă propozițiile, după model.

Colegii îi arată regulile jocului.

Colegii i-au arătat regulile jocului.

♣ Lui Tudor îi plac filmele.

♣ Copacului îi cad frunzele.

♣ Medicii îi prescriu o rețetă.

3. Transformă propozițiile, folosind forma de plural a cuvântului subliniat.

♣ Ciocănit i-a furat din alune.

♣ Politiștii i-a îndrumat către muzeu.

♣ Planta din ghiveci s-a ofilit.

♣ Antrenorul i-a dat dreptate.

♣ Prietenul s-a supărat pe Ionel.

4. Completează enunțuri cu formele cuvintelor **ia/i-a**, **iau/i-au**.

• Ioana refuză să _____ medicamentul.

• De ce _____ luat bicicleta?

• Eu _____ enciclopedia din bibliotecă.

• Părinții _____ dat dreptate.

• Cred că _____ plăcut la circ.

• Ștefan e bucuros când _____ un premiu.

2. Planul simplu de idei desprins din ilustrații/benzi desenate

1. Privește imaginile, apoi folosind întrebările *Cine?* și *Ce face?*, desprinde ideile principale.

Cine?	Cătălin
Ce face?	ordonează rechizitele

Ideea principală:
Cătălin ordonează rechizitele.

Cine?	
Ce face?	

Ideea principală: _____

Cine?	
Ce face?	

Ideea principală: _____

Cine?	
Ce face?	

Ideea principală: _____

2. Consideri că băiețelul Cătălin a procedat corect, hotărând să ordoneze rechizitele?

Da, pentru că _____

Nu, pentru că _____

3. Tu cum ai fi procedat dacă ai fi fost în locul lui Cătălin?

3. Povestirea orală după planul simplu de idei desprins din ilustrații

1. Povestește oral întreaga întâmplare, după planul de idei realizat la pagina 39. Propune și alte variante de titlu. Scrie-l pe cel care îți place mai mult!

2. Observă imaginile.

a) Realizează planul simplu de idei desprins din ilustrațiile de mai sus.

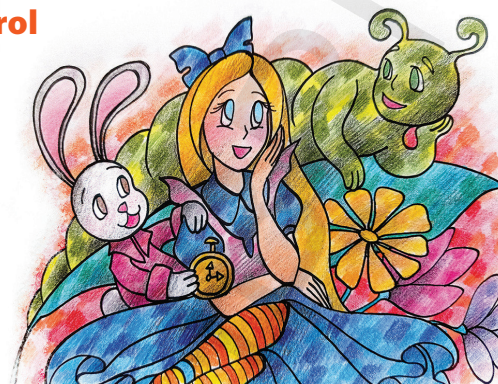
b) Povestește oral întâmplarea, după planul de idei realizat la punctul a).

4. Alice în Țara-Minunilor după Lewis Carroll Delimitarea textului în fragmente

1. Jurnalul cu triplă intrare

Din textul *Alice în Țara-Minunilor* după Lewis Carroll, de la pagina 42 din manual, scrie limitele fragmentelor și întâmplarea despre care se povestește în fiecare dintre acestea.

Fragmentul	Delimitarea fragmentului	Întâmplarea despre care se povestește în fragmentul delimitat
Primul fragment	Alice stătea... Am să întârzi!	Iepurașul Alb aleargă grăbit pe lângă Alice.
Al doilea fragment	Când iepurele... într-o vizuină.	Alice nu mai văzuse un iepure cu ceas și cu buzunar la vestă.
Al treilea fragment		
Al patrulea fragment		
Al cincilea fragment		
Al șaselea fragment		
Al șaptelea fragment		
Al optulea fragment		
Al nouălea fragment		

2. Bifează răspunsurile potrivite.

▶ Aventurile lui Alice au început pentru că:

- ☐ se plictisea; ☐ voia să se joace; ☐ a văzut un iepure care vorbea.

▶ Personajele povestirii sunt:

- ☐ sora lui Alice; ☐ șoricelul; ☐ bagheta magică;
☐ Iepurașul Alb; ☐ omida; ☐ Alice.

▶ Iepurașul Alb era ciudat, deoarece:

- ☐ avea haine; ☐ avea un ceas; ☐ vorbea;
☐ era o jucărie; ☐ avea puteri magice; ☐ viziunea lui era un tunel.

3. Scrie câte un enunț despre acțiunile sau însușirile personajelor din textul *Alice în Țara-Minunilor* după Lewis Carroll.

4. Alcătuieste enunțuri în care cuvintele **coadă** și **minte** să aibă înțelesuri diferite față de cele din text.

5. Completează tabelul, după model.

grup de cuvinte (expresie)	explicație	cuvânt cu același sens	cuvânt cu sens opus
o luă brusc	pe neașteptate	rapid	lent
scăpă din mână			
a pornit să colinde	a hoinărit		
traversă în fugă			
îi trecu brusc			

Exprimă-ți părerea!

6. În text se menționează că Alice a pornit să colinde în Țara-Minunilor, în ciuda faptului că aceasta era o ciudată împărăție. De ce crezi că a luat această hotărâre?

7. Exerciții de imaginație

a) Imaginează-ți o altă aventură/întâmplare prin care ar fi trecut Alice, dacă nu s-ar fi întâlnit cu șoarecele.

b) Dacă te-ai întâlni cu Alice, ce ai dori s-o întrebi?

8. Argumentează!

Tărâmul în care pătrunde Alice este unul de basm (imaginar). Transcrie aspectele care te-au captivat.

5. Ordinea întâmplărilor. Povestirea orală a unui fragment

1. Citește primul fragment al textului *Alice în Țara-Minunilor* după Lewis Carroll, de la pagina 42 din manual, apoi transcrie enunțul din care afli cine aleargă pe lângă Alice.

2. Citește al doilea fragment al textului, apoi transcrie enunțul care precizează unde a intrat lepurele.

3. Citește al treilea fragment al textului, apoi transcrie enunțul în care se menționează înfățișarea viziunii.

4. Citește al patrulea fragment al textului și transcrie enunțul despre locul unde s-a trezit Alice.

5. Citește al cincilea fragment al textului, apoi transcrie enunțul din care afli ce i s-a întâmplat fetei după ce a băut conținutul din sticlă.

6. Citește al șaselea fragment al textului, apoi transcrie enunțul din care afli ce s-a întâmplat cu fetița după ce a mâncat prăjituri.

7. Citește al șaptelea fragment al textului, apoi transcrie enunțul din care afli ce a pățit Alice din cauza evantaiului.

8. Citește al optulea fragment al textului, apoi transcrie enunțul din care afli răspunsul dat de către Alice omidei.

9. Citește al nouălea fragment al textului, apoi transcrie enunțurile din care afli ce a hotărât Alice.

10. Știu cum să povestesc Povestește oral celelalte șapte fragmente din textul *Alice în Țara-Minunilor* după Lewis Carroll, de la pagina 42 din manual, îmbinând informația esențială a fragmentului cu alte informații importante descoperite prin întrebări ajutătoare.

Fragmentul care trebuie povestit	Informația esențială a fragmentului	Întrebări ajutătoare	Răspunsul la întrebările ajutătoare
 1	Întâlnirea fetei cu iepurele Alb	Unde stătea Alice? De cine era însoțită? Cine alerga pe lângă ea? Ce a auzit Alice?	Alice stătea împreună cu sora sa pe malul unei ape. Surprinzător a apărut un iepuraș Alb, cu ochi de mărgeară, care alerga pe lângă ea. Fata nu a fost mirată de apariția iepurelui și nici de momentul în care acesta a început să vorbească.
 2	Uimirea lui Alice	Cum era îmbrăcat iepurele? Ce a scos el din buzunar? De ce era uimită Alice? Pe unde a luat-o fata? Unde a intrat iepurele?	Iepurele era gătit cu o vestă care avea un buzunar. Acesta a scos din buzunar un ceas pe care îl privea cu mare interes. Alice era tare uimită, deoarece nu mai văzuse niciodată un iepure cu ceas și cu buzunar la vestă. Astfel, din curiozitate, fata a traversat pajiștea, urmându-l pe iepure. Dintr-odată acesta a intrat într-o vizuină.
 3			

 4			
 5			
 6			
 7			
 8			
 9			

1. Planul simplu de idei al textului literar

1. Continuă completarea tabelului de mai jos, apoi citește ideile principale în ordinea din tabel.

Frag- mentul	Întrebări	Informații importante	Ideea principală
 1	◆ Despre cine se povestește? ◆ Ce se spune despre Alice?	- despre Alice - s-a întâlnit cu iepurele Alb, cu ochi de mărgean	Alice s-a întâlnit cu iepurele Alb, cu ochi de mărgean.
 2	◆ Despre cine se povestește? ◆ Ce se spune despre iepurele Alb? ◆ Dar despre Alice?	- despre Alice și iepurele Alb - iepurele avea un ceas și buzunar la vestă - Alice era tare uimită de iepurele Alb	Alice nu mai văzuse un iepure cu ceas și buzunar la vestă.
 3			
 4			
 5			
 6			
 7			
 8			
 9			

2. Exerciții recapitulative

Vulpea și cocoșul
(poveste populară)

Odată un cocoș cânta, cocoșat pe gard. O vulpe îl văzuse și îi strigă din depărtare:

— Ah, nu știi cât de mare plăcere mi-a făcut cântecul! Așa cântec n-am mai auzit decât la tatăl dumatăle, care mi se pare, cânta și mai bine, pentru că ținea ochii închiși.

— Și eu pot să fac ca tatăl meu, răspunse cocoșul și îndată închise ochii și începu să cânte.

Vulpea atât aștepta; se repezi și-l înhăță, apoi o luă la fugă.

Spre norocul cocoșului, un cioban era prin apropiere și asmuți câinii după vulpe. Cocoșul, dându-și seama, spuse vulpii:

— Strigă că-ți sunt prieten și vei scăpa.

Vulpea ascultă, dar cum deschise botul, cocoșul zbură într-un pom.

Fiecare a învățat în acea zi câte o lecție importantă.

1. Completează corespunzător propozițiile.

a) Mai multe propoziții legate între ele prin înțeles formează un _____.

b) Textul are _____ alineate.

c) Personajele care apar în text sunt: _____.

d) Titlul textului este _____.

2. Citește primul fragment al textului, apoi scrie despre cine se povestește.

3. Lecturează al doilea fragment al textului, apoi scrie despre cine se povestește și ce face acesta.

4. a) Citește al treilea fragment al textului, apoi scrie despre cine se povestește.

b) Ce i se întâmplă cocoșului?

5. a) Lecturează al patrulea fragment al textului, apoi scrie despre cine se povestește.

b) Ce îi cere cocoșul vulpii?

c) Ce face vulpea?

6. După lectura celui de-al cincilea fragment, scrie care este învățătura textului.

7. Cu ajutorul informațiilor obținute în urma rezolvării exercițiilor 2, 3, 4, 5 și 6 completează organizatorul grafic.

Frag- mentul	Întrebări	Răspunsuri	Ideea principală
1	◆ Despre cine se povestește? ◆ Ce se povestește despre...?		
2			
3			
4			
5			

8. Transcrie ideile principale în ordinea desfășurării întâmplărilor din text, notate în tabelul de la exercițiul 7. Astfel vei alcătui planul simplu de idei al textului.

9. Povestește oral fiecare fragment, dezvoltând ideea principală în două-trei enunțuri.

10. Imaginează-ți ce i s-ar fi întâmplat cocoșului, dacă în apropiere nu ar fi apărut ciobanul și câinii săi. Povestește oral, în fața clasei, această situație.

11. Cocoșul ascultă de sfatul vulpii: să cânte cu ochii închiși. Crezi că a procedat bine ascultând-o? Argumentează!

<i>Da, pentru că ...</i>	<i>Nu, pentru că ...</i>

12. Completează următoarele enunțuri cu informații din text.

- Un cocoș _____ .
- Cocoșul închide _____ .
- Vulpea îl _____ .
- Un cioban _____ .
- Cocoșul îi spune vulpii _____ .
- Vulpea deschide botul și _____ .

13. Alcătuiește enunțuri despre personajele povestirii *Vulpea și cocoșul*, folosind cuvintele *ia, i-a, iau, i-au*.

14. Observă imaginile, apoi desprinde ideile principale, folosind întrebările *Cine?* și *Ce face?*.

Planul simplu de idei

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

15. Povestește oral întâmplarea după planul de idei desprins din ilustrațiile redată la exercițiul 14. Găsește-i un titlu potrivit!

16. Scrie enunțuri cu sensurile diferite ale cuvântului *pui*.

1. Întâlnirea lui Tom cu prințul după Mark Twain; 2. Sunetul și litera. Vocalele și consoanele; 3. Cuvântul. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe; 4. Scrierea corectă a cuvintelor la/l-a

1. Întâlnirea lui Tom cu prințul după Mark Twain

Harta textului

Locul și timpul desfășurării acțiunii

Personajele

Titlul textului

Mesajul textului

Autorul

Desenează chipul lui Tom

Ideile principale

2. Sunetul și litera. Vocalele și consoanele

1. Citește cuvintele, apoi precizează numărul de sunete și de litere.

<i>cerșetori</i>	☐ sunete	☐ litere	<i>exercițiu</i>	☐ sunete	☐ litere
<i>palat</i>	☐ sunete	☐ litere	<i>ochii</i>	☐ sunete	☐ litere
<i>veșminte</i>	☐ sunete	☐ litere	<i>ghici</i>	☐ sunete	☐ litere
<i>impresionat</i>	☐ sunete	☐ litere	<i>ageră</i>	☐ sunete	☐ litere

2. Încercuiește forma corectă a cuvintelor.

ghiață/gheață
ghem/ghiem

gherghef/ghierghief
ghiozdan/gheozdan

ghidon/ghedon
unghie/unghe

3. Combină literele pentru a obține cuvinte, apoi notează vocalele cu **v** și consoanele cu **c**.

e, v, l, e, ă

i, o, p, v, t, ș, e

s, t, i, o, r, i, e

_____	_____	_____
_____	_____	_____

4. Formează alte cuvinte, eliminând sau adăugând câte o literă.

oare - ore; ara - arab

• pară - _____	• adună - _____
• tren - _____	• alun - _____
• sapă - _____	• ață - _____

5. Înlocuiește prima consoană cu alta și vei obține cuvinte noi.

• doi - _____	• sunet - _____	• cui - _____
• munte - _____	• voi - _____	• fragi - _____
• joi - _____	• pare - _____	• mac - _____
• pix - _____	• cot - _____	• lanul - _____

6. Găsește, apoi scrie cuvinte după schemele din organizator.

VCV	CVC	VV	CVCV	CVCVC

3. Cuvântul. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe

1. a) Completează enunțurile, folosind cuvinte din textul *Întâlnirea lui Tom cu prințul* după Mark Twain, prezentat la pagina 50 din manual.

- Într-o _____ de toamnă a venit pe lume în familia Canty un băiețel numit Tom.
- Într-o familie bogată s-a născut un _____, așteptat cu nerăbdare de toată Anglia.
- Micul Tom cerșea, dar găsea timp să _____ basme .
- Dorința lui Tom era să vadă un _____ .
- În cele din urmă, Tom l-a întâlnit pe prințul _____ .
- Prințul Edward și Tom au vorbit la _____ despre viața lor.

b) Selectează câte un cuvânt din cele completate mai sus, alcătuit din una, două, trei, patru silabe, apoi desparte-le în silabe pe spațiile de mai jos.

2. Selectează cinci cuvinte din textul *Întâlnirea lui Tom cu prințul*, de la pagina 50 din manual, desparte-le în silabe și completează tabelul.

Cuvântul	Cuvântul despărțit în silabe	Numărul de	
		sunete	litere

3. Transcrie doar variantele corecte ale cuvintelor despărțite în silabe.

♦ stea-ua	♦ ste-a-ua	♦ ste-a-u-a	_____
♦ buru-ie-ni-le	♦ bu-ru-ie-ni-le	♦ bur-ie-ni-le	_____
♦ pleoa-pe-le	♦ ple-oa-pe-le	♦ pleo-a-pe-le	_____
♦ în-no-ra	♦ inn-o-ra	♦ î-no-ra	_____
♦ ca-i-e-rul	♦ caie-rul	♦ ca-ie-rul	_____

4. Desparte în silabe cuvintele: *îmbrăcat*, *citească*, *băiat*, *puternic*, *prinț*, *oglină*, *fermecătoare*, apoi separă consoanele de vocale, după model.

Cuvântul	Despărțirea în silabe	Vocale	Consoane
viață	via-ță	i, a, ă	v, ț

1. Alege varianta corectă a cuvintelor **la/l-a**.

- Ioana cântă **la/l-a** pian și **la/l-a** nai.
- De cum **la/l-a** revăzut pe învățător, **l-a/la** și recunoscut.
- **L-a/la** convins și pe fratele lui să meargă **la/l-a** meci.
- Mama sa **la/l-a** ajutat de fiecare dată **la/l-a** aranjarea hainelor.
- **L-a/la** așteptat **la/l-a** aeroport și **la/l-a** condus **la/l-a** taxi.

2. Transformă propozițiile, după model.

Îl zărește în mulțime. → L-a zărit în mulțime.

♣ Îl invită la cofetărie. → _____

♣ Îl cheamă la antrenament. → _____

♣ Îl felicită pentru rezultat. → _____

♣ Îl întâlnește în parc. → _____

♣ Îl ascultă în concert. → _____

3. Scrie, pe spații, cuvinte potrivite, după model.

• la magazin

• la _____

• l-a examinat

• l-a _____

• la _____

• la _____

• l-a _____

• l-a _____

4. Completează enunțurile cu forma corectă a cuvintelor **la/l-a**.

- El s-a dus _____ tenis, căci _____ întâlnit pe prietenul său.
- _____ întrebat cineva pe Mihai _____ ce oră va sosi de _____ școală?
- Irina exersează _____ pian nota _____.

5. Alcătuieste un scurt text (5-7 rânduri) în care să folosești grupurile de cuvinte:

la concurs, l-a întâlnit, l-a emoționat, l-a susținut, la școală, l-a însoțit. Alege-i un titlu potrivit.

1. Propoziția

1. Completează enunțurile, astfel încât informația să fie corectă.

- Propoziția este o _____.
- Primul cuvânt din propoziție se scrie cu _____.
- La sfârșitul propoziției se scrie _____.
- Propoziția este alcătuită din _____.

2. Transcrie textul, corectându-l pentru a evidenția propozițiile.

prințul Edward l-a dus pe Tom până la iatacul său porunci să-i aducă multe bunătăți când băiatul mânca, începu să-l întrebe ce nume ai și unde locuiești

3. Scrie trei propoziții, folosind cuvintele: *prietenie, familie, respect*.

4. Tabelul conceptelor

De la literă la propoziție!

Litere	Silabe	Cuvinte	Propoziții (Cine?) (Ce face?)
a, m, a, m 4	ma, ma 2	mama 1	Mama ne pregătește pachetele pentru școală. 6
a, t, t, a 			
i, p, ț, ă, r, n, i 			
f, m, a, i, l, i, a 			
r, p, i, e, t, n, i, e 			

2. Intonarea propozițiilor. Semnele de punctuație

1. Transcrie din textul *Întâlnirea lui Tom cu prințul*, aflat la pagina 50 din manual, câte două propoziții la finalul cărora se află, pe rând, semnele de punctuație: (.), (!), (?).

2. a) Citește cu intonația corespunzătoare replicile personajelor din banda desenată. Transcrie propozițiile și spune ce exprimă fiecare (o mirare, un îndemn, o chemare, o întrebare sau comunică o informație etc.).

b) Transcrie propoziția în care există o enumerare.

3. Completează casetele cu semnele de punctuație potrivite.

- ☐ Bună ziua ☐ Scufiță-Roșie ☐ îi zice el ☐
☐ Mulțumesc frumos ☐ lupule ☐
☐ Încotro așa de dimineată ☐ Scufiță-Roșie ☐
☐ la ☐ până la bunica ☐
☐ Si ce duci acolo ☐ sub șorț ☐
☐ Cozonac ☐ lapte și medicamente...

(Scufița-Roșie, Frații Grimm)

3. D-I Goe... după I. L. Caragiale

1. Titlul textului: _____

2. Autorul: _____

3. Alege varianta corectă.

- ♦ *DI Goe...* este un text: ☐ literar; ☐ nonliterar.
- ♦ În text se prezintă o întâmplare: ☐ reală; ☐ imaginară.
- ♦ Dialogul are loc între: ☐ două personaje; ☐ trei personaje. ☐ patru personaje.

4. Rețeaua de personaje

- Recunoaște personajul după indicii.

Este răsfățat, needucat, obraznic.

Pune biletul la pălărie.

Se prefăce supărată, dar îl răsplătește pe Goe cu ciocolată.

Laudă deșteptăciunea lui Goe.

Îl eliberează pe captiv.

5. Bifează răspunsul potrivit.

► Mamița, mam' mare și tanti Mița au promis tânărului Goe să-l ducă:

☐ la Buftea; ☐ la București; ☐ la Sinaia; ☐ la Periș.

► De pierderea pălăriei este vinovat/ă:

☐ conductorul; ☐ un tânăr; ☐ Goe; ☐ mam' mare.

► Semnalul de alarmă este tras de:

☐ un pasager; ☐ mamița; ☐ Goe; ☐ un marinar.

► De lipsa educației lui Goe sunt responsabili:

☐ părinții; ☐ mătușile; ☐ bunicii; ☐ profesorii.

6. Alcătuieste enunțuri în care cuvintele: *gol*, *cap*, *mine*, *poartă* să aibă alte înțelesuri decât cele din text.

Blank lined area for writing.

7. Scheletul de recenzie (prezentarea pe scurt a textului)

a) Scrie într-o propoziție despre ce se povesteste în text.

b) Menționează într-o expresie ceea ce conține textul.

c) Formulează, în scris, cea mai importantă idee din text.

d) Realizează un desen care să surprindă mesajul textului.

8. Părerea ta contează!

Spune ce s-ar fi putut întâmpla!

α) Dacă n-ar fi scos capul pe fereastră

Goe

cucoanele

b) Dacă nu s-ar fi
auzit zomote din
compartiment,

Goe

- cucoanele

c) Dacă nu ar fi tras semnalul de alarmă,

Goe

cucoanele

d) Dacă băiatul ar fi avut un comportament adecvat,

conductorul

cucoanele

9. Exprimă, în scris, starea emoțională pe care ai simțit-o față de fiecare personaj din text, în funcție de situația prin care acesta a trecut.

4. Cuvântul - parte de vorbire

1. Precizează câte părți de vorbire sunt în fiecare propoziție din fragmentul de mai jos, apoi selectează-le pe cele care denumesc ființe, lucruri (obiecte), fenomene ale naturii, însușiri și acțiuni.

Au gătit fata, și-au luat rămas bun de la ea și au dat-o ursului. După un timp, cei doi au ajuns într-o pădure mare, unde vântul sufla cu putere. S-au oprit. Ursul s-a dat jos din trăsură și a spus:

— Aici e casa noastră!

(Lev N. Tolstoi – Creanga de alun)

- ființe: _____
- lucruri: _____
- fenomene ale naturii: _____
- însușiri: _____
- acțiuni: _____

2. Scrie câte silabe are fiecare cuvânt.

pălărie ☐
coboară ☐

spaimă ☐
pușor ☐

tren ☐
pasager ☐

3. Adaugă numărul de litere din fiecare cuvânt.

șuier ☐
capitală ☐

nepoțel ☐
mâner ☐

bilete ☐
vagon ☐

4. Selectează din textul *D-I Goe...* după I. L. Caragiale, aflat la pagina 56 din manual, cuvinte care conțin grupurile de sunete *oa*, *ea*, *ia*, *ie*, *ua*.

5. Alcătuieste trei enunțuri a câte trei, patru, respectiv cinci părți de vorbire.

6. Formulează enunțuri cu ajutorul cuvintelor: *oaspete*, *marinar*, *compartiment*, apoi precizează câte părți de vorbire sunt în fiecare enunț.

1. Substantivul. Felul substantivelor

1. Subliniază substantivele din fragmentul următor, apoi scrie felul primelor cinci.

- *la spune-mi, Coretti, unde îți înveți lecțiile? îl întrebai.*
- *Vino de vezi! Mă duse într-o odăiță din dosul prăvăliei, cu o măsuță într-un colț, pe care erau așezate cărțile, caietele și lucrarea începută.*
- *Uite, zise el, rămăsesem la răspunsul al doilea: din piele se fac încălțăminte, cingători, chingi... Luă condeiul în mână și scrise mai departe.*
(Edmondo De Amicis - *Camaradul meu, Coretti*)

2. Dintre cuvintele: *condei, lemne, lecție, obosit, bun, cafea, zise, camarad* selectează-le doar pe cele care se pot număra și cărora li se pot atribui însușiri.

Precizează ce părți de vorbire sunt. **băiat → un băiat, doi băieți → băiat sprinten**

3. Alcătuieste trei enunțuri referitoare la textul *D-I Goe...* de I. L. Caragiale. Subliniază substantivele comune cu o linie și pe cele proprii cu două linii.

4. Alintă substantivele: *copil, tren, floare, pălărie, Cristi, creangă, ploaie, Maria, frunză, minciună, ciocolată, oglindă, pat.*

5. Scrie câte trei substantive proprii care să denumească:

- râuri _____
- orașe _____
- țări _____
- cărți _____
- scriitori _____
- familie _____

2. Numărul substantivului

1. Transformă cuvintele date, astfel încât să denumească mai multe ființe, obiecte, fenomene ale naturii.

familie _____ prieten _____ viscol _____
 învățătură _____ zăpadă _____ floare _____

2. Selectează din textul *D-I Goe...*, aflat la pagina 56 din manual:

- ♦ un substantiv comun și un substantiv propriu;
- ♦ câte un substantiv care denumește un obiect, o ființă, un fenomen al naturii;
- ♦ două substantive care denumesc mai multe obiecte.

3. Subliniază substantivele, apoi precizează pentru fiecare felul și numărul.

Cocioaba de pe malul stâng al Bistriței, bărbatul, fata și boii din pădure, un țăp și două capre slabe și râioase... era toată averea Irinucăi!

(Ion Creangă - *Amintiri din copilărie*)

cocioaba - substantiv comun, numărul singular

4. Trece substantivele: *ape, dorințe, puii, unchii, tinere, cucoanele* la numărul singular, apoi alcătuește propoziții cu acestea.

3. Genul substantivului

1. Completează enunțurile, astfel încât informația să fie corectă.

- Substantivul are trei genuri: _____, _____ și _____.
- El se numără:
- **un – doi** pentru genul _____;
- **o – două** pentru genul _____;
- **un – două** pentru genul _____.

2. Scrie cuvintele: *un, o, doi, două* lângă substantive, apoi precizează felul și genul acestora.

• _____ fiică	• _____ fiu	• _____ stilou
• _____ fiice	• _____ fii	• _____ stilouri

- fiică - _____
- fiice - _____
- fiu - _____
- fii - _____
- stilou - _____
- stilouri - _____

3. Alcătuieste enunțuri în care să folosești:

a) trei substantive de genul feminin;

b) trei substantive de genul neutru;

c) trei substantive de genul masculin.

4. Identifică substantivele, apoi completează tabelul.

Într-o zi, un înger zbura în văzduhul limpede, legănându-se printre stelele strălucitoare. Se oprea la fiecare stea și culegea o floare la întâmplare. Și după ce a luat câte una din fiecare lume a universului, purtând în brațe un buchet ceresc, a coborât pe Pământ și a cules și de aici o floare la întâmplare. Florile de pe Pământ care îl zăriseră pe îngerul strălucitor, fără a vedea însă și floarea ce o luase, se

1. Țara. Poporul după Alexandru Vlahuță

1. Harta povestirii

- Titlul: _____
- Autorul: _____
- Locul: _____
- Timpul: _____
- Evenimentul: _____
- Cele mai importante momente: _____
- Concluzia: _____

2. Formulează întrebări potrivite pentru răspunsurile date.

Î.

R. Cele patru hotare care îngrădesc pământul țării sunt: Dunărea, Marea Neagră, Carpații și Prutul.

Î.

R. Romanii au cucerit cetatea lui Decebal, Sarmizegetusa.

Î.

R. Ne-am apărat pământul pentru frumusețile și pentru bogățiile lui, pentru faptele mărețe.

Î.

R. Iubirea de patrie este o adevărată religie.

3. Bifează explicațiile pentru expresiile extrase din text, apoi alcătuește oral o altă propoziție cu fiecare.

a) *podoaba cea mai aleasă între podoabele țării* este:

☐ poporul românesc;	☐ cetatea Sarmizegetusa;
☐ orașul București;	☐ Dunărea.

b) *Noi, românii, nu ne-am părăsit pământul niciodată!* sugerează:

☐ vitejia și stabilitatea românilor în fața cuceritorilor țării noastre;
☐ iubirea de patrie și de pământul acesteia;

- ☐ românii nu au avut curaj să cucerească alte pământuri;
- ☐ oastea română a fost învinsă în toate luptele;
- ☐ patriotismul românilor.

4. Exprimă, în scris, starea emoțională pe care ai simțit-o față de vitejia celor două mari popoare din care provenim: poporul dac și poporul roman.

5. Alcătuieste planul simplu de idei al acestui text.

6. Transcrie, din text, trei substantive comune și trei substantive proprii. Analizează-le!

7. Scrie, în două-trei rânduri, la ce crezi că îți folosesc informațiile din acest text.

8. Alege variantele corecte.

- ◆ Mesajele transmise de text pot fi:

- ☐ iubirea de țară și de neam;
- ☐ importanța valorilor naționale;
- ☐ evocarea victorioaselor evenimente istorice;
- ☐ descrierea frumuseților naturale ale țării;
- ☐ locuitorii nu își iubesc țara.

9. Realizează un text creativ, de 10-12 rânduri, cu titlul *România mea* după planul de idei:

1. Așezarea geografică
2. Frumusețile naturale
3. Capitala țării
4. Poporul român
5. Dragostea românilor pentru țară

- Folosește expresii întâlnite în fragmentul *Tara. Poporul* după Alexandru Vlahuță.

TURAN

10. Textul descriptiv *Țara. Poporul* după Alexandru Vlahuță prezintă fapte reale, imaginare sau informații științifice? Argumentează-ți răspunsul, folosind informații din text.

LEAD

2. Fragmentul descriptiv

1. Scrie în căsuțe litera corespunzătoare fiecărui fragment.

a) *Se-ntorc iar zilele noroase,
Cu negurile somnoroase,
Și-amurgurile timpurii-
Vin diminețile urâte
Și nopțile posomorâte
Și lungi, și negre, și pustii...*

(Șt. O. Iosif - *Se-ntorc iar zilele noroase*)

b) *Asta-s eu! Și sunt voinică!
Cine-a zis că eu sunt mică?
Uite, zău, acum iau seama
Că-mi stă bine-n cap năframa
Și ce fată frumușică
Are mama!*

(George Coșbuc - *La oglindă*)

c) *Pe mușchiul gros, cald ca o blană a pământului, căprioara stă jos lângă puiul ei. Acesta și-a întins capul cu botul mic, catifelat și umed, pe spatele mamei lui și, cu ochii închiși, se lasă dezmierdat.*

(Emil Gârleanu - *Căprioara*)

d) *Fata împăratului se mira, văzând frumusețile câmpului înverzit. Flori colorate îl acopereau, iar copaci înalți și stufoși se iveau ici-colo. Mii de păsări zburau deasupra câmpului și cântau cântece duioase. Un șipot de apă limpede străbătea ținutul minunat.*

(Petre Ispirescu - *Ileana Simziana*)

e) *Dorothea își propti obrazul în palme și privi țință la sperietoare. Împăiatul avea un cap mic, de sac, umplut cu paie pe care erau desenați ochii, nasul și gura ce trebuiau să înfățișeze un chip. O pălărie veche, țuguiață, albastră, era vârată pe acest creștet.*

(Lyman Frank Baum - *Vrăjitorul din Oz*)

Descrierea unui animal ☐; descrierea unei persoane ☐; descrierea unui colț din natură ☐; descrierea unui obiect ☐; descrierea unui fenomen ☐.

2. Identifică în fiecare fragment de la exercițiul 1, substantivele și cuvintele care arată însușiri ale acestora. Scrie-le pe spațiile de mai jos. **zilele noroase**

3. Alege unul dintre fragmentele de la exercițiul 1, apoi realizează o altă descriere a ceea ce este înfățișat în acesta.

3. Scrierea corectă a cuvintelor neam/ne-am

1. Încercuiește varianta corectă a cuvintelor, din enunțurile de mai jos.

- Suntem *neam/ne-am* cu dacii și cu romanii.
- *Neam/ne-am* prezentat la ora stabilită.
- Veștile bune au sosit când *ne-am/neam* așteptat mai puțin.
- Nu înțeleg de ce *neam/ne-am* rătăcit dacă aveam hartă.

2. Realizează corespondența.

Dacii sunt un neam curajos.

Matei este neam cu Ioan.

Maria este harnică din neam.

rudă

popor

familie

3. Realizează corespondența, apoi alcătuiește enunțuri.

neam

ne-am

împărațesc

hotărât

de-al romanilor

adresat

informat

4. Alcătuiește un scurt text în care să introduci de cel puțin două ori cuvintele *neam* și *ne-am*.

Alege-î un titlu potrivit!

4. Solicitarea și oferirea de informații

Vizita

În vacanța din luna noiembrie, ne-am hotărât împreună cu doamna învățătoare să mergem în vizită la Muzeul de Istorie din orașul București.

În fața muzeului ne-am întâlnit cu ghidul grupului nostru. Am vizitat toate încăperile muzeului, pline cu dovezi ale trecutului neamului nostru. Astfel am aflat că pământul nostru a fost locuit cu mii de ani în urmă de un neam de viteji. Acesta era neam de-al lui Decebal, conducătorul dacilor. Mai târziu un alt neam de oameni mândri și viteji, romanii, a cucerit Dacia. O parte din acest neam al romanilor a rămas pe pământurile noastre. Din conviețuirea dacilor cu romanii a luat naștere neamul românesc.

Ne-am bucurat să aflăm atâtea lucruri interesante despre istoria românilor.

1. Transcrie, din text, informații despre:

- locul vizitat

- trecutul neamului nostru

2. Scrie informații pe care le știi despre un loc, un fenomen al naturii, un lucru etc.

3. Formulează întrebări prin care să soliciți informații despre un loc pe care ai dori să-l vizitezi.

1. Cuvinte cu sens asemănător

1. Transcrie textul de mai jos, înlocuind cuvintele subliniate cu altele care au sens asemănător.

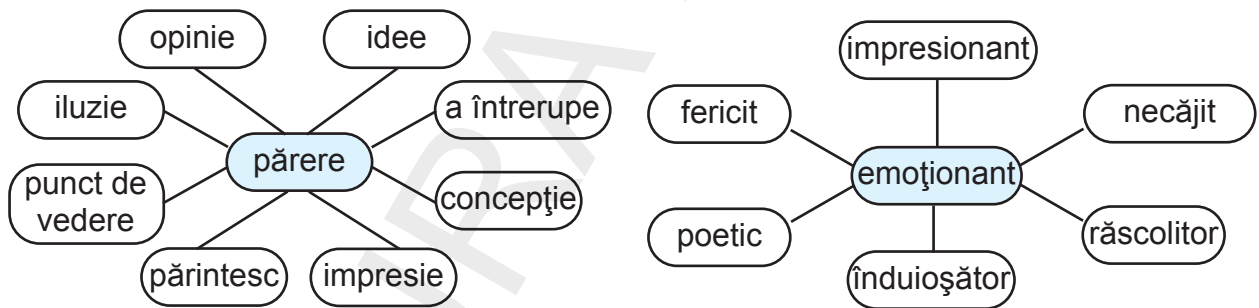
Un paradis natural se întinde la vărsarea Dunării în Marea Neagră, acolo unde fluviul își încheie călătoria de 2 860 km.

Delta Dunării este delta reprezentativă a Europei și una dintre deltele complexe ale lumii.

2. Grupează cuvintele cu sens asemănător din șirul de mai jos.

erou, încheiere, eșec, țară, descriere, viteaz, sfârșit, epilog, fiasco, patrie, evocare, prezentare, înfățișare, a elucida, a lămuri, a soluționa, a clarifica, final

3. Colorează doar casetele în care sunt scrise cuvinte cu sens asemănător cu al celui din interior.

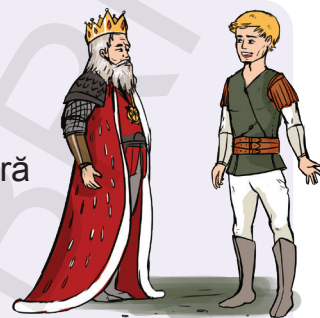
4. Găsește cuvinte care să aibă același înțeles cu expresiile date.

- a trage cu urechea - _____
- a o lua din loc - _____
- a da cu ochii pe foc - _____
- a șterge cu buretele - _____
- a se da bătut - _____
- a băga de seamă - _____
- a se face foc - _____
- a scoate la iveală - _____
- a trece cu vederea - _____
- părere de rău - _____

Făt-Frumos din Lacrimă

-fragment-

după Mihai Eminescu

Și se sărutară feciorii de împărați în urările boierilor și băură și se sfătuiră.

Zise împăratul lui Făt-Frumos:

— De cine-n lume îți este teamă mai mult?

— De nimeni în lumea asta, afară de Dumnezeu. Dar tu?

— Eu de nimeni, în afară de Dumnezeu și de Muma-Pădurilor, o babă urâtă, care umblă prin împărăția mea de mână cu furtuna.

Când sună miazănoaptea, fetele mesenilor se posomorâră, căci pe miazănoapte călare, cu aripi vântoase, cu fața zbârcită ca o stâncă buhavă și scobită de pâraie, c-o pădure în loc de păr, urla prin aerul cernit Muma-Pădurii cea nebună.

Ochii ei, două nopți tulburi, gura ei – hău căscat, dinții ei – șiruri de pietre mari.

1. Completează cu numărul potrivit.

- numărul alineatelor ☐
- numărul cuvintelor din primul alineat ☐
- numărul vocalelor și al consoanelor din cuvântul *boierilor* ☐

2. Caută în text, apoi scrie însușirile Mumei-Pădurii.

3. Alcătuieste câte o propoziție exclamativă, enunțiativă, interogativă cu două substantive proprii din text.

4. Identifică, în text, trei substantive, apoi precizează felul, genul și numărul lor.

5. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru:

feciori - _____ posomorât - _____
 împărat - _____ miazănoapte - _____
 a se sfătui - _____ aer - _____

6. Formulează o propoziție în care să introduci cuvântul *mână* cu alt înțeles decât cel din text.

7. Scrie substantivele: *împărăția*, *mesean*, *stâncă* la plural, apoi desparte-le în silabe.

8. Completează organizatorul.

cuvânt	litere	sunete
ochi		
exact		

cuvânt	litere	sunete
rege		
buchet		

cuvânt	litere	sunete
feciorii		
ghinion		

9. Alcătuieste enunțuri în care cuvintele: *neam*, *ne-am*, *la*, *l-a* să se afle la început.

10. Formulează câte o întrebare pe care ai dori să o adresezi, dacă te-ai întâlni cu:

• Făt-Frumos _____

• Muma-Pădurii _____

• Împăratul _____

11. Formulează:

a) o solicitare adresată doamnei învățătoare;

b) un enunț prin care oferi informații unui coleg nou sau unei colege noi.

1. Moș Crăciun a fost răpit după Lyman Frank Baum; 2. Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text, transmise prin ilustrații; 3. Adjectivul; 4. Acordul adjectivului cu substantivul; 5. Poziția adjectivului față de substantiv

1. Moș Crăciun a fost răpit după Lyman Frank Baum

1. Bifează variantele corecte de răspuns.

► Întâmplarea descrisă în text se petrece:

- ☐ în noaptea Anului Nou; ☐ în Ajunul Crăciunului; ☐ de Sfântul Nicolae.

► Personajele povestirii sunt:

- ☐ Spiritul Egoismului; ☐ Spiritul Invidiei; ☐ elfii;
☐ Spiritul Urii; ☐ Spiritul Căinței; ☐ jucăriile din atelier;
☐ Spiritul Răutății; ☐ Moș Crăciun; ☐ renii.

► Spiritele nu-l plac pe Moș Crăciun, pentru că:

- ☐ îi face fericiți pe copii; ☐ nu l-au putut convinge că nu este dorit de către copii;
☐ acesta le-a vorbit neprietenos; ☐ nu a dorit să fie prieten cu ele.

► Moș Crăciun a fost răpit de:

- ☐ renii; ☐ copii; ☐ elfi; ☐ spirite.

► La eliberarea lui Moș Crăciun a contribuit:

- ☐ Zâna Iarnă; ☐ Spiritul Căinței; ☐ Spiritul Egoismului; ☐ elfii.

► Spiritele au constatat că Moș Crăciun are:

- ☐ mulți prieteni; ☐ mulți dușmani;
☐ multe ajutoare; ☐ multă răbdare, inteligență, bunătate.

2. Scrie ce părere ai despre Spiritul Căinței. Motivează-ți părerea!

3. Numerotează casetele, pentru a ordona succesiunea momentelor din text.

- ☐ Grotele celor cinci spirite sunt așezate una după alta, cu tunele între ele.
☐ Spiritele încearcă să îl convingă pe Moș Crăciun să îi urască pe copii și să nu le mai ofere jucării.
☐ Moș Crăciun trăiește în Valea Fericirii.
☐ În a cincea grotă locuiește Spiritul Căinței.
☐ În muntele de lângă Valea Fericirii locuiesc spiritele.
☐ Elfii împart jucăriile în noaptea magică.
☐ Spiritelor nu le place de Moș Crăciun, pentru că acesta îi face fericiți pe copii.

- ☐ Moș Crăciun este eliberat de Spiritul Căinței.
- ☐ Pentru că nu-l conving, Spiritele îl răpesc pe Moș Crăciun.
- ☐ Spiritele constată că Moș Crăciun este un personaj îndrăgit.
- ☐ În Castelul lui Moș Crăciun se fabrică jucării.
- ☐ În Valea Fericirii tot timpul este veselie.
- ☐ Moș Crăciun este ajutat de elfi și de zâne.

4. Transcrie, din text, câte un enunț care să exprime:

- o informație de detaliu;

- o mirare (exclamație);

- o întrebare.

5. a) Spiritele grotelor i-au făcut propuneri lui Moș Crăciun cu scopul de a-i perturba activitatea. Completează fiecare enunț cu aceste propuneri.

- Spiritul Egoismului l-a sfătuit pe Moș Crăciun să păstreze _____, deoarece copiii le _____.
- Spiritul Invidiei i-a sugerat lui Moș Crăciun că magazinele _____ pentru _____.
- Spiritul Urii l-a informat că sunt mulți oameni care _____, iar pe aceștia ar fi bine să îi _____.
- Spiritul Căinței i-a propus lui Moș Crăciun să _____ pentru a-i demonstra că _____ și nu este un spirit _____.

b) Ce sperau Spiritele să se întâmple în urma propunerilor pe care i le-au făcut lui Moș Crăciun?

c) Precizează ce trăsături morale reieș din răspunsurile lui Moș Crăciun.

bunătate

2. Extragerea unor informații de detaliu, dintr-un text, transmise prin ilustrații

1. Tabelul conceptelor

Pomul de iarnă

după E.T.A. Hoffmann

Fragment	Ilustrație	Ideea principală
Se întunecase de-a binelea. Lipiți unul de altul, Fritz și Maria nu îndrăzneau să mai rostească niciun cuvânt. În clipa aceea răsună limpede un sunet cristalin: cling - cling, cling - cling! Ușile se deschisera larg și din odaia cea mare năvăli o lumină puternică. Copiii rămaseră încrămeniți în prag, exclamând uimiți: A! Părinții se îndreptară spre ușă și, luându-i de mână, le spuseră: — Veniți, haideți veniți, dragi copii! Amândoi copilașii priveau însă muți de uimire, cu ochi mari și strălucitori. Abia după un răstimp Maria a izbutit să exclame, oftând adânc: — Vai ce frumos, vai ce frumos!		
Iar Fritz încercă cu mult succes câteva tumble. E drept că și copiii fuseseră, desigur, foarte cuminiți și ascultători în tot cursul anului, căci niciodată nu au primit atâtea lucruri frumoase și încântătoare ca acum. Bradul înalt din mijlocul camerei gemea de mere aurite și argintate, iar pe toate ramurile crescuseră migdale zaharosite, bomboane poleite și tot soiul de alte dulciuri îmbietoare. Dar ce avea mai frumos bradul minunat erau sutele de lumânările, sclipind ca stelele în ramurile sale, iar el însuși, iluminându-se și luminând, îmbia prietenos copiii să-i culegă fructele.		
În jurul pomului, toate străluceau de culori vii, încântătoare și erau atâtea... Maria zări păpuși grațioase, tot felul de scule mici, îngrijit lucrate, dar, dintre toate, lucrul cel mai atrăgător era o rochiță de mătase, frumos împodobită cu panglici de toate culorile, atârnată în așa fel pe umeras, în fața Mariei, încât fetița o putea privi din toate părțile, lucru pe care de altfel îl făcu pe dată, exclamând mereu: — O, frumoasa, draga mea rochiță!		
Acum o rodea curiozitatea: — O, tăticule, al cui o fi omulețul acesta drăgălaș? — Acela, fetița mea, acela o să spargă pentru voi nucile tari și vă aparține deopotrivă ție și lui Fritz. Și frumosul omuleț, îmbrăcat în mândră uniformă de husari, fu pe loc adoptat de copii și botezat: Spărgătorul-de-Nuci.		

3. Adjectivul

1. Subliniază adjectivele din textul următor:

E noapte – o noapte caldă, adâncă, liniștită. Nu se mai aude decât respirația puternică a mașinii și fâșâitul somnoros al apei. Luminile întârziate ale satelor clipesc ca niște licurici strălucitori, printre crengile subțiri ale copacilor bătrâni.
(Ostrovul Mare - Alexandru Vlahuță)

2. Grupează adjectivele de mai jos după ceea ce exprimă.

mare, roșiatic, dulce, aromat, adânc, rotund, verzui, acru, amar, mirositor, înmiresmat, uriaș, pătrășos, cenușiu, iute, scund, amărui, parfumat, gigant

- formă: _____
- mărime: _____
- gust: _____
- miros: _____
- culoare: _____

3. Scrie substantivele de la care s-au format adjectivele:

• luminos - _____	• somnoros - _____	• curajos - _____
• prietenos - _____	• stâncos - _____	• umbros - _____
• friguros - _____	• prăpăstios - _____	• arămiu - _____
• inimos - _____	• cețos - _____	• muntos - _____

4. Transformă **adjectiv → substantiv**

substantiv → adjectiv

♣ friguros- _____	♣ floare- _____
♣ vestit- _____	♣ prietenie- _____
♣ colorat- _____	♣ curiozitate- _____
♣ iubitor- _____	♣ simpatie- _____

5. Enumeră cel puțin trei însușiri pentru fiecare categorie.

- formă: _____
- mărime: _____
- culoare: _____
- gust: _____
- miros: _____

6. Precizează patru adjective care exprimă trăsături sufletești pentru:

- mamă: _____
- prieten: _____
- pisică: _____

4. Acordul adjectivului cu substantivul

1. Transcrie grupurile formate dintr-un substantiv și un adjectiv: voce blajină, albastrul cerului, zăpadă strălucitoare, ger cumplit, mama lui, recită minunat, zare albastră, cinci mere, copil cuminte, iarnă lungă.

2. Subliniază cu o linie adjectivele și cu două linii substantivele a căror însușire o arată, apoi completează tabelul dat.

Ionică era de statură înaltă, avea fața roșcovană, mustața negricioasă, părul castaniu. Avea obrazul rotund și bărbia îngustă cu o gropiță mică.

Era băiat curajos, hotărât, ambițios, neînfricat, puțin la vorbă și voinic la inimă și la suflet, cu judecată dreaptă.

Adjectivul	Substantivul a căru însușire o arată	Genul	Numărul
întă	statură	feminin	singular

3. Trece substantivele însoțite de adjective la numărul plural.

- rază aurie - _____
- glas blând - _____
- creion colorat - _____
- copil atent - _____
- lac străveziu - _____
- măr dulce - _____
- haină roșie - _____
- pădure verde - _____

4. Trece la numărul plural adjectivele care sunt la numărul singular, iar pe cele care sunt la numărul plural, trece-le la numărul singular. Transcrie propozițiile.

- Nucul bătrân și falnic din ograda bunicului are mulți ani.

- Fulgii pufoși s-au oprit în palmele reci.

5. Poziția adjectivului față de substantiv

1. Scrie substantive cărora li se pot atribui însușirile date (adjectivele).

- leneș _____
- imens _____
- harnică _____
- rotunde _____
- interesantă _____
- verde _____

2. Subliniază substantivele și adjectivele din fragmentul de mai jos. Schimbă locul adjectivului față de substantiv.

Pe prispă torcea o fată frumoasă. Haina albă și lungă părea un nor de raze și umbre, iar părul auriu al ei era împletit în cozi lungi. Degetele ei ca de ceară albă torceau un fir de mătase subțire și strălucitoare.

3. Completează propozițiile cu un adjectiv, apoi cu un substantiv.

- Afară ninge cu fulgi _____
- Afară ninge cu fulgi _____
- Mama coace cornuri _____
- Mama coace cornuri _____

4. Scrie pluralul adjectivului evidențiat, apoi schimbă în propoziție poziția lui față de substantiv.

Vecinul **harnic** m-a ajutat să-mi repar bicicleta.

harnici

Harnicii vecini m-au ajutat să-mi repar bicicleta.

Un nor **cenușiu** dădea târcoale satului.

Poveste **frumoasă** ne depăna bunica în seara **geroasă** de iarnă.

1. Cuvinte cu sens opus

1. Identifică, apoi scrie perechi de cuvinte cu sens opus.

amar

s-a dus

puțin

dulce

rar

a venit

răsărit

apus

mult

des

2. Formulează enunțuri cu opusul următoarelor adjective: *cuviincios, educat, iertător*.

3. Scrie cuvinte:

a) cu sens opus pentru: *îndepărat, afirmativ, dușmani, voios*;

b) cu sens asemănător pentru: *a lucra, succesori, a dojeni, a ajuta*.

4. Înlocuiește cuvintele evidențiate cu altele care au sens opus.

• Alin este un băiat necivilizat.

• Maria este gălăgioasă.

• În grădină am un cireș neroditor.

• Motanul bătrân prinde șoricei.

5. Transcrie perechile de cuvinte cu sens opus din proverbele de mai jos:

• Rădăcina învățaturii e amară, dar rodul ei este dulce.

• Cine nu muncește la tinerețe va plânge la bătrânețe!

• La plăcinte-înainte, la război-înapoi!

6. Cuvintele s-au amestecat. Câte perechi de cuvinte cu sens opus se pot forma?
Scrie-le!

prieten

adevăr

ieșire

bucuros

a ridica

intrare

a coborî

trist

dușman

neam

medic

popor

doctor

minciună

2. Povestirea orală după benzi desenate

1. Urmărește benzile desenate, apoi citește replicile care apar în bulele de dialog.

2. Numerotează titlurile de mai jos în ordinea în care s-au desfășurat evenimentele.

- ☐ Întâmplarea nefericită
- ☐ Soluția găsită
- ☐ Bucuria copiilor
- ☐ Dorința fetelor

3. Povestește oral întâmplarea, urmărind banda desenată.

*Croitorașul cel viteaz
după Frații Grimm*

Dimineață, la poarta palatului erau curtenii curioși, hainul împărat și frumoasa lui fiică. Croitorașul cel viteaz le spuse cu mândrie:

— I-am învins pe amândoi! Acum să-mi dai răsplata făgăduită, împărate!

— Înainte de a o căpăta pe fiica mea și jumătate din împărăție, trebuie să mai săvârșești o viteză!

1. Cu ajutorul informațiilor obținute din ilustrația fragmentului, menționează:

- locul desfășurării acțiunii _____
- timpul _____
- personajele _____
- starea sufletească a personajelor _____

2. Subliniază cu o linie adjectivele din text și cu două linii substantivele a căror însușire o arată.

3. Scrie cuvinte cu sens asemănător și cuvinte cu sens opus pentru: *mândrie*, *a căpăta*, *viteaz*, *hain*, *frumoasă*.

4. Transformă adjectivele în substantive, apoi formulează propoziții cu aceste substantive.

♣ curios - _____ ♣ viteaz - _____

♣ făgăduită - _____ ♣ mândru - _____

5. Alcătuieste câte un enunț pentru fiecare formă a adjectivelor *argintiu* și *plumburiu* care să se termine în *-ii* și în *-iii*.

1. Iarna de George Coșbuc - Poezia; 2. Așezarea poeziei în pagina caietului; 3. Povestirea scrisă după un șir de întrebări;
4. Părțile unui text creativ (compunere)

1. Iarna de George Coșbuc Poezia

1. Textul *Iarna* de George Coșbuc este:

- a) o poveste; b) o poezie; c) un text nonliterar.

2. Ideea principală a celei de-a doua strofe a poeziei *Iarna* ar putea fi:

- a) Iarna este un meșter iscusit, acoperind împrejurimile cu ninsoare;
b) o ninsoare se așază ca o pânză pe deal;
c) a început puțin să ningă pe câmpie;
d) vântul spulberă zăpada.

3. Sensul asemănător al cuvântului *iscusit* în poezie este:

- a) îndemânatic; b) isteț; c) nepriceput.

4. *Iarna-i grădinar, când vrea/Pune albe flori la geamuri* înseamnă:

- a) Iarna plantează flori în grădină. c) Iarna oferă margarete.
b) Iarna se formează pe geamuri flori de gheață. d) Iarna are o grădină cu flori.

5. • Ce crezi că reprezintă *podul fără lemne, fără cuie, fără fier*?

• Dar *pânza țesută fără ițe, fără spată, fără fir de tort urzit*?

Fii creativ!

Compune o strofă în care să introduci, pe rând, și versurile evidențiate la exercițiul 4.

6. Cuvântul *drăgălașa* are:

- a) două silabe; b) cinci silabe; c) patru silabe.

7. • Despărțirea corectă în silabe este:

- ☐ gheaț - ă; ☐ ghea - ță; ☐ ghe - a - ță.

• Care dintre exemplele de mai jos reprezintă o propoziție?

- ☐ Vestit dulgher. ☐ Albe flori la geamuri. ☐ Totul este acoperit de zăpadă.

8. Scrie adjectivele înaintea substantivelor, după model. *iarnă cumplită* → *cumplita iarnă*

- flori albe → _____ • dulgher vestit → _____
• pânză drăgălașă → _____ • țară mândră → _____
• soare rotund → _____ • pod întreg → _____

2. Așezarea poeziei în pagina caietului

1. Transcrie ultima strofă din poezia *Iarna* de George Coșbuc, aflată la pagina 80 din manual, respectând regulile de caligrafie și regulile de așezare în pagina caietului.

Reguli de așezare a poeziei în pagina caietului

Completează enunțurile, folosind cuvintele dintre paranteze.

- Data se scrie în partea _____ a primului rând.
- Titlul se scrie la _____ rândului următor.
- Începutul fiecărui vers se scrie, de obicei, cu literă _____ și cu _____.
- Între strofe se lasă un _____.

(dreaptă, rând liber, alineat, mijlocul, mare)

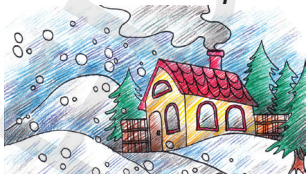
2. Scrie câte o însușire pentru următoarele substantive din text:

- iarnă – _____
- grădină – _____
- flori – _____
- râuri – _____
- câmp – _____
- deal – _____
- soare – _____
- pânză – _____
- geamuri – _____

3. Jurnalul dublu

*Totu-i alb în jur cât vezi
Noi podoabe pomii-ncarcă
Și vibrează sub zăpezi
Satele-adormite parcă.*

Exprimă-ți părerea!

3. Povestirea scrisă după un șir de întrebări

1. Alcătuieste un text, folosind răspunsurile la întrebările date și informațiile transmise de imagine. Găsește-i un titlu potrivit.

- ♦ Unde se află copiii?
- ♦ Ce doresc ei să observe?
- ♦ Ce idee le-a venit?
- ♦ Ce destinație își propun ei?
- ♦ Care ar fi mijlocul de transport care ar putea să le facă posibilă călătoria?
- ♦ Crezi că le va reuși planul misterios?

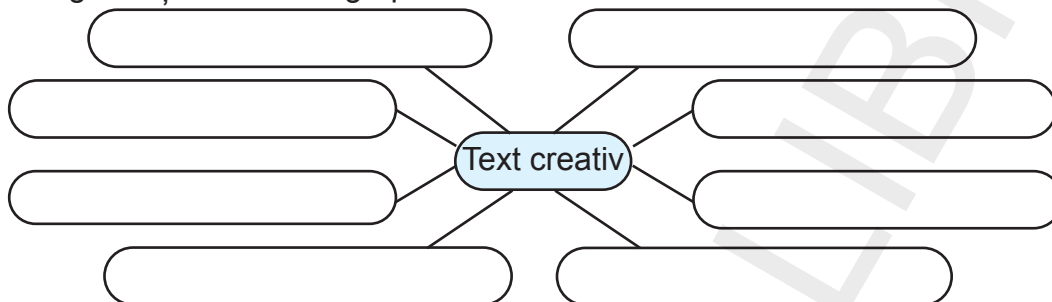
În redactarea textului poți folosi grupurile de cuvinte: *adâncul azuriu al mării, algele jucăușe, glasurile zglobii ale copiilor, bucuria întâlnirii cu vietățile din mediul marin, dansul bancurilor de pești, marele alb - regele mărilor, diversitate subacvatică.*

4. Părțile unui text creativ (compunerea)

Furtună de idei (Brainstorming)

La ce te gândești când auzi grupul de cuvinte: *text creativ*?

1. Identifică, apoi delimitează cu o linie părțile textului creativ de mai jos. Scrie pe spațiu titlul potrivit.

Învățând la o școală din satul vecin, Dănuț și Andrei treceau în fiecare zi pe lângă un crâng.

Dimineața se grăbeau să nu întârzie, dar după ore mai zăboveau, stând la umbră sau căutând fragi.

Într-o după-amiază au stat mai mult ca să aleagă nuiiele subțiri pentru împletituri la abilități practice. Tot curățând nuiiele, s-au afundat mai mult în desigururi.

Deodată s-a auzit un zgomot în apropierea lor. Băieții au amuțit.

— O fi vreo vulpe! a spus Dănuț în șoaptă.

— Dar dacă este un lup? a spus tot în șoaptă Andrei.

— N-am auzit c-ar fi lupi pe-aici! s-a încurajat chiar și pe sine Dănuț.

S-au apropiat în vârful picioarelor de locul dinspre care venea zgomotul. S-au oprit ascultând cu atenție și au auzit un ronțait chiar în apropierea lor.

Dănuț și-a luat inima în dinți, a dat frunzele tufișului la o parte și a descoperit un iepuraș, care ronțăia de zor cojile lăsate de ei în urmă. I-a făcut semn lui Andrei să se apropie. S-au așezat lângă tufiș, pe iarbă, privind iepurașul în tăcere. Când au văzut că acesta nu mai are coji de ros, au început să cioplească nuiielele pe care le aveau în mână, iar cojile le-au aruncat în apropierea iepurașului.

La început, acesta a ridicat urechile speriat când i-a zărit pe cei doi și a dat să fugă. Dar nu s-a îndurat de cojile fragede.

S-a oprit și, văzând că băieții nu se mișcă din loc și-i tot aruncă hrană proaspătă, s-a întors, apoi și-a văzut de ospăț.

Băieții nu îndrăzneau să scoată o vorbă și priveau iepurașul cu îngrijorare, căci nu voiau să-l sperie și să-l îndepărteze.

Dar iepurașul a priceput că cei doi băieți sunt prietenoși și

tot aștepta să-i arunce coji fragede. Băieții și-au făcut planul să-i aducă varză și morcovi din grădinile lor.

De atunci Dănuț și Andrei s-au întâlnit aproape zilnic cu iepurașul din crâng. Ce bucuroși erau!

2. Transcrie introducerea și încheierea textului creativ.

Introducerea:

Încheierea:

3. Răspunde la întrebări, apoi încercuiește-le cu verde pe cele care aparțin introducerii, cu albastru pe cele care aparțin cuprinsului, iar întrebările care aparțin încheierii, cu roșu.

a) Când se petrece întâmplarea?

b) Unde se desfășoară întâmplarea?

c) Care sunt personajele care participă la acțiune?

d) Ce se povestește despre cei care participă la acțiune?

e) Cum se termină întâmplarea?

1. Alcătuirea unui text creativ după un șir de ilustrații

1. Observă imaginile și răspunde la întrebări.

- a) Când se petrece întâmplarea?
- b) Unde se află fetița? Ce face ea?
- c) Ce idee îi trece prin minte fetiței?

- d) Ce obiect periculos a folosit?
- e) Ce s-a întâmplat apoi?
- f) Cum s-a sfârșit întâmplarea?

2. Scrie un text creativ, de maximum 10 rânduri, după șirul de ilustrații, având în vedere cele trei părți ale unui text creativ, așezarea textului în pagină, scrierea caligrafică, punctuația și ortografia. Găsește-i un titlu potrivit.

2. Alcătuirea unui text creativ după benzi desenate

1. Din câte imagini este alcătuită banda desenată?

2. Povestește oral întâmplările prezentate în banda desenată, având ca sprijin replicile personajelor.

3. Unde se scriu cuvintele personajelor?

4. Scrie un text creativ, de maximum 10 rânduri, după benzile desenate de mai sus, respectând introducerea, cuprinsul și încheierea. Folosește expresii și găsește-i un titlu potrivit!

3. Scrierea corectă a cuvintelor nea/ne-a

1. În textul de mai jos s-au strecurat intenționat greșeli:
- de așezare în pagină;
 - de scriere a unor cerințe;
 - de punctuație și de ortografie.

Ne aflăm la Sinaia în vacanța de iarnă,

În stațiune este multă ne-a.

Tata nea propus să învățăm să schiem.

Ajunși pe pârtie, nea mișu, cabanierul nea condus la monitorul de schi

Ce minunat este pe pârtie?

2. Transcrie textul, eliminând greșelile.

3. Jurnalul dublu

Astăzi	Ieri
Ne duce la patinoar.	Ne-a dus la patinoar.
Ioana ne dăruiește o carte despre Polul Nord.	
Bunicul ne învață să mânuim sania.	

4. Completează enunțurile, folosind cuvintele **nea** sau **ne-a**.

- Bunica _____ răsfățat cu dulciuri.
- Stratul proaspăt de _____ i-a bucurat pe toți copiii.
- _____ mărturisit că este pasionat de specii dispărute.
- Pe _____ Alecu l-am vizitat în vacanța de vară.

5. Scrie două enunțuri în care cuvântul **nea** să aibă sensuri diferite.

6. Completează:

ne-a → _____
 → _____
 → _____

nea → _____
 → _____
 → _____

i-au → _____
 → _____
 → _____

4. Crăiasa-Zăpezii după Hans Christian Andersen

1. Bifează explicațiile potrivite în fiecare situație:

► Crăiasa-Zăpezii este un text:

☐ nonliterar;

☐ literar liric;

☐ literar narativ.

► Timpul acțiunii este:

☐ într-o noapte de iarnă geroasă;

☐ într-o zi însorită de vară;

☐ într-o zi de iarnă geroasă;

☐ în visul copilului.

► Personajele povestirii sunt:

☐ Kay;

☐ bunica;

☐ Gerda;

☐ Crăiasa-Zăpezii.

► Mesajul textului poate exprima următoarea idee:

☐ prietenia este cel mai frumos sentiment;

☐ prietenia sinceră învinge întotdeauna;

☐ prietenia și bunătatea nu sunt apreciate.

► Locul acțiunii din povestire este:

☐ palatul de gheață al Crăiesei-Zăpezii;

☐ curtea casei celor doi copii;

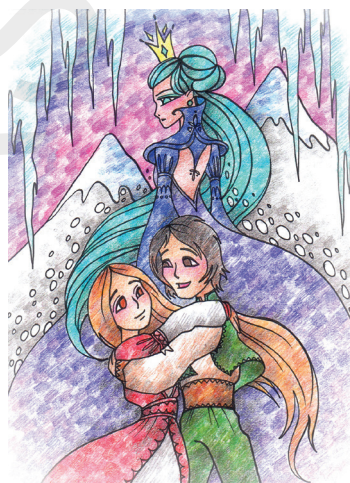
☐ derdelușul din spatele casei.

► Personajele povestirii au trăsături:

☐ imagine;

☐ reale;

☐ unele reale, altele imagine.

2. ♦ Crăiasa-Zăpezii înseamnă:

☐ regina ținutului de gheață;

☐ regina pământurilor;

☐ fiica reginei albinelor.

♦ Zidurile palatului erau din troiene de zăpadă, iar ferestrele și ușile din vânt înseamnă:

☐ palatul nu are ziduri și uși;

☐ palatul este construit doar din zăpadă, din viscol și din gheață;

☐ palatul are ziduri poleite cu aur și cu argint.

3. Scrie adevărat (A) sau fals (F) în dreptul enunțurilor.

♦ Crăiasa-Zăpezii stătea pe Oglinda Rațiunii. ☐

♦ Micul Kay nu simțea înghețul din cauza promisiunii pe care i-o făcuse Crăiasa-Zăpezii. ☐

♦ Kay asambla piesele unui puzzle cu un palat. ☐

♦ Băiatul căuta să formeze cuvântul care îl ajuta să obțină eliberarea din vrajă și perechea de patine noi. ☐

- ♦ Gerda îl găsește pe Kay, iar lacrimile ei fierbinți încălzesc gheața și topesc ciobul din sticla oglinzii. ☐
- ♦ Gerda și Kay sunt atât de fericiți încât și cioburile de gheață jucau în jurul lor. ☐
- ♦ Kay a fost sărutat de Gerda, iar acesta s-a vindecat. ☐
- ♦ Crăiasa-Zăpezii îngăduiește eliberarea lui Kay după cele întâmplate. ☐

4. Completează tabelul cu informații din text.

Elemente reale	Elemente imaginare

5. Portretul Crăiesei-Zăpezii!

Describe-o pe Crăiasa-Zăpezii, precizând trăsăturile fizice și sufletești (morale) ale acesteia.

6. Cubul

Describe palatul Crăiesei-Zăpezii.

Compară! Ce dar i-ai oferi lui Kay, astfel încât să îl ajute la eliberarea din palatul Crăiesei-Zăpezii? Compară darul tău cu acela pe care i l-a oferit Gerda.

 Asociază faptele generoase ale Gerdei cu ale altui personaj dintr-o poveste cunoscută de tine.

 Aplică! Tu cum ai fi procedat în locul lui Kay? Dar al Gerdei?

 Argumentează de ce Crăiasa-Zăpezii l-a dorit pe Kay în palatul ei.

 Analizează! Ce crezi despre darul Crăiesei-Zăpezii oferit lui Kay?

7. Rețeaua de discuții

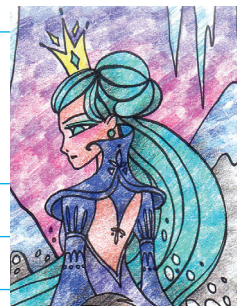
• Ai aflat, din text, dorința lui Kay. Tu ce crezi despre aceasta?

• Numește două motive pentru care Gerda îl caută pe Kay.

• Enumeră patru motive pentru care îndrăgești sau nu îndrăgești iarna.

8. Exercițiu de imaginație

Crăiasa-Zăpezii îți este prietenă și a venit la tine în vizită.
Tu ce i-ai oferi?

5. Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit

1. Precizează, între paranteze, înțelesul fiecărui cuvânt evidențiat în propoziție.

- Agricultorul **seamănă** porumbul. (_____)
- Gemenele **seamănă** mult. (_____)
- Părinții hotărăsc să facă un împrumut la **bancă**. (_____)
- Din clasa întâi stau în prima **bancă**. (_____)
- L-am zărit pe Dan pe o **bancă** în parc. (_____)
- Corina **sare** coarda. (_____)
- Bunica adaugă **sare** în mâncare. (_____)

2. Scrie enunțuri, folosind cuvinte cu aceeași formă și cu sens diferit.

- plasă
 - de tenis _____
 - de cumpărături _____
 - de prins pește _____
- liliac
 - pasăre de noapte _____
 - plantă cu flori _____
- pui
 - copilul cuiva _____
 - a pune _____
 - somn scurt _____
 - de pasăre _____

3. Alcătuiește câte un enunț în care cuvântul **casă** să aibă sensuri diferite.

4. Jurnalul dublu

Propoziția	Explicația cuvântului subliniat
La restaurant au cumpărat <u>veselă</u> de porțelan.	
Cât de <u>veselă</u> este Ioana!	
Raluca are un <u>păr</u> blond.	
În <u>păr</u> sunt pere coapte.	
La <u>vară</u> vom merge la munte.	
Am o <u>vară</u> la București.	

1. Textul de informare - Afișul

1. Scrie ce informații cuprinde afișul.

2. Precizează ce informații transmite ilustrația afișului.

2. Textul funcțional - E-mailul

► Redactează conținutul unui e-mail pe care ai putea să-l transmiți prietenului tău cu ocazia unei invitații la circ.

3. Textul de informare - Cartea poștală

1. Completează, folosind cuvintele dintre paranteze.

• Cărțile poștale se trimit (se expediază) prin _____ unor persoane _____ (părinți, bunici, prieteni, rude, doamna învățătoare), cu scopul de a le comunica _____ scurte (urări, salutări, mulțumiri, felicitări).

• Cartea poștală ilustrată, are pe o parte o _____, iar pe partea cealaltă are un spațiu rezervat scrierii _____ și un alt spațiu pentru adresa _____.

(informații, poștă, imagine, cunoscute, destinatarului, mesajului)

2. Completează cartea poștală. Alege un destinatar și scrie mesajul.

The diagram shows a postcard template with the following labels and arrows:

- Formulă de adresare**: Points to the top left corner of the message area.
- Data**: Points to the top center of the message area.
- Numele și prenumele persoanei căreia îi este adresată cartea poștală**: Points to the top right corner of the message area.
- Spațiu pentru scrierea mesajului**: A vertical label on the left side of the message area.
- Destinatar:**: Points to the top right corner of the address area.
- Adresa:**: Points to the middle of the address area.
- Adresa destinatarului**: A vertical label on the right side of the address area.
- Formula de încheiere**: Points to the bottom left corner of the message area.
- Semnătura**: Points to the bottom right corner of the message area.

3. Redactează o carte poștală unei persoane dragi din altă localitate, pentru a-i transmite salutări dintr-o tabără școlară.

The form is a blank postcard template with the following sections:

- Message area**: On the left, with horizontal dotted lines for writing.
- Address area**: On the right, with labels "Destinatar:" and "Adresa:" followed by horizontal dotted lines for writing.

4. Textul de informare - Fluturașul

► Scrie textul unui fluturaș prin care să faci un anunț cu referire la un eveniment ce va avea loc în școală.

The form is a blank area with horizontal blue lines for writing a notice.

Un suflet nobil
după Edmondo De Amicis

Astăzi, când am intrat în școală, învățătorul nu venise încă și patru băieți îl chinuiau pe bietul Crossi, cel care nu are un braț. Îl provocau împingându-l cu riglele, îi aruncau în obraji coji de castane. Unul dintre băieți se sui pe o bancă, imitând-o pe mama lui Crossi.

Bietul băiat își pierdu mințile și, apucând o călimară, o azvârlî spre măscărici. Acesta se aplecă, iar călimara nimeri în pieptul învățătorului care tocmai intra pe ușă.

Toți au încremenit.

— Cine a fost?

Nimeni n-a răspuns.

Atunci Garrone, înduioșat de situația bietului Crossi, zise hotărât:

— Eu.

— Nu ești tu. Spuse învățătorul. Vinovatul nu va fi pedepsit. Să se ridice!

Crossi spuse plângând:

— Mă loveau, mă luau în bătaie de joc, mi-am pierdut mințile...

— Cine l-a provocat?

S-au ridicat patru elevi.

— Voi, spune învățătorul, ați jignit un coleg care nu v-a făcut nimic. Ați râs pe seama unui copil nefericit. Ați comis o faptă josnică. Lașilor!

Apoi se întoarse spre bunul Garrone:

— Tu ești un suflet nobil.

Garrone îi șopti ceva.

Învățătorul se întoarse spre băieții vinovați, vorbindu-le aspru:

— Vă iert, dar aștept să-mi dovedeți ce ați învățat din această întâmplare nefericită.

1. Harta textului

- Titlul: _____
- Autorul: _____
- Timpul: _____
- Locul: _____
- Evenimentul: _____
- Învățătura: _____

2. Scrie întrebări pentru răspunsurile date.

Î.

R. Patru băieți îl împingeau și îi aruncau în obraji coji de castane.

Î.

R. Supărat, băiatul a aruncat cu o călimară înspre măscărici.

Î.

R. Învățătorul le spune băieților că au jignit un coleg care nu le-a făcut nimic.

3. Numerotează ideile principale sub formă de titluri, redând ordinea întâmplărilor din text.

☐ Mustrarea adevăraților vinovați

☐ Provocarea

☐ Reacția la provocare

☐ Un băiat responsabil

☐ Iertarea

4. Exprimă-ți acordul sau dezacordul față de fapta lui Garrone.

5. Scrie cum ai fi procedat tu, dacă ai fi fost în locul lui Crossi.

6. Scrie, din text, câte un adjectiv care determină substantivele:

• suflet _____ • copil _____ • băieții _____

• Garrone _____ • întâmplare _____ • faptă _____

7. Transformă substantivele în adjective:

♣ învățător - _____ ♣ joc - _____ ♣ iertare - _____

♣ vinovăție - _____ ♣ copil - _____ ♣ curaj - _____

8. Scrie motivele pentru care crezi că învățătorul îi iartă pe vinovați.

9. Alcătuieste câte un enunț cu următoarele cuvinte: sa, s-a, la, i-a, nea, i-au.

10. a) Citește poezia, apoi răspunde la întrebări.

Iarna pe uliță

de George Coșbuc

A-nceput de ieri să cadă
Câte-un fulg, acum a stat,
Norii **s-au mai răzbunat**
Spre apus, dar stau grămadă
Peste sat.

Nu e soare, dar e bine,
Și pe râu e numai fum.
Vântu-i liniștit acum,
Dar **năvalnic** vuiet vine
De pe drum.

Sunt copii, cu multe sănii,
De pe coastă vin țipând
Și se-mping și sar râzând;
Prin zăpadă fac **mătănii**;
Vrând-nevrând.

– Ce-i pe drum atâta gură?
– Nu-i nimic. Copii ștrengari.
– Ei, auzi! Vedeai-aș mari,
Parcă trece-adunătură
De tătari.

- Ce anotimp este prezentat în poezie?

- Cine face gălăgie?

- Câte versuri are o strofă?

b) Scrie felul, numărul și genul părților de vorbire subliniate în poezie.

c) Scrie forma corectă a adjectivelor din paranteze.

(Zglobii) _____ copii sunt cu săniile pe deal.

Glasul (veselă) _____ al copiilor răsună pe coastă.

S-a sfârșit (frumosul) _____ iarnă.

d) Găsește cuvinte cu sens opus pentru: *vine, răsând, acum*.

11. Alcătuieste câte o propoziție cu următoarele cuvinte: *ia, ne-a, neam*.

12. Alege varianta care reprezintă transmiterea unui mesaj prin poșta electronică.

a. carte poștală

b. e-mail

13.a) Precizează înțelesurile cuvântului **ochi**.

- Simona are **ochi** albaștri. → _____
- La micul dejun, mama i-a pregătit Danei un ou **ochi**. → _____
- Un **ochi** de geam s-a spart. → _____
- Broasca a sărit într-un **ochi** de apă. → _____
- S-a deșirat un **ochi** de la vesta bunicii. → _____

b) Alcătuieste propoziții, folosind sensuri diferite ale cuvintelor: **roșie, brațe, fire**.

1. Patinele de argint după Mary Elizabeth Mapes-Dodge; 2. Descrierea unei ființe; 3. Comunicarea nonverbală; 4. Comunicarea prin imagini; 5. Scrierea corectă a cuvintelor printr-o/printr-un

1. Patinele de argint după Mary Elizabeth Mapes-Dodge

1. Precizează:

- locul _____
- timpul _____
- personajele _____

2. Rețeaua de discuții

➡ Ai aflat, din text, care era preocuparea preferată a lui Hans. Tu ce crezi despre aceasta?

➡ Numește două motive pentru care Hans nu a acceptat banii de la Hilda.

➡ Hans și Gretel se deosebeau de ceilalți copii. Exemplifică prin trei argumente acest fapt.

➡ Hilda îi invită pe cei doi frați să participe la concursul de patinaj. De ce crezi că a luat această hotărâre?

➡ Reiese, din text, că Charles i-a atras atenția Hildei, spunându-i niște detalii. Transcrie enunțul din care afli aceste detalii.

3. Explică folosirea semnelor de punctuație din alineatele: șapte, opt și nouă.

4. Numerotează ideile corespunzătoare ordinii întâmplărilor din text.

- ☐ Cei doi frați se sfătuiesc cum să folosească banii primiți.
- ☐ Pentru că familia nu avea suficienți bani, Hans și Gretel foloseau niște patine din lemn.
- ☐ Hilda îi invită pe copii să participe la concursul de patinaj.
- ☐ Cei doi frați își ajutau părinții în gospodărie.
- ☐ Hans acceptă banii doar atunci când Hilda îi cere să-i sculpeze un colier.
- ☐ Hans reușește să-și cumpere patine noi, după ce sculpează un colier pentru Pierre.
- ☐ Hilda oferă bani pentru cumpărarea unei perechi de patine.
- ☐ Cu haina roșie, cu părul blond și mai ales cu patinele de argint, Gretel trezește admirația întregului public.

5. Delimitează fragmentele textului potrivit ideilor de la exercițiul 4.

6. Povestește oral conținutul fiecărui fragment.

7. Desprinde învățătura textului printr-un proverb.

8. Pălăriile gânditoare

o **Informează:** Cine erau Hans și Gretel?

● **Spune ce simți:** Spune ce simți în legătură cu faptul că Hans dorește să-și cumpere patine lui Gretel, iar ea insistă ca el să-și achiziționeze patine.

● **Aspecte negative:** Cu ce elemente (situații) prezentate în text nu ești de acord?

● **Aspecte pozitive:** Ce calități avea Hilda?

● **Generează idei noi:** Continuă povestea cu un final imaginat de tine.

● **Clarifică:** De ce crezi că textul are titlul *Patinele de argint*?

9. Jurnalul cu triplă intrare

Personajul	Trăsături fizice	Trăsături morale
Gretel		
Hilda		
Hans		

10. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru:

- curajos -
- a admira -
- a dăru -
- străluceau -
- fermecătoare -
- lucra -

2. Descrierea unei ființe

- Se dă textul:

*Pe o stâncă neagră, într-un vechi castel
Unde curge-n vale un râu mititel,
Plânge și suspină tânăra domniță,
Dulce și suavă ca o garofiță;
Căci în bătlie soțul ei dorit
A plecat cu oastea și n-a mai venit.*

*Ochii săi albaștri ard în lacrimele
Cum lucesc în rouă două viorele;
Buclele-i de aur cad pe albu-i sân,
Rozele și crinii pe față-i se-ngân.
Însă doamna soacră lângă ea veghează
Și cu dulci cuvinte o îmbărbătează.*

(Muma lui Ștefan cel Mare de Dimitrie Bolintineanu)

1. Notează cu **A** (adevărat) și cu **F** (fals).

O ființă poate fi descrisă după:

- aspectul fizic; ☐
- tonul vocii; ☐
- fapte, vorbe care evidențiază însușiri sufletești; ☐
- nume. ☐

2. Transcrie, din text, cuvintele care se referă la însușirile tinerei domnițe. Descrie-o așa cum reiese din textul de mai sus.

3. Descrie persoana care are grijă de tine, prezentând trăsăturile fizice și morale ale acesteia.

4. Jurnalul cu dublă intrare - Prietenul meu

Trăsături fizice	Trăsături morale

3. Comunicarea nonverbală

1. Relatează în scris ce comunică fiecare patinatoare prin mimică și prin gesturi. Enumeră motive pentru care o patinatoare ar putea fi tristă, iar cealaltă, veselă.

2. Exprimă prin mimică și prin gesturi diferite mesaje pentru următoarele situații:

- ești uimit de o imagine care prezintă o catastrofă naturală;
- mănânci o prăjitură;
- ți-au înghețat picioarele într-o zi geroasă de iarnă;
- cânți la vioară;
- joci volei.

3. Ce fel de stări/idei/impresii comunică fiecare copil prin gesturi și prin mimică? Realizează corespondența.

Salut! Vai, ce situație neplăcută!

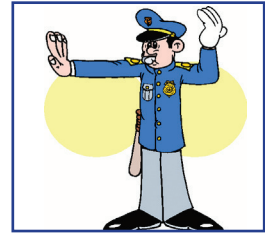
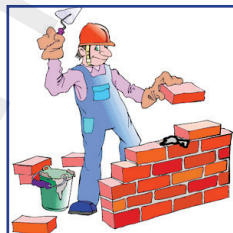
Ooo, ce surpriză!

Te iubesc!

Uimitor!

Să mă gândesc...

4. Mimează, apoi scrie ce face fiecare persoană din imagini.

4. Comunicarea prin imagini

1. Scrie ce reprezintă fiecare indicator din imaginile de mai jos.

2. Ce îți comunică imaginea de mai jos?

3. a) Observă biletul desenat, pe care Sonia i-l lasă mamei, prin care o informează unde este și la ce oră revine.

b) Scrie biletul Soniei, folosind propoziții.

5. Scrierea corectă a cuvintelor printr-o/printr-un

1. Cu fiecare cuvânt din coloana A formulează enunțuri în coloana B.

A. Cuvântul dat	B. Enunțul formulat
printr-un	
printr-o	
dintr-un	
dintr-o	
într-o	
într-un	

2. Completează folosind cuvintele: *printr-o, printr-un, într-o, dintr-o, într-un, dintr-un*.

_____ gaură
 _____ zi
 _____ dată

_____ magazin
 _____ loc
 _____ brad

3. Alege cuvintele potrivite din coloana alăturată.

printr-un tunel	Zâna a apărut ca _____.
printr-o încercare	Scufița Roșie a trecut _____.
printr-un pericol	Fără lumină este dificil să treci _____.
printr-o minune	Prâslea cel Voinic a trecut _____.

4. Jurnalul dublu

• Alcătuieste enunțuri, folosind grupurile de cuvinte.

Grupul de cuvinte	Enunțul
printr-o deschizătură	
într-o oră	
printr-un gest	
dintr-un colț	
dintr-o întâmplare	
printr-o apă	

1. Călătoriile lui Gulliver după Jonathan Swift

1. Precizează:

- locul _____
- timpul _____
- personajele _____

2. Bifează răspunsurile potrivite:

► Gulliver a naufragiat:

- ☐ pe o stâncă; ☐ în țara de poveste Liliput; ☐ într-un oraș.

► Locuitorii din Liliput:

- ☐ nu depășeau lungimea unui deget;
☐ aveau doi metri înălțime;
☐ aveau înălțimi obișnuite.

► Când s-a trezit Gulliver era luat captiv de:

- ☐ niște uriași; ☐ pirați; ☐ o armată de omuleți.

► Comanda **bâzdâgăniilor** era:

- ☐ Tolgo pohnac! ☐ Abracadabra! ☐ Hocus Pocus!

► Gulliver este salvat în țara Liliputului de:

- ☐ cărturari; ☐ împărat; ☐ marinari.

► Ajutoarele lui Gulliver sunt:

- ☐ bucătarii; ☐ croitorii; ☐ cărturarii; ☐ bunicii.

► Militarii au găsit în buzunarul lui Gulliver:

- ☐ o batistă; ☐ un ceas; ☐ bani; ☐ un pieptene.

3. Încercuiește explicațiile potrivite:

◆ în buzunar s-a găsit o bucată de material, adică:

- a)** un mic covor; **b)** o batistă; **c)** o perdea.

◆ o mașină din os, în care erau înfiți niște stâlpi lungi și ascuțiți înseamnă:

- a)** aparat pentru bărbierit; **b)** periută pentru dinți; **c)** un pieptene.

◆ un animal necunoscut care are două brațe lungi și zice tic-tac este:

- a)** un ceas; **b)** o bâzdăganie; **c)** o perdea.

♦ *omulețul era înarmat până-n dinți* sugerează:

- a) avea multe arme de luptă;
- b) era pregătit pentru luptă;
- c) avea arme legate de dinți.

4. Precizează înțelesurile cuvintelor **mine** și **vii**.

mine { O mulțime de omuleți se cațără pe mine.
Din mine se extrage sarea.
Am cumpărat mai multe mine pentru pix.

vii { Am văzut o mulțime de făpturi vii.
Pe dealuri sunt plantate multe vii.
- Vii pe la mine după-amiază?

5. Exprimă-ți părerea!

De ce crezi că împăratul îl cerceta cu privire admirativă pe naufragiat.

6. Caută, în text, cuvinte care exprimă însușiri și care însoțesc substantivele de mai jos:

• făpturi _____	• stâlpi _____
• veșminte _____	• unealtă _____
• material _____	• lanț _____
• cutie _____	• brațe _____
• domn _____	• țară _____

7. Transformă următoarele substantive în adjective, după model:

minune → minunat

♣ suflet _____	♣ pământ _____
♣ împărat _____	♣ supărare _____
♣ mâncare _____	♣ lumină _____

2. Descrierea unui obiect pe baza unui plan de întrebări

1. Scrie un text, de 10-12 rânduri, cu titlul *Palatul lui Piticot*, realizând descrierea după următorul șir de întrebări.

- Unde se află Palatul lui Piticot?
- Ce mărime are?
- Din ce este construit?
- Ce formă au ferestrele palatului? Dar acoperișul?
- Cum sunt turnulețele acestuia?
- Ce se află în jurul palatului?
- Ce îți place cel mai mult când îl privești?
- Ce poți spune despre înfățișarea lui Piticot?
- Ce exprimă chipul lui?

2. Realizează descrierea unei pisicuțe din pluș, după următorul plan de întrebări.

- Ce fel de pisicuță este?
- Ce poți spune despre culoarea blănței?
- Cum sunt ochii, gura, nasul, urechile pisicuței?
- Ce exprimă chipul ei?
- Ce îți place cel mai mult la pisicuța din pluș? De ce?
- Ce nume i s-ar potrivi?

3. Pronumele. Pronumele personal

1. Încercuiește pronumele personale din următoarele șiruri de cuvinte:

voi, speranță, ei, copilărie, dânsul, nouă, el, viitor, vouă, iertare, ele, noi, joc, iarnă, Sara, eu, dânsa, eu

2. Jurnalul dublu

- Alcătuieste enunțuri, folosind cuvintele din tabel. Încercuiește cuvintele care sunt pronume personale.

Cuvântul	Enunțul
ea	
ia	
ei	
iei	
voi	
v-oi	

3. Înlocuiește cuvintele evidențiate cu pronume personale.

- **Virgil** _____ joacă tenis.
- **Diana** _____ vizitează expoziția de fluturi.
- **Copiii** _____ merg la spectacolul de circ.
- **Elena și Elisabeta** _____ schiază pe pârtia începătorilor.
- **Ioana și tu** _____ veți lucra la matematică.
- **Eu și sora mea** _____ studiem limba engleză.

4. Înlocuiește pronumele personale cu substantive în următoarele propoziții:

- Ei vor participa la concursul de șah. _____
- Ele au plecat în tabăra de schi. _____
- Ea a ales o rochie de catifea. _____
- El este prietenul meu din Spania. _____

5. Scrie substantive proprii în locul pronumelor personale.

- El călătorește cu avionul. _____
- Ele au talent la muzică. _____
- M-am revăzut cu ea. _____
- Pe ei îi respect foarte mult. _____

4. Numărul pronumelui

1. Selectează pronumele personale, apoi scrie-le în organizator.

*părinți, ea, voi, fată, casă,
noi, ele, elev, învățătură, tu,
eu, bunici, el, ei, Ioana.*

Numărul singular	Numărul plural

2. Înlocuiește substantivele subliniate cu pronume personale potrivite, apoi specifică numărul acestora.

- M-am întâlnit cu Ioana, cu Marius și cu Alexandra. (_____)
- Jucăriile de la Nicolae îmi plac mult. (_____)
- Am vorbit cu Eliza despre aniversarea mamei. (_____)
- Unchiul a plecat în străinătate. (_____)
- - Ana, poți să-mi spui de unde ai luat pălăria? (_____)
- Mircea a conversat cu vecinii mei. (_____)
- Prăjiturile au fost alese de către Maria. (_____)

3. Trece pronumele de la numărul singular la numărul plural și transcrie noile propoziții.

- Ea ciripește veselă în cuib.

- Tu mergi la teatru.

- El are un costum nou.

4. Alcătuieste câte două propoziții în care să folosești pronume personale:

- a)** la numărul plural;

- b)** la numărul singular.

1. Nicușor după Ioan Alexandru Brătescu-Voinești

1. Harta textului

Completează harta textului.

Diagram illustrating the structure of the text map:

- Titlul textului** (Title of the text) - [Blank box]
- Autorul** (Author) - [Blank box]
- Timpul** (Time) - [Blank box]
- Locul** (Place) - [Blank box]
- Personajele** (Characters) - [Blank box]
- Trăsături fizice** (Physical traits) - [Blank box]
- Trăsături morale (sufletești)** (Moral traits) - [Blank box]
- Evenimentul** (Event) - [Blank box]
- Textul este** (The text is) - [Blank box]
- Învățătura textului** (The lesson of the text) - [Blank box]
- Sentimentele tale** (Your feelings) - [Blank box]

2. Completează enunțurile cu informații din text.

Drumul lui conu' Mișu către oraș este _____.

Într-o zi de primăvară s-a oprit să _____. La un moment dat, în tufișul unde cânta privighetoarea apare un _____ slăbuț, cu părul _____ și cu pantalonii _____, _____. El avea niște ochi _____, _____ și _____. Amândoi au stat o vreme să _____. Cu o seriozitate copilărească, băiețelul îl asigură pe conu' Mișu că _____.

va veni și va cânta din nou în tufiș. El îi povestește acestuia despre _____, prietenul care dădea cu _____ în pasăre.

Conu' Mișu este cucerit de _____ a lui Ioniță, odăiașu' de la casierie.

Din ziua aceea începe _____.

3. a) Transcrie, din text, enunțul în care conu' Mișu se hotărăște să îi sărute obrații lui Nicușor.

b) Transcrie, din text, enunțul în care Nicușor întreabă unde găsește ouă de furnică.

c) Identifică, în enunțul transcris la punctul **b)**, cuvântul care ține locul unui nume și care exprimă respectul față de acesta. Alcătuieste un enunț nou cu acest cuvânt.

4. Exprime-ți părerea!

a) Dacă te-ai întâlni cu Nicușor, ce ai dori să îl întrebi?

b) Scrie, în două-trei enunțuri, ce ți-a plăcut cel mai mult din acest text.

5. Exercițiul de imaginație

Imaginează-ți o altă întâmplare prin care ar fi trecut conu' Mișu, dacă l-ar fi întâlnit pe Vasiliță a lu' nenea Dumitru în locul lui Nicușor.

6. Joc de rol

Realizează un dialog între tine și Vasilică în momentul în care acesta ar da cu pietre în privighetoare.

7. a) Scrie cuvinte cu sens opus pentru: b) Precizează cuvinte cu sens asemănător pentru:

- s-a oprit _____
 - să iasă _____
 - s-a aplecat _____
 - hazliu _____
 - departe _____
 - jos _____
- drum _____
 - să tacă _____
 - privi _____
 - prieten _____
 - adorabil _____
 - mârni _____

8. a) Completează primele două rubrici ale organizatorului cu ce știi și ai dori să afli despre privighetori.

b) Completează a treia rubrică cu informații despre privighetori pe care le-ai găsit în cărți sau pe Internet.

Știu!	Vreau să știu!	Am aflat!

2. Pronumele personal de politețe

1. Identifică pronumele personale și pe cele de politețe, apoi precizează numărul lor.
noi, dânsul, dumneaei, el, dânsa, dumneavoastră, dumnealor,
voi, ele, dânsle, tu, eu, ei, dumneata

Pronume personal	Numărul pronumelui personal	Pronume personal de politețe	Numărul pronumelui personal de politețe

2. Subliniază pronumele personale de politețe.

- Dumnealui era unchiul Petre.
- Săptămâna viitoare vor veni dâșii din Franța.
- - Ce mai faci, dumneata, lepure?
- Domnia Sa a apărat țara împotriva turcilor.
- Rochia dumneaei este elegantă.
- Ei sunt verișorii mei de la Constanța.
- Dânsa vine la concert.
- Așteptăm cu nerăbdare rezultatele dumneavoastră.
- Dânsul este profesorul meu.
- Dumnealor au sosit mai devreme la concert.

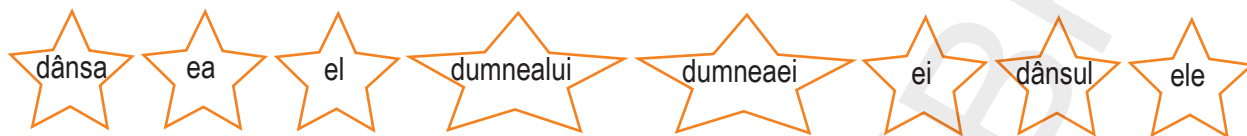
3. Completează cu pronumele personale de politețe potrivite.

- _____ călătoresc adesea cu trenul.
- _____ este profesoară de matematică.
- _____ ascultă compozițiile lui George Enescu?
- _____ a fost domn al Țării Românești.
- Ce frumos cântați _____ !

4. Alcătuieste enunțuri în care să folosești pronumele personale de politețe: *Domnia Ta, Măria Sa, Excelența Voastră, dânsul, dânsa, dâșii.*

3. Genul pronumelui

1. a) Colorează doar stelulele care conțin pronume personale și pronume personale de politețe, toate la genul feminin.

b) Alcătuieste enunțuri cu pronumele identificate.

2. Înlocuiește substantivele evidențiate cu pronume personale corespunzătoare la genul masculin și genul feminin. Precizează genul fiecărui pronume.

Violeta colecționează păpuși. →

Mihai vizionează meciul de fotbal. →

Vulpile dau târcoale găinilor. →

Școlarii sunt curioși. →

3. Precizează felul și genul pronumelor subliniate în fragmentul de mai jos.

*Făt-Frumos o săgetă pe Scorpie și îi zbură un cap.
Ea se rugă cu lacrimi ca să o ierte, că nu-i face nimic și,
 ca să-l încredințeze, îi dăte în scris cu sângele ei ... iar el
 îi dăte dânsei înapoi capul ce-l luase cu săgeata, care se
 lipi îndată cum îl puse la loc.*

(Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte, culeasă de Petre Ispirescu)

4. Alcătuieste enunțuri cu următoarele pronume: *el, dumnealor, ea, dumneaei*. Precizează numărul și genul acestora.

4. Pronunțarea și scrierea corectă a pronumelor

1. Transcrie propozițiile, alegând forma corectă.

- **la/Ea** și **eu/ieu** vom vizita Planetariul din Pitești în vacanță.

- **Ei/lei** cântă la muzicuță.

- **lele/Ele** au înotat la prima oră a dimineții.

2. Scrie propozițiile, folosind pronume personale pentru a evita repetarea substantivelor.

Violeta este talentată. Violeta cântă frumos. Iarina și Eliza îi ascultă melodiile. Iarina și Eliza o apreciază pe Violeta.

3. a) Subliniază doar pronumele personale de politețe din șirul următor:

dânsul, lor, mie, dumneaei, Excelența Sa, Înălțimea Sa, dumneavoastră, vouă, dânsii.

- b) Alcătuieste enunțuri în care să folosești aceste pronume.

4. Formulează enunțuri în care să introduci:

- un pronume personal la numărul singular, genul masculin;

- un pronume personal de politețe la numărul plural, genul feminin.

1. Textul creativ (compunerea) după un plan de întrebări

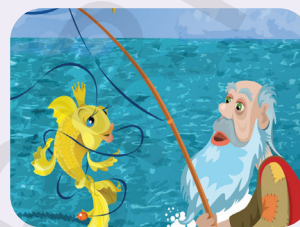
1. Alcătuiește un text creativ după planul de întrebări. Alege-i un titlu potrivit.

- ♦ Ce găsesc copiii sub pat, abandonată?
- ♦ Ce vor să facă ei cu valiza?
- ♦ Ce găsesc în valiză?
- ♦ Cum sunt jucăriile?
- ♦ Cine sare în mijlocul camerei?
- ♦ Ce crezi că doresc jucăriile prăfuite?
- ♦ Ce hotărâsc cei doi copii în privința jucăriilor?
- ♦ Cum crezi că vor fi răsplătiți copiii de către jucăriile eliberate?

2. Formulează întrebări care să cuprindă grupurile de cuvinte: *Zâna Învățătură*, *Zmeul Lenii*, *Spiridușul Cărților*, *Curajosul copil*. Alcătuiește un scurt text creativ pe baza întrebărilor. Găsește-i un titlu potrivit.

Peștișorul de aur
(basm popular - fragment)

Demult, pe o insulă mică și singuratică, din mijlocul mării, exista un bordei în care trăia un moșneag cu nevasta lui bătrână și cam rea de gură. Erau tare săraci și se hrăneau numai cu peștii prinși din mare.

Odată, pescarul avu noroc și prinse în undiță un peștișor de aur, care sclipea în soare ca o perlă nestemată.

— Pescarule cumsecade, se rugă peștișorul, dă-mi drumul în mare! Drept răscumpărare, orice dorință îți voi împlini.

Năucit că aude un pește vorbind ca un om, moșneagului i se făcu milă, îl luă în palmă ca pe o bijuterie și repede îl azvârli în marea cea albastră. Se întoarse apoi la bordei, povestindu-i bătrânei pățania.

1. Delimitează textul în fragmente. Scrie începutul și finalul fiecărui fragment.

2. Realizează planul simplu de idei al textului.

3. Cu ajutorul informațiilor obținute din ilustrația de mai sus, menționează:

• locul desfășurării acțiunii

• personajele

4. Selectează din text:

• un substantiv comun care să denumească un singur obiect și care să se numere cu *un/două*;

• un substantiv care să denumească o ființă și care să se numere cu *un/doi*.

Alcătuiește câte un enunț cu aceste substantive.

5. Scrie felul, numărul și genul părților de vorbire subliniate în text.

6. Schimbă poziția adjectivului față de substantiv: *insula singuratică, nevasta bătrână, marea albastră, peștișorii aurii.*

7. Găsește cuvinte cu sens opus pentru:

• săraci - _____ • vorbește - _____ • azvârli - _____
noroc - _____ • a lua - _____ • milă - _____

Spune-ți părerea!

Ești de acord cu decizia omului de a elibera peștișorul de aur?

8. Realizează o scurtă descriere a ființelor care sunt prezentate în fragment.

9. Exprimă prin mimică și prin gesturi următoarele mesaje:

- Mă doare măseaua.
- Așteaptă-mă, revin imediat!

10. Completează propozițiile cu următoarele pronume: *dumneavoastră, noi, tu, eu, voi, dumnealui, ea*, apoi precizează felul acestora.

- _____ plec în vacanță la bunici.
- Atunci când _____ reciți, ascultăm cu plăcere.
- - Domnilor, _____ ați vizitat muzeul de istorie?
- Mergem și _____ cu _____ la munte?
- M-am întâlnit cu _____ la bibliotecă.
- Pe _____ am văzut-o la patinoar.

1. Pentru tine, primăvară de Otilia Cazimir - Înțelegerea mesajului poeziei; 2. Prezentarea unei teme după un plan; 3. Relatarea unei întâmplări trăite

1. Pentru tine, primăvară de Otilia Cazimir Înțelegerea mesajului poeziei

1. Completează corespunzător.

- Titlul poeziei este: _____
- Autorul poeziei este: _____
- Locul și timpul acțiunii sunt: _____

2. Alege varianta corectă.

- Rândurile din poezie se numesc:

a) fragmente; **b)** strofe; **c)** versuri; **d)** alineate.

- Textul în versuri se numește:

a) dialog; **b)** text creativ; **c)** basm; **d)** poezie.

- Autorul unei poezii se numește:

a) poet; **b)** ziarist; **c)** profesor.

3. Bifează explicația potrivită.

- *Zumzet viu prin zarzări* sugerează:

- ☐ insectele vor să doarmă;
☐ insectele s-au trezit la viață;
☐ insectele se ascund de soare.

- *Șiruri negre de cocoare* înseamnă:

- ☐ nori negri pe cer; ☐ au sosit cocorii; ☐ dăre negre de fum.

- *Că pe crengi de floare pline* înseamnă:

- ☐ au înflorit pomii; ☐ pe flori zumzăie albine; ☐ pe crengi sunt așezate albine.

- *Fir de ghiocel plătând*, adică:

- ☐ s-au ofilit ghiocelii; ☐ s-au plantat mulți ghiocelii; ☐ au apărut ghiocelii.

4. Completează enunțurile, folosind informații din text.

- Vin șiruri _____
- Cad ploi _____
- Răsare un fir _____
- Se aude zumzet _____
- Cântă _____

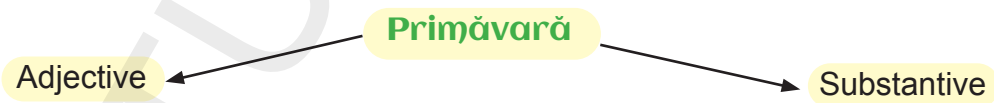
5. a) Formulează două-trei enunțuri în care să redai semnele din natură care indică venirea primăverii din prima strofă a poeziei.

b) Alcătuieste două enunțuri în care să redai semnele din natură care indică venirea primăverii în a doua strofă a poeziei.

c) Formulează două enunțuri în care să redai semnele din natură care indică venirea primăverii în a treia strofă a poeziei.

6. Descrie, în două-trei rânduri, albinele așa cum reiese din poezie.

7. Selectează, din text, cuvintele cele mai sugestive prin care poetul realizează tabloul primăverii.

8. Consideri că primăvara aduce belșug în țară? Argumentează cu motive pro sau contra.

Pro

Contra

9. Găsește câte un cuvânt cu sens opus pentru:

senin _____

adormit _____

risipind _____

10. Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru:

zumzet _____

belșug _____

plăpând _____

șiruri _____

11. Brainstorming

Privește imaginea, gândește-te la anotimpul primăvara, apoi răspunde la întrebări.

Ce auzi?

Ce simți?

Ce vezi?

Ce emoții îți transmite?

Fii creativ!

Compune versuri, folosindu-te de rimele:

- primăvară – afară
- îngerași – greierași

- copilași – fluturași
- floare – soare

2. Prezentarea unei teme după un plan

1. a) Enumeră cele mai îndrăgite povești pe care le cunoști, apoi scrie idei legate de ele.

b) Grupează ideile de mai sus după cum consideri că ai putea realiza o prezentare cu ele.

Introducerea

Cuprinsul

Încheierea

c) Prezintă tema **Poveștile copilăriei** după următorul plan:

- Enumeri poveștile *de suflet* care ți-au încântat copilăria.
- Amintești personajele care te-au impresionat.
- Precizezi locurile și timpul în care se petrec cele mai importante evenimente.
- Prezintă soluțiile pe care le aleg personajele pentru a ieși din diferite situații.
- Evidențiezi învățătura desprinsă din experiența personajelor.
- Prezintă finalurile neașteptate la care te-ai fi gândit dacă ai fi fost unul dintre personajele amintite.
- Motivezi alegerile făcute în enumerarea **Poveștilor copilăriei**.

3. Relatarea unei întâmplări trăite

1. Relatează, în scris, o întâmplare trăită alături de unul sau de mai mulți membri ai familiei, pornind de la planul următor:

Timpul

Când a avut loc
întâmplarea?

Locul

Unde s-a petrecut
întâmplarea?

Personajele

În ordinea apariției lor

În vacanța de vară,

Deodată,

Apoi,

Ordinea desfășurării
întâmplărilor

După aceea,

Spre seară,

Finalul întâmplării,
concluzii, învățătura

În cele din urmă,

1. Cele cinci piersici (poveste populară) Înțelegerea mesajului textului literar narativ

1. Scrie două însușiri morale ale personajului preferat.

2. Cubul

Describe fructele aduse de către tată copiilor lui.

Compară cum au folosit cei trei frați mai mari piersicile față de cum le-a folosit fratele cel mic.

Asociază situația prezentată în text cu o altă situație asemănătoare dintr-o poveste.

Aplică! Tu cum ai fi procedat dacă ai fi primit o piersică? Demonstrează că ai găsit varianta cea mai bună de a folosi piersica primită.

Argumentează de ce crezi că frații mai mari consideră că mezinul a folosit cel mai bine darul tatălui?

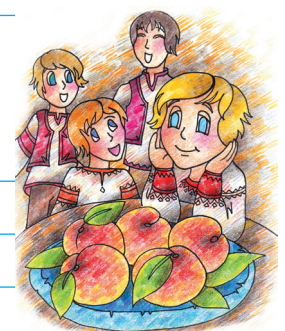

Analizează avantajele și dezavantajele fiecărui mod de folosire a piersicilor. Scrie-le!

3. Rețeaua de discuții

➡ Ai aflat, dint text, scopul pentru care tatăl a oferit piersici copiilor. Tu ce crezi despre acest lucru?

➡ Enumeră motivele pentru care fratele cel mare a hotărât ce să facă cu piersica.

➡ Enumeră motivele pentru care cel de-al doilea copil a hotărât cum să folosească piersica lui.

➡ Numește două motive pentru care fiul cel mic a dorit să ofere piersica vecinului său.

4. Al doilea fiu a mâncat piersica lui și jumătate din a mamei.

Găsește un motiv care să arate că al doilea fiu a avut de învățat de la ceilalți frați.

5. Ce sfaturi înțelepte le-ai da fiilor, dacă te-ai întâlni cu ei? Enumeră trei dintre aceste sfaturi.

6. De ce crezi că mama l-a luat în brațe și l-a sărutat cu lacrimi în ochi pe fiul cel mic? Argumentează, completând spațiile libere.

- Părerea mea este că _____.
- Este bine să _____.
- Nu este bine să _____.
- Cred că _____.

7. Ce te-a impresionat cel mai mult din lectură? De ce?

2. Formularea unei păreri despre personajele povestirii
Exprimarea acordului sau dezacordului
față de acțiunile și atitudinile personajelor

Ariciul și veverițele
după Lev N. Tolstoi

Veverițele harnice adunaseră alune gustoase toată vara. Acum venise toamna friguroasă, cu vânt rece și ploi dese și mărunte. Din cauza ploilor însă, alunele strânse cu trudă începuseră să se ude. De îndată ce se ivea un strop de soare, veverițele scoteau alunele de prin scorburi, ca să le usuce.

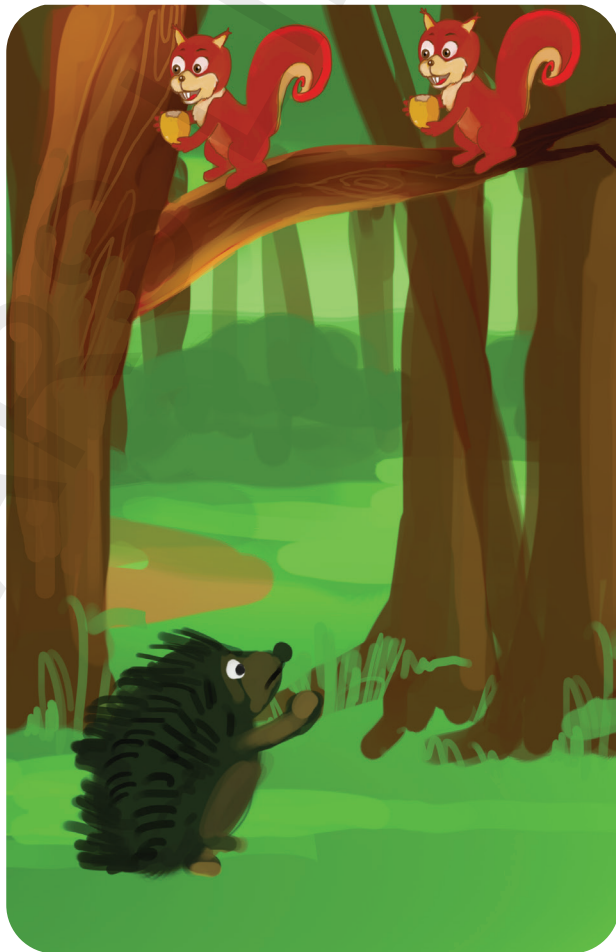
Într-o zi, pe când duceau alunele la loc înșorit, s-a apropiat de ele un arici, care lenevise toată vara. Ariciul le întrebă:

– Îmi dați și mie câteva alune, ca să am și eu ce mânca la iarnă?

– Ascultă, ariciule! spuse una dintre veverițe. Noi am muncit zi de zi toată vara! Am strâns cu grijă bob cu bob. Nu vrem să răbdăm de foame în timpul iernii! Tu ce ai făcut cât a fost vara de lungă?

– N-am avut timp să pun nimic deoparte pentru iarnă! M-am plimbat prin poiana cu flori! răspunse ariciul.

– Ei, dacă te-ai plimbat toată vara, poți să dormi toată iarna! Noi nu îți dăm alune! au strigat veverițele râzând. Lenea nu aduce nimic bun!

1. Exprimă-ți acordul sau dezacordul în legătură cu atitudinea veverițelor față de arici.

2. De ce ariciul merge la veverițe? Tu ai fi procedat la fel? Motivează!

3. Ești de acord cu fapta ariciului? Argumentează-ți răspunsul!

4. Ești de acord cu atitudinea ariciului față de muncă?
Argumentează-ți răspunsul!

5. Cum ai fi procedat dacă te-ai fi aflat în locul veverițelor? Dar al ariciului?

6. Completează cu răspunsurile potrivite.

- Veverițele adună alune, fiindcă _____.
- Alunele strânse erau ude, din cauza _____.
- Ariciul vine la veverițe, pentru că _____.
- Veverițele îi spun ariciului să _____.

7. Exercițiu de imaginație

Imaginează-ți cum a procedat ariciul în timpul iernii. Scrie ce soluții crezi că a găsit pentru a-și procura hrana necesară.

3. Formularea unei păreri despre o povestire

1. Citește textul *Cele cinci piersici* de la pagina 113 din manual.

2. De ce crezi că autorul a intitulat povestea *Cele cinci piersici*?

3. De ce crezi că tatăl consideră că fiul cel mare va deveni un om înțelept, econom și un bun agricultor?

4. De ce crezi că tatăl consideră că cel de-al treilea fiu va ajunge un mare negustor?

5. Ce crezi că va deveni fiul cel mic? De ce?

6. Ce părere ai despre modul cum și-a folosit cel de-al doilea copil piersica?

7. Care este părerea ta despre alegerea făcută de copilul cel mare? Dar despre alegerea celui de-al treilea copil?

8. Poate fi acuzat cel de-al doilea copil că nu a procedat bine? Motivează-ți opinia.

9. Care este mesajul acestei povestiri?

1. Scrierea corectă a cuvintelor nai/n-ai

1. a) Colorează formele corecte.

a dorit un **nai**

ofer **nai**

n-ai renunțat

nai învățat

studiezi la **nai**

b) Alcătuieste enunțuri, folosind două dintre grupurile de cuvinte care conțin formele corecte din casetele de mai sus.

2. Completează spațiile cu formele potrivite ale cuvintelor: *nai, n-ai, ne-a, nea*.

- Mihai a cântat în concert la _____.
- — De ce _____ venit la concert să-l asculți pe Mihai cântând la _____?
- La Castelul Bran _____ condus un ghid.
- Bunica _____ oferit plăcintă cu mere.
- _____ Gheorghiță _____ adus flori de tei.
- S-a așternut un covor pufos de _____.
- — Maria, _____ dori să mergi cu noi în excursie?

3. a) Realizează corespondența.: b) Formulează enunțuri, folosind grupurile de cuvinte care conțin cratimă, de la punctul a). Explică înțelesul acestora.

n-ai valoros

nai mînte

n-ai scump

nai mîlă

n-ai mic

nai cuvînt

4. Alcătuieste un text, de 5-7 enunțuri, în care să folosești cuvintele: *n-ai, nai, ne-am, într-o, ne-a, săi, la, l-a, sa, s-a*.

2. Spiridușul (poveste din Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia) după Selma Lagerlöf

1. Pălrile gânditoare

- Informează-te ce îi place Ștrengarului să facă.

- Scrie ce simți în ceea ce privește atitudinea Ștrengarului la vederea Spiridușului ieșit din cufărul mamei.

- Aspecte negative
În privința căror situații prezentate în text nu ești de acord?

- Aspecte pozitive
Ce daruri îi promite Spiridușul lui Nils ca recompensă pentru eliberare?

- Generează idei noi
Ce sfaturi i-ai oferi lui Nils, astfel încât să nu fi avut încredere în Spiriduș?

- Clarifică
Cum crezi că va fi de acum încolo viața lui Nils transformat în spiriduș?

2. Exprimă-ți părerea!

De ce crezi că Spiridușul l-a pedepsit pe Nils?

3. Descrie-l pe Spiriduș, folosind substantive însoțite de adjective.

3. Verbul

1. a) Transcrie verbele din următorul șir de părți de vorbire:

Sara, pune, înalt, primăvară, citise, prinde, fluture, culege, povestește, se informează.

b) Alcătuieste propoziții cu aceste verbe.

2. Subliniază verbele din textele de mai jos.

a) Zările, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;
Zboară mierlele-n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

(George Coșbuc – Noapte de vară)

b) Sar deodată,
Dau cu ciocul.
Cad alături.
Schimbă locul.
Bat din aripi,
Dau din gheare.

Unul cade
Altul sare...
Iar s-atacă
Iar se pișcă...
Dar deodată
nu mai mișcă...

(George Topîrceanu – Un duel)

3. Scrie câte trei exemple de verbe care să exprime:

- starea – _____
- existența – _____
- acțiunea – _____

4. Completează propozițiile cu verbe care se potrivesc.

- Mirabela _____ .
- Telefonul _____ .
- Rândunicile _____ .
- Soarele _____ .
- Motanul _____ .
- Elevii _____ .

5. Încercuiește numai litera corespunzătoare verbelor.

- a) povestim
- b) povestitul
- c) poveste
- d) povestește

- a) se înfrumusețează
- b) frumos
- c) frumusețe
- d) înfrumusețăm

- a) vorbim
- b) vorbă
- c) vorbește
- d) vorbitor

6. Scrie cuvinte cu sens opus pentru verbele:

• a ridica _____	• a stinge _____
• a apropia _____	• a strânge _____
• a asfinți _____	• a termina _____
• a coborî _____	• a repara _____

7. Găsește verbe potrivite pentru a întregi proverbele.

- Apa _____, pietrele _____.
- Când pisica nu-i acasă, _____ șoarecii pe masă.
- Cine _____ de dimineață, departe _____.
- Bine _____, bine _____.
- Ce poți face azi, nu _____ pe mâine.

8. Scrie câte un verb care poate înlocui fiecare expresie.

• a-și lua zborul _____	• a o scoate la capăt _____
• a face rost _____	• a-și da silința _____
• a pune la cale _____	• a se crăpa de ziuă _____
• a sta la taclale _____	

9. Formează substantive, pornind de la următoarele verbe:

• a traversa _____	• a alerga _____
• a cunoaște _____	• a zâmbi _____
• a zbura _____	• a se împrieteni _____

10. Scrie forma potrivită a verbelor dintre paranteze.

- Nică (a fura) pupăza din tei.

- Părinții (a afla) despre năzdrăvănia băiatului.

- După un timp, pupăza (a cânta) și copiii (a crede) că Nică (a fi) învinuit pe nedrept.

4. Numărul verbului

1. Trece verbele de la numărul singular la numărul plural.

• privește - privesc	• trece - trec	• fuge - fug
• citește - _____	• zice - _____	• aude - _____
• vorbește - _____	• merge - _____	• cade - _____
• cumpără - _____	• vine - _____	• gândește - _____
• obține - _____	• scrie - _____	• ține - _____

2. Încercuiește literele corespunzătoare verbelor din cele două categorii.

• Verbe la numărul singular

- a) plecați
- b) povestești
- c) voi cumpăra
- d) desenăm

• Verbe la numărul plural

- a) ai cules
- b) jucăm
- c) vom călători
- d) ascult

3. Transcrie textul, punând verbele la numărul corespunzător.

(A veni) vacanța. Copiii (a se întâlni) la joacă, în parc. Fetele (a sări) coarda. Băieții (a se da) pe tobogane. Numai Irina (a sta) pe bancă și (a citi) o carte.

4. Alcătuieste enunțuri cu următoarele verbe: *a vorbi* - la numărul singular, *a dăru* - la numărul plural, *a asculta* - la numărul singular, *a învăța* - la numărul plural.

5. Identifică verbele din următorul fragment și completează tabelul.

Turtița se rostogoli spre ușă și porni pe drum. În calea ei ieși un iepure care a vrut să o mănânce. Fără teamă, turtița cântă cântecul ei și a scăpat. Lupul și ursul au dorit și ei să o prindă, dar nu au reușit. (Turtița - poveste populară)

verbe la numărul singular	verbe la numărul plural

1. Pronunțarea și scrierea corectă a verbelor

1. Scrie șiruri de verbe, după model. a privi – privesc – privim – privești – priviți – privește

- a fi – _____
- a număra – _____
- a șlefui – _____
- a memora – _____

2. Modifică forma verbelor, după model. (eu) caut – am căutat – voi căuta

- (el, ea) muncesc – _____
- (noi) traversăm – _____
- (voi) repetați – _____
- (ei, ele) culeg – _____
- (eu) sunt – _____

3. Încercuiește forma corectă a verbului **a fi**.

- Mioara *ieste/este* la munte.
- Dacă știam că nu *iești/ești* în parc, nu mai veneam nici eu.
- Ele *este/sunt* pasionate de creșterea cailor.
- Noi *ieram/eram* la repetiții când ne-ai căutat.
- – Fetelor, ieri *ierați/erați* ocupate cu organizarea concursului?

4. Scrie alte enunțuri în care să existe forme ale verbului **a fi**.

Fiți bucuroși că ne-am dus la teatru!

- Fii harnic!

- În timpul pauzelor, fiți cuminți!

Fiind mai bun la matematică, am participat la olimpiadă.

Astăzi, nemaifiind ploaie, am ieșit la plimbare.

- Să fii atent la oglindă!

- Nu fi supărat, Marius!

2. Textul creativ (compunerea) după un plan de idei

Citește următorul plan de idei și scrie un text creativ, de maximum 12 rânduri, dezvoltând fiecare idee din plan cu două-trei enunțuri. Dă-i un titlu potrivit.

Introducere: • Locul, anotimpul și momentul zilei în care are loc întâlnirea

Cuprins: • Înfățișarea mirifică a grădinii

• Întâlnirea neașteptată a Mihaelei cu Primăvara

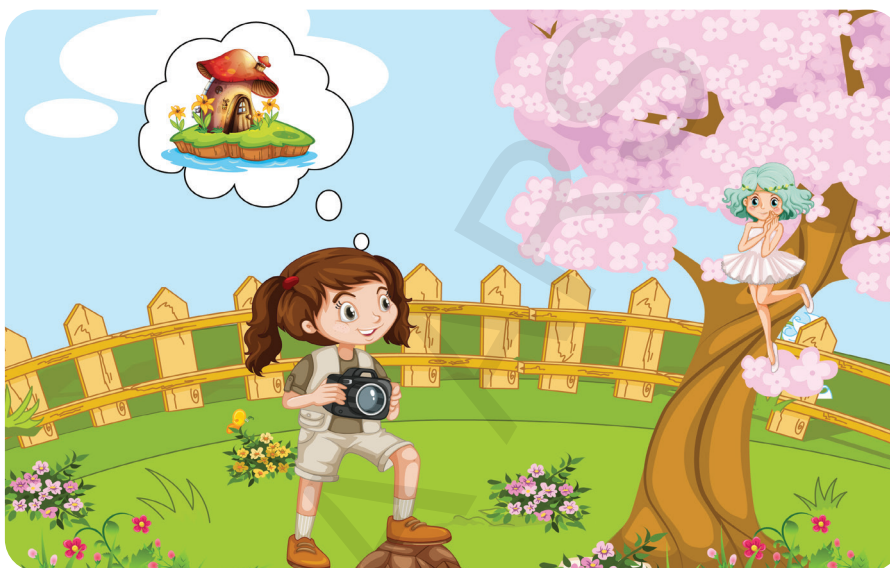
• Darul primit de către fetiță

• Dorința ascunsă a fetei

• Promisiunea Zânei Primăvara

• Lumina aurie a Soarelui

Încheiere: • Emoțiile provocate de întâlnirea neașteptată a Mihaelei cu Zâna Primăvară

1. Jurnalul triplu

Completează după model, apoi alcătuiește enunțuri.

a)	să îi zâmbești	să-i zâmbești	Să-i zâmbești frățiorului mai mic!
	să îi comunici		
	să îi învingi		
	să îi respecti		
b)	a încuraja (pe ei)	să-i încurajezi	Să-i încurajezi să participe la concurs.
	a înveseli (pe ei)		
	a antrena (pe ei)		
	a îndruma (pe ei)		
c)	a folosi (lui, ei)	să-i folosească	Sper să-i folosească sfatul meu.
	a curăța (lui, ei)		
	a propune (lui, ei)		
	a vorbi (lui, ei)		

2. Unește, apoi alcătuiește enunțuri cu fiecare grup de cuvinte.

să-i	colegii	săi
să-i	intereseze	săi
să-i	bunicii	săi
	încurajeze	săi
	frații	
	surprindă	

4. O întâmplare deosebită după Călin Gruia

1. Enumeră personajele care apar în text, apoi precizează:

Personajele

Înșușirile fiecărui personaj

Acțiunile specifice
fiecărui personaj

Înfățișarea fiecărui
personaj

2. Exprimă-ți părerea!

• De ce crezi că Marina nu pricepea nimic din îndemnurile ceasului, ale florii și ale ploii?

• De ce crezi că rândunica a reușit să o scape de plictiseală pe Marina?

• Dacă ai putea fi oricare dintre personajele din text, pe cine ai alege?

3. Analizează semnificația fragmentului din text:

– Eu? Nimic. Stau degeaba și mă plictisesc...

4. Descrie, în patru-cinci rânduri, personajul principal al textului.

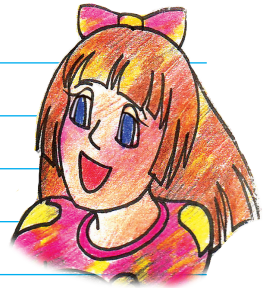
5. Ești de acord cu atitudinea Marinei de a fi dornică să o ajute pe rândunică?

Da, pentru că _____.

Nu, pentru că _____.

6. Povestește oral fragmentul în care Marina roagă floarea să-i spună o poveste.

7. Ce mesaj transmite această povestire?

8. Completează tabelul.

Substantiv	Adjectiv	Verb
poveste	povestit	a povesti
fermecatul		
		a vesti
	curat	
		a colora
	urâcios	
	frumoasă	a înfrumuseța

9. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru:

- glastră _____
- minunate _____
- înțelepte _____
- dornică _____

- obosită _____
- isprăvesc _____
- plictisită _____

1. Povestirea scrisă a unui fragment

1. Delimitează textul *O întâmplare deosebită* după Călin Gruia, în fragmente.

Ex: • primul fragment: Din pricina ploii... ar fi altfel.

• al doilea fragment:

• al treilea fragment:

• al patrulea fragment:

• al cincilea fragment:

• al șaselea fragment:

2. Citește fiecare fragment, apoi scrie despre cine se povestește și ce fac personajele.

Ex: • Fragmentul 1: Despre cine se povestește? - despre Marina
Ce face Marina? - și-a dat seama că se simte singură

Marina și-a dat seama că se simte singură.

• Fragmentul 2:

• Fragmentul 3:

• Fragmentul 4:

• Fragmentul 5:

• Fragmentul 6:

3. Cu ajutorul răspunsurilor de la exercițiul 2 formulează **planul simplu de idei** al textului *O întâmplare deosebită*, după Călin Gruia.

1. Marina și-a dat seama că se simte singură.

2.

3.

4.

5.

6.

4. Scrie câte două-trei enunțuri, dezvoltând fiecare idee principală cu detalii din text.

Ex: 1. Marina și-a dat seama că se simte singură.

- Din cauza ploii, Marina se învârtea prin casă fără nicio activitate.
- Consideră că o poveste ascultată, i-ar alunga singurătate.

5. Povestește oral, apoi în scris fiecare fragment al textului *O întâmplare deosebită* după Călin Gruia, folosindu-te de toate informațiile obținute la exercițiul 4.

6. Redactează, în scris, povestirea primului fragment al textului *Spiridușul* (poveste din *Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia*) după Selma Lagerlöf.

2. Exerciții recapitulative

Bătrânul și cei trei feciori (poveste populară)

Un bătrân uitat de vreme, gârbovit și fără putere, s-apucase să planteze, într-o primăvară, un pom în grădină. Săpase groapa, potrivise în ea pomișorul și îi bătătorise pământul la rădăcină. Când colo, iată că se opresc lângă gard trei feciori.

— Asta-i bună, moșule! zise unul dintre ei. Ce te ostenești degeaba? Mâine, poimâine nu vei mai fi. Până să rodească pomul pe care-l sădești dumneata, moșule, ești oale și ulcele. N-o să mai apuci să guști din rodul muncii dumitale!

— Măi flăcăi, slabă minte mai aveți! le răspunse moșul. Eu, când sădesc acest pom, nu mă gândesc la mine. Știu bine că nu mai am de trăit până să gust din roadele lui. Dar gândul meu zboară la nepoții mei, care mă vor pomeni. Învățați dar, feciorii moșului, că nu trebuie să trăim pe lumea asta numai pentru noi, ci și pentru urmașii noștri.

1. Care sunt personajele textului?

2. Scrie câte două însușiri pentru bătrân și pentru cei trei feciori așa cum reies din text.

3. Care este mesajul transmis de acest text?

4. Delimitează textul în fragmente.

5. Transcrie din al treilea fragment enunțul din care afli pentru cine sădea bătrânul pomul.

6. Povestește, în scris, fragmentul corespunzător următoarei idei principale.

Bătrânul explică în mod înțelept flăcăilor motivul osteneții sale.

1. În ziua de Paști de Elena Farago; 2. Textul creativ cu început dat; 3. Textul creativ cu sfârșit dat;
4. Textul de informare – Albinele și mierea; Organizatori grafici

1. În ziua de Paști de Elena Farago

1. Transcrie versurile care ne arată locul și timpul când se desfășoară evenimentele din poezie.

2. Selectează răspunsurile potrivite.

♦ La Paști creștinii sărbătoresc:

☐ Nașterea Maicii Domnului; ☐ Nașterea lui Hristos; ☐ Învierea lui Hristos.

♦ Părinții cântă copiilor în ziua de Paști:

☐ Imnul României; ☐ Învierea lui Hristos; ☐ colinde.

♦ Copiii ciocnesc la masă cu părinții:

☐ ouă albe; ☐ ouă roșii și pestrițe; ☐ ouă albastre.

♦ Lui Hristos îi sunt dragi copiii:

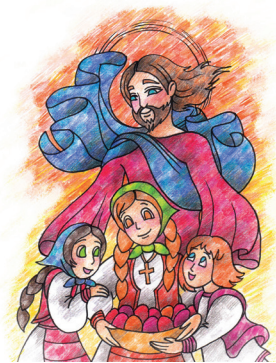
☐ cu suflet milos; ☐ buni la suflet; ☐ neascultători.

♦ În ziua de Paști copiii dăruiesc:

☐ jucării; ☐ iepurași; ☐ cozonaci și ouă roșii.

♦ Mesajul poeziei exprimă:

☐ bucuria copiilor și a părinților în ziua de Paști;
☐ dragostea poetei față de sărbătoarea Paștelui;
☐ dragostea poetei față de natură.

3. Ce explicații poți să dai?

♦ Toți copiii se îmbracă cu ce au ei mai frumos.

♦ Părinții le cântă Învierea lui Hristos.

- ♦ Copiii cu suflet milos dăruiesc celor care au mai puțin.

4. Scrie enunțuri cu sensuri diferite ale cuvintelor: *copii*, *dar*.

5. Găsește cuvinte cu sens asemănător pentru:

• a dăruia _____;	• frumos _____;
• bucurie _____;	• dragi _____;
• milos _____;	• a învia _____.

6. Alcătuieste un enunț în care să folosești ambele cuvinte: n-au, n-ai.

7. Formulează enunțuri în care cuvântul **roșii** să fie pe rând:

♦ substantiv

♦ adjectiv

8. Adaugă câte două adjective următoarelor substantive:

• ouă _____;	• haină _____;
• pască _____;	• stradă _____;
• cozonac _____;	• cloșcă _____.

9. Scrie ce urări își adresează creștinii în ziua de Paști.

10. Taie cu o linie forma greșită a cuvântului **ou** în fiecare dintre propoziții.

- Culoarea **ouălor/ouălelor** de la bunica mi-a plăcut.
- **Ouăle/Ouălele** sunt benefice în alimentație.

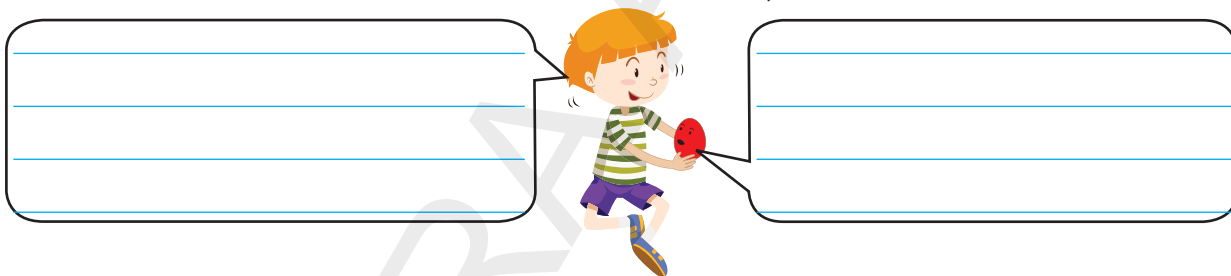
11. Exprimă-ți părerea!

De ce crezi că lui Hristos îi sunt dragi numai copiii cu suflet milos. Argumentează cel puțin prin trei motive.

12. Ordonează ideile după conținutul poeziei.

- ☐ La masa de Paști toți creștinii ciocnesc ouă.
- ☐ În ziua de Paști copiii se îmbracă frumos.
- ☐ Copiii sunt darnici pentru a-i fi dragi Iisus Hristos.
- ☐ Părinții dau copiilor informații despre Învierea lui Hristos.

13. Scrie în bule replicile unui scurt dialog dintre copil și un ou.

14. Scrie două enunțuri în care cuvântul **dulce** să aibă sensuri diferite.

15. Formulează un text intitulat *Sfintele Paști* în care să folosești două sensuri ale cuvântului **sfânt**.

2. Textul creativ (compunerea) cu început dat

1. Realizează un text creativ, continuând introducerea dată și urmărind planul de idei. Găsește-i un titlu potrivit!

Introducere	Plan de idei
Auraș Poznaș și Rică Iepurică sunt doi iepuri veseli și ambițioși. Într-o dimineață de primăvară s-au gândit să aducă de Paști daruri copiilor, dar fiecare are o altă idee...	♦ Auraș Poznaș și Rică Iepurică vor să ofere cadouri.
Cuprins	♦ Auraș Poznaș dorește să împartă jucării copiilor. ♦ Rică Iepurică propune să ofere copiilor cărți de povești. ♦ Bunica Iepurica îi împacă, apoi stabilește sarcina fiecăruia.
	
Încheiere	♦ Cei doi iepurași au adus multă fericire copiilor.

2. Stabilește un eveniment important din viața familiei tale, apoi scrie în caiet un text de maximum 15 rânduri.

3. Textul creativ cu sfârșit dat

1. Realizează un text creativ după sfârșitul dat, urmărind planul de idei. Găsește-i un titlu potrivit.

Introducere	Plan de idei
	◆ După ore, Mihăiță rămâne pe teren să joace fotbal cu alți băieți mai mari.
Cuprins	◆ El este captivat de joc și pleacă acasă după două ore. ◆ Mihăiță le spune părinților că au avut pregătire suplimentară pentru concursul de științe ale naturii. ◆ Vecinul Matei îl felicită pentru meciul de fotbal și părinții află adevărul.
	
Încheiere	
Mihăiță a rămas rușinat în fața părinților. Vecinul Matei îl dăduse de gol fără să vrea. Supărat că el crease o asemenea situație, a înțeles mesajul proverbului <i>Minciuna are picioare scurte</i>.	◆ Mihăiță a înțeles că adevărul iese la lumină întotdeauna.

2. Scrie, în caiet, un text creativ după sfârșitul dat. Alege-i un titlu potrivit.

Încheiere: Seara se lasă încet peste pădure, ca o mantie întunecoasă. Rând pe rând răsar mii de stele argintii. Toate vietățile intră în adăposturile lor călduțe. Acum în pădure este liniște.

4. Textul de informare – organizatori grafici

Albinele și mierea

1. Scrie, în organizatorul de mai jos, cel puțin trei însușiri specifice fiecărui tip de albină.

Regina	Albina lucrătoare	Trântorul

2. Selectează răspunsurile potrivite:

♦ Cea mai veche albină a fost găsită:

☐ într-un chihlimbar;

☐ într-un stup;

☐ într-un roi.

♦ O colonie de albine este formată din:

☐ 2 500 țânțari;

☐ o matcă;

☐ 30 000 de albine lucrătoare.

♦ Mierea rezultă din amestecul:

☐ nectarului cu enzime;

☐ nectarului cu zahăr;

☐ nectarului cu polenul;

☐ enzime cu ceară.

♦ Mierea nu se alterează, deoarece:

☐ conține conservanți naturali, care nu permit dezvoltarea bacteriilor;

☐ conține substanțe benefice organismului;

☐ conține minerale și vitamine;

☐ conține zahăr și apă.

3. Citește ultimul fragment din text, apoi formulează trei întrebări referitoare la conținutul său.

Întrebare	Răspuns

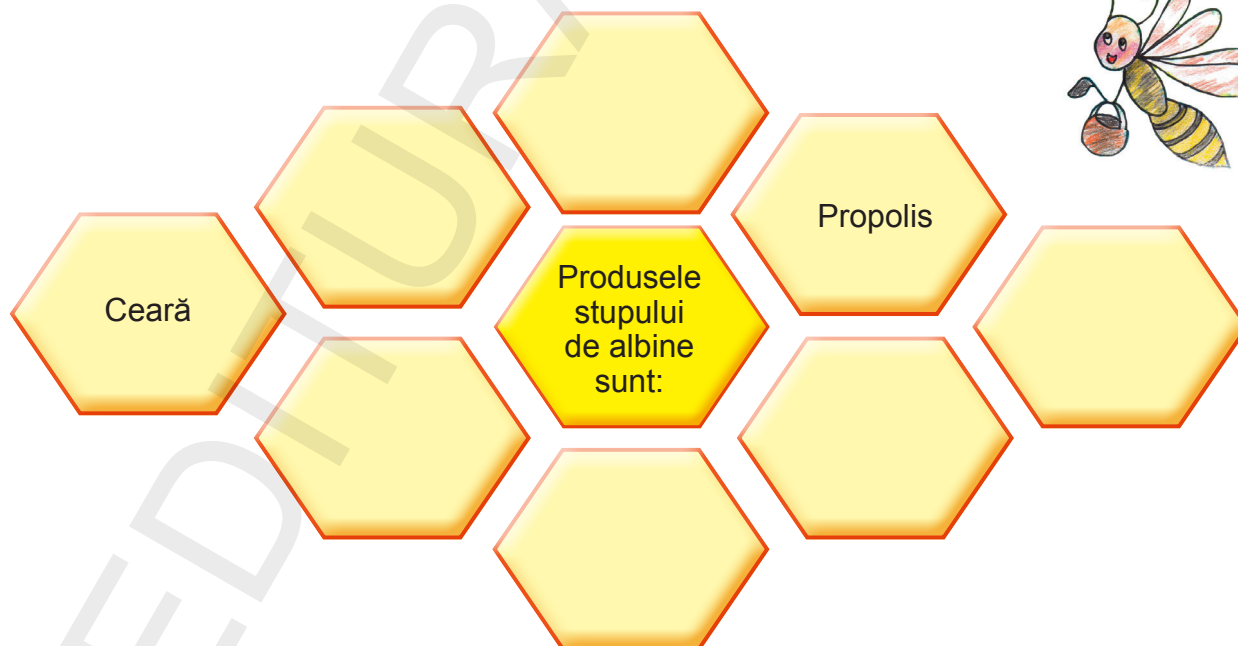
4. Transcrie, din text, enunțurile din care afli cum se produce mierea dintr-un singur borcan.

5. Compară albinele melifere cu albina Apis Dorsata.

albinele melifere	albina Apis Dorsata

6. Analizează ce înseamnă că *albinele ajută la polenizare*.

7. Completează, după model.

8. Jurnalul cu dublă intrare

Grupează informațiile pe care le consideri utile din textul *Albinele și mierea*, apoi argumentează-le.

Informații utile	Motivarea alegerii

9. Realizează un cvintet despre *albină*, ajutându-te de informațiile din text.

Structura cvintetului:

1. Denumirea insectei despre care realizezi cvintetul (cuvântul tematic).
2. Două cuvinte care exprimă însușiri ale insectei (adjective).
3. Trei cuvinte care exprimă acțiuni și se termină în -ând (verbe).
4. Un enunț din patru cuvinte care să exprime sentimentele tale.
5. Un cuvânt care să exprime ceea ce este mai important despre albină.

10. Găsește cuvinte cu sens asemănător pentru:

- specie - _____
- curiozitate - _____
- culegătoare - _____
- protejat - _____
- hrană - _____

1. Scrierea corectă a cuvintelor va/v-a

1. Scrie verbele ca acțiuni ce urmează să aibă loc.

- Cristina _____ flori în grădiniță. (a planta)
- Muzeul se _____ la ora 10.30. (a deschide)
- _____ în curând. (a ploua)
- Prăjitura se _____ într-o oră. (coace)
- Floarea _____ la vară. (a înflori)

2. Completează spațiile, folosind cuvintele **va sau **v-a**.**

- Avionul _____ ateriza pe pistă în zece minute.
- _____ răsufla ușurată când _____ afla punctajul obținut.
- Mihnea _____ rugat să îl ajutați la proiect.
- Crina _____ anunțat că _____ rămâne peste program.
- Dacă _____ supărat, colegul vostru își _____ cere scuze.

3. Înlocuiește verbele subliniate, după model, astfel încât înțelesul enunțului să nu se schimbe. Scrie, pe spațiile de mai jos, enunțurile obținute.

o să cânte – va cânta

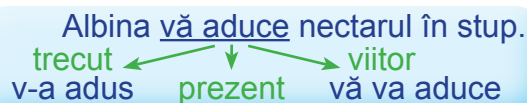
- I-am spus Mariei că o să reușească să ajungă la timp.

- O să aștepte până o să vină medicul.

- V-a chemat pentru că o să înceapă concursul.

- O să aplaude, deoarece v-a apreciat interpretarea.

4. Transformă după model.

- 🍀 Sportivul vă consumă miere zilnic.
- 🍀 Medicina vă descoperă proprietăți vindecătoare ale mierii.
- 🍀 Apicultorul vă scrie multe rețete.

2. Zi de primăvară după Titel Constantinescu

1. Completează spațiile.

- Locul unde se întâmplă acțiunea este _____
- Timpul când se petrece întâmplarea este _____
- Personajele textului sunt: _____

2. Cubul

Describe gazda, așa cum ți-o imaginezi.

Compară prietenia personajelor-animale cu a copiilor și cu a gazdei dornice de oaspeți.

Analizează! Ce înseamnă că *primăvara este poftită în odaie cu toată lumina sa*?

Asociază! Unește printr-o linie părțile corespunzătoare, apoi formează enunțuri.

Albina cheamă pe

Floarea îl dorește și pe

Fluturile îl invită pe

Puiul de găină îl ia și pe

Iedul cel alb îl pofteste și pe

Mânzul cel cafeniu îl cheamă și pe

Cocostârcul din baltă o propune și pe

Rătușca sălbatică îl cheamă pe

Vântul îl strigă pe

Zmeul din hârtie îi solicită și pe

Copiii îl doresc mult și pe

puiul de găină

iedul cel alb

floare

cocostârcul din baltă

vânt

fluturi

mânzul cel cafeniu

rătușca sălbatică

copiii care l-au înălțat până la soare

prietenul lor de la fereastră

zmeul din hârtie

3. Jurnalul dublu

Transcrie fragmentul pe care îl consideri cel mai amuzant și argumentează alegerea ta.

Cel mai amuzant fragment	Argumente

4. Încercuiește însușirile care se potrivesc gazdei:

- prietenoasă • iubitoare • ospitalieră • sociabilă • îngăduitoare • aspră • respingătoare

5. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru:

- prieten _____
- a deschis _____
- odaie _____
- invitație _____
- au înălțat _____
- oaspete _____
- frumoasă _____
- gazdă _____
- bucurie _____
- fereastră _____

6. Aducă adjective potrivite pentru:

- copii _____
- fluture _____
- zmeu _____

7. Scrie câte un enunț în care cuvintele **vin** și **pui** să aibă alte sensuri decât cele din text.

8. Alcătuieste un text, de 5-7 rânduri, în care să povestești o întâmplare hazlie din viața ta, într-o zi de primăvară. Alege-i un titlu potrivit!

3. Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare

1. Privește imaginile, apoi răspunde la întrebări.

• Cine ar putea să fie persoana căreia băiatul i se adresează în prima imagine?

• Cine ar putea să fie persoana căreia băiatul i se adresează în a doua imagine?

• Scrie cum s-ar adresa băiatul dacă în locul persoanei din imagini ar fi un coleg sau o colegă.

2. Realizează corespondența între imagini și indică modul în care ar trebui să vorbim în situațiile prezentate în imagini.

tare

în șoaptă

potrivit de tare

3. Imaginează-ți că te afli într-una dintre situațiile prezentate în imaginile de la exercițiul anterior. Formulează o întrebare și răspunsul adecvat.

4. Invitația

1. Identifică elementele componente din următoarea invitație:

Școala Gimnazială Nr.1 Costești

Dragi părinți,

Avem plăcerea să vă invităm la spectacolul de teatru susținut de către elevii școlii, care va avea loc vineri, 22 aprilie 2022, ora 18.00, în sala de festivități a școlii.

2. Scrie prietenului tău o invitație la aniversarea ta.

Ai grijă ca invitația ta să cuprindă: locul, data, ora evenimentului și semnătura.

3. Scrie o invitație pentru serbarea de 1 Iunie sau de 8 Martie.

4. Completează spațiile pentru a obține o invitație.

Dragi _____,

Sâmbătă, _____, la ora _____, la _____
 ,vă invit cu drag la _____.

Vă aștept cu bucurie și surprize,

5. Alcătuirea unui text creativ (compunerea) în care se introduce dialogul

1. Scrie un text creativ în care să introduci următorul dialog:

— *Cât verde! Câte flori! Doamne, parcă în grădina noastră s-a mutat raiul! Nu știu pe care să le admir mai întâi: gladiolele, trandafirii sau poate bujorii?*

— *Și noi suntem aici și suntem așa de frumoase! Doar tu ne uzi în fiecare zi, mi-au spus mușcatele din ronduri și cele din ghivece.*

Alege-i un titlu potrivit.

2. Scrie un text creativ, de maximum 10 rânduri, în care să introduci dialogul dintre o rândunică și stăpânul casei unde își are cuibul.

1. Cartea *Junglei - Frații lui Mowgli* după Rudyard Kipling

1. Ordonează ideile, apoi numerează-le în ordinea derulării întâmplărilor din text.

- ☐ În mijlocul hățișului lupul găsește un copilaș pe care îl duce în fața lupoacei.
- ☐ Lupoaca Raksha îl înfruntă dur pe Shere Khan.
- ☐ Lupii îl duc pe Mowgli în haita condusă de Akela, pentru a fi acceptat.
- ☐ Șacalul Tabaqui îi vorbește lupului despre venirea în ținut a tigrlui Shere Khan.
- ☐ Shere Khan dorește să ia copilul de la lupi, la intrarea în peșteră.
- ☐ Are loc sosirea șacalului Tabaqui pe coastele munților Seeonee.
- ☐ Cei doi lupi hotărăsc să crească băiatul găsit în junglă și îl numesc Mowgli.
- ☐ Acceptarea în haită a lui Mowgli se face cu ajutorul ursului Baloo și al panterei Bagheera.
- ☐ Baloo îi ia apărarea băiatului, învățându-l legea junglei.
- ☐ Bagheera îl răscumpără pe băiat cu un taur.
- ☐ Mowgli devine membru al haiticului.

2. Împarte textul în fragmente corespunzătoare ideilor de la exercițiul 1.

3. Povestește, în scris, fragmentul care ți-a plăcut cel mai mult.

4. Exprimă-ți părerea!

De ce crezi că Baloo și Bagheera au ales să îi ia apărarea lui Mowgli? Argumentează!

5. Motivează că textul citit este un text narativ.

6. Caută, în text, adjective potrivite pentru substantivele:

- seară _____
- vorbă _____
- animal _____
- pantera _____
- pui _____
- glas _____

7. Alcătuieste trei enunțuri legate între ele prin înțeles, în care să-l descrii pe Shere Khan.

8. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru:

- prăvălite _____
- ciolan _____
- a învăța _____
- adulmeca _____
- peșteră _____
- străin _____

9. Precizează cuvinte cu sens opus pentru:

- limpede _____
- ajunseră _____
- seară _____
- decis _____
- liber _____
- apără _____

10. Realizează un cvintet, pornind de la cuvântul **Mowgli**, ajutându-te de informațiile din text.

Structura cvintetului:

Primul vers este format din cuvântul tematic: **Mowgli**.

Al doilea vers este format din două adjective care arată însușirile cuvântului tematic.

Al treilea vers este format din trei verbe terminate în **-ând**.

Al patrulea vers este format dintr-o propoziție de patru cuvinte care exprimă sentimentele tale.

Al cincilea vers este format dintr-un singur cuvânt care exprimă ceea ce este important despre primul cuvânt.

2. Extragerea unor informații de detaliu din textul literar

Covorul albastru (poveste georgiană)

A fost odată ca niciodată un Crai. El avea un singur fecior, Crăișorul Giorgi. Giorgi crescuse și se făcuse om în toată firea. Aș vrea să apuc să îmi văd nepoții, se gândea Craiul.

Într-o zi, Craiul îl duse pe Giorgi într-o sală mare, cu pereții împodobiți cu tablouri. Ele înfățișau fete nobile, una mai frumoasă decât alta.

— Alege o mireasă! îi spuse tatăl său.

Giorgi făcu înconjurul sălii, se uită la toate portretele, dar nu-i plăcu nicio fată. Așa că el ceru voie să plece prin țară să caute fata ce îi era ursită.

Întâlni multe fete frumoase, deștepte și vrednice, dar niciuna nu-i plăcu. Într-o dimineață, la marginea unui sătuc din munți, o întâlni pe Ana, o fată nespuse de frumoasă. Giorgi înțelese că ea îi este ursită și o rugă să se mărite cu el.

— Ce meserie ai? îl întreabă Ana.

— Sunt fiul Craiului, răspunde Giorgi.

— A fi crai nu este o meserie! Trebuie să știi să muncești ca să apreciezi munca supușilor tăi. Învăță o meserie. Dacă înveți, mă căsătoresc cu tine.

Crăișorul se întristă tare, căci i se părea de ajuns că este fecior de Crai.

Ce meserie ar putea să învețe? Craiul cel bătrân îl ascultă, zâmbi, apoi porunci să fie chemați toți meșterii din țară.

— Cine vrea să-l ia pe Giorgi de ucenic ca să-l învețe meserie?

Meșterul lăcătuș avea nevoie de trei ani ca să-l învețe meseria lui, meșterul dogar și meșterul fierar de cel puțin doi ani. Un țesător bătrân, care făcea covoare, promise să-l învețe meșteșugul lui în trei luni. Feciorul de crai reuși să țeară un covor minunat și plecă să-l arate miresei sale. Întinse covorul în fața ei și o întrebă dacă se mărită cu el.

— Acum că ai învățat o meserie, accept să-ți fiu soție.

Tânărul o duse la palat. În scurt timp, toți au îndrăgit-o, deoarece Ana era frumoasă, harnică și înțeleaptă.

După ce s-a stins Craiul, Giorgi se urcă în scaunul domniei. Îi spuse soției sale că vrea să se ducă prin țară, să afle ce părere au supușii despre Domnia Sa.

Îmbracă niște zdrențe de cerșetor, își luă o traistă și plecă să colinde țara.

Umblând prin munți, Giorgi nimeri în mâinile unor tâlhari. Degeaba tipă Craiul spunând cine este, că aceștia râdeau și doreau să-l omoare.

Când auzi că vor să-l omoare, Giorgi le spuse tâlharilor:

– Nu vă alegeți cu nimic dacă mă veți omorî, însă pot să vă fac un covor cum nu s-a mai văzut în țara asta.

Tâlharii se învoiră. Craiul a țesut un covor albastru, împodobit cu flori de aur și păsări nemaivăzute.

– O să-l vindem în târg măcar cu opt sute.

– Cereți s-o vedeți pe Crăiasă. Ea o să cumpere covorul chiar și cu 2 000 de bani de aur.

A doua zi, doi tâlhari ajunseră la palat. Crăiasa plângea de dorul Craiului. Îi primi totuși pe cei doi, dar imediat ce se uită la covor, încremeni. Pe marginea covorului erau țesute slove ciudate pe care Crăiasa le citi: *Sunt prizonierul tâlharilor*. Plătește-le covorul și trimite oștenii să mă elibereze.

Crăiasa plăti tâlharilor cei 2 000 de bani de aur.

Seara, căpitanii de oaste dădură buzna în peșteră, unde îl găsiră pe Crai. Tâlharii fură aruncați în închisoare.

Crăiasa își întâmpină bărbatul pe scara palatului și-i zise:

– Ce te-ai fi făcut dacă nu aveai o meserie? Nu-ți ajuta la nimic faptul că ești Crai!

1. Explozia stelară

Formulează întrebări pe baza textului, care să înceapă cu unul dintre cuvintele date. Scrie răspunsuri potrivite care să cuprindă detalii din text, ca în modelele date.

- Când se petrece întâmplarea?

Detalii

- Întâmplarea se petrece într-o țară îndepărtată.

- Cine

Detalii

- Era odată ca niciodată ...

.

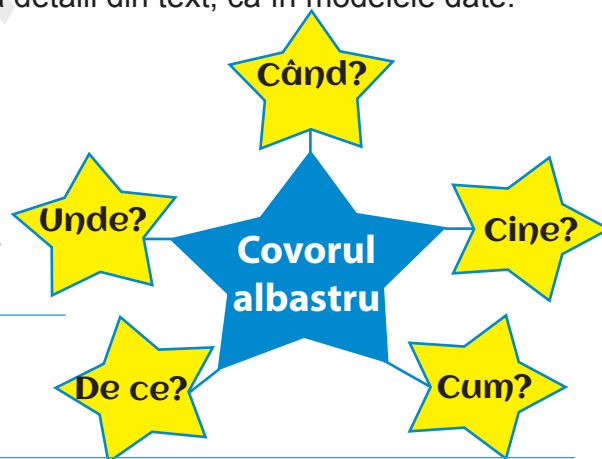
.

- Unde

Detalii

.

.

● Ce

Detalii

-
-

● Cum

Detalii

-
-

● De ce

Detalii

-
-

2. Alege varianta corectă de răspuns:

- De ce dorea Craiul să-l căsătorească pe fiul său?
a) Craiul dorea nepoți. **b)** Craiul voia să plece în altă țară. **c)** Craiul era bolnav.
- Ce îi cere fata lui Giorgi pentru a accepta cererea în căsătorie?
a) Să fie bogat. **b)** Să fie rege. **c)** Să știe o meserie.
- În cât timp a învățat fiul Craiului meseria aleasă?
a) în trei ani; **b)** în trei luni; **c)** în trei săptămâni.
- Cum a reușit Giorgi să o convingă pe Ana să-l ia de soț?
a) I-a dat un inel. **b)** A dus-o la palat. **c)** I-a dovedit că a învățat o meserie.

3. Cei de la palat au îndrăgit-o în scurt timp pe Ana. Scrie două motive pentru care aceasta era îndrăgită.

4. Transcrie enunțul din care afli ce a hotărât Giorgi când a ajuns pe scaunul domniei.

5. Cum i-a convins Craiul pe tâlhari să nu-l omoare?

6. Craiul Giorgi a învățat o meserie. Scrie două avantaje ale acestui fapt.

3. Povestirea scrisă a unui text de mică întindere după un plan de idei

Prostia omenească după Ion Creangă

A fost odată, ca niciodată...

A fost odată un om însurat care trăia la un loc cu soacră-sa. Nevasta lui, care avea un copil mic, era cam proastă; dar nici soacră-sa nu era tocmai isteată.

Într-una din zile, omul iese după treburi. Nevasta lui înfășă copilul, îl puse în albie lângă sobă și îl legănă. După ce-l adormi, stătu puțin pe gânduri, apoi începu a boci:

— Aloeu! Copilașul mamei!

Mama ei întrebă cu spaimă:

— Ce ai draga mamei?

— Mamă, copilul meu va muri.

— Când și cum?

— Vezi drobul de sare de pe horn? Dacă se va sui mîța, o să-l trîntească drept în capul copilului...

Cu ochii pironiți la drobul de sare, începură a boci amîndouă. Tatăl copilului tocmai intra pe ușă. Auzind de ce plîngeau, oftă din greu și ieși din casă zicînd:

— Numai de-oi găsi mai proști decât voi, m-oi mai întoarce acasă.

Mergînd el, întîlni un om care ținea un oboroc cu gura spre soare, apoi intra cu dînsul într-un bordei; apoi iar ieșea și tot așa. Drumețul nostru află că bietul om se trudea să aibă lumină. Îl învătă să ia un topor, să facă o fereastră în perete și soarele va intra singur înăuntru.

— Mare minune! De nu veneai, îmbătrîneam cărînd soarele cu oborocul.

— Încă un tont, zise drumețul în sine și plecă.

Merse pînă ajunse la o casă. Acolo, ce să vadă? Un om cu o furcă în mînă voia să arunce niște nuci de pe prispă în pod.

— Ai un coș? întrebă drumețul. Pune nucile într-însul, ia-l pe umăr și suie-le frumușel în pod. Omul ascultă și treaba se făcu îndată.

Mai numără omul nostru și alți încluiți, de aceea se întoarce acasă, socotindu-i pe ai săi mai cu duh decât cei pe care îi văzuse în călătoria sa.

1. Delimitează textul în fragmente.

2. Formulează ideile principale și scrie planul simplu de idei.

3. Transformă în povestire dialogul dintre mamă și fiică.

4. Povestește, în scris, textul *Prostia omenească* după planul simplu de idei, dezvoltând fiecare idee principală în trei-patru enunțuri.

4. Păpădia după Ion Agârbiceanu

Textul literar narativ (actualizare)

1. Completează harta textului.

1. Completează harta textului.

```
graph TD; Titlul[Titlul] --- Locul[Locul desfășurării acțiunii]; Titlul --- Timp[Timpul în care se desfășoară acțiunea]; Titlul --- Ideile[Ideile principale]; Titlul --- Final[Finalul întâmplării]; Titlul --- Personaje[Personajele];
```

Locul desfășurării acțiunii

Timpul în care se desfășoară acțiunea

Ideile principale

Titlul

Autorul

Finalul întâmplării

Personajele

Care este atitudinea Anicuței față de covorul de bănuți galbeni?

2. Povestește, în scris, întâmplarea, folosind planul simplu de idei.

URP

3. Motivează faptul că textul citit este un text literar narativ.

4. Scrie patru enunțuri legate între ele prin înțeles, în care să descrii pădăria.

5. Scrierea corectă a cuvintelor mai/m-ai

1. Colorează casetele care conțin formele corecte ale grupurilor de cuvinte.

m-ai invitat

mai găsit

5 mai

m-ai cucerit

mai încet

luna mai

m-ai surprins

1 Mai

2. Completează spațiile cu forme potrivite ale cuvintelor: *mai, m-ai, n-ai, nai, ne-a, nea, ne-am, neam*.

- Este _____ greu să rezolvi o problemă.
- _____ chemat, _____ văzut, _____ sfătuit, acum voi pleca mulțumită.
- _____ uitat cumva, să-ți iei și un _____ la tine?
- _____ văzut în luna _____.
- La mare _____ întâlnit cu un _____ îndepărtat.
- _____ Grigore _____ comunicat că noaptea a căzut multă _____ pufoasă.
- Când nu _____ avem pâine, bunica mă trimite să _____ cumpăr.

3. Taie forma greșită:

- Când **mai/m-ai** strigat, n-ai mai auzit că ți-am răspuns.
- În luna **m-ai/mai** i-am cumpărat bunicii flori.
- Astăzi soarele nu **mai/m-ai** încălzește cu putere.
- Eu sunt cel **mai/m-ai** bun la fotbal.
- **M-ai/mai** toți pomii înfloresc, dar nu toți rodesc.
- **M-ai/mai** bine sărac și onest decât bogat și rușinat.

4. Jurnalul triplu

Unește, apoi formulează enunțuri.

mai	încurajat	Atunci când m-ai încurajat, am căpătat încredere.
m-ai	devreme	
mai	chemat	
m-ai	mergem	
mai	anunțat	
m-ai	ușor	

1. *Ce mai faci, bunico?* după Mircea Sântimbreanu; 2. Personaje preferate; 3. Scrierea corectă a cuvintelor care conțin vocale și consoane duble; 4. Textul creativ în care se introduc expresii și cuvinte de sprijin

1. Ce mai faci, bunico? după Mircea Sântimbreanu

1. Completează.

- Titlul textului: _____
- Numele autorului: _____
- Personajele textului: _____

- Un substantiv care indică timpul când se desfășoară întâmplările: _____
- Întrebările pe care și le pun toți bunicii la începutul vacanței de vară: _____

- Întrebările pe care și le pun toți nepoții atunci când își revăd bunicii: _____

- O formulă de salut la finalul unei conversații: _____

2. Bunica știe că, într-o zi de vacanță, un școlar are multe activități. Enumeră-le!

3. Ai aflat, din text, că uneori bunicii au nevoie de ajutorul nepoților. Tu ce crezi despre acest fapt?

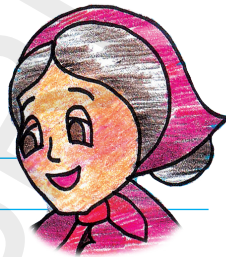
- Enumeră activitățile prin care nepoții își ajută bunicii la treburile gospodărești.

4. a) Bifează cuvintele care arată sentimentele primului nepot venit în vizită la bunica sa, punându-i întrebarea: *Ce mai faci, bunico?*

- ☐ dragoste ☐ respingere ☐ nepăsare ☐ respect ☐ superficialitate

b) Bifează cuvintele care arată sentimentele celui alt nepot sosit în vacanță la bunica sa, punându-i întrebarea: *Ce mai faci, bunico?*

- ☐ dragoste ☐ admirație ☐ nepăsare ☐ duioșie ☐ purtare de grijă ☐ respect

5. Găsește, pe baza textului, explicațiile potrivite pentru:

a) *se bucură de bucuria ta;*

b) *lumina de pe chipul bunicii nu vine de afară;*

c) *ploaia adaugă un rând de perdele ferestrelor;*

d) *bunica își lasă inima mângâiată.*

6. Formulează un enunț cu un cuvânt din text care să fie:

♦ un substantiv comun, genul feminin, numărul singular: _____

♦ un verb, numărul plural: _____

♦ un adjectiv, numărul plural: _____

♦ un pronume personal, numărul plural, genul masculin: _____

♦ un pronume personal de politețe, numărul singular: _____

7. Argumentează de ce titlul se potrivește textului. Alege și tu un alt titlu adecvat textului!

8. Scrie trei idei importante (învățăături) pe care le poți desprinde din text.

9. Alcătuieste câte un enunț în care cuvintele: **poartă**, **mână**, **ochi** au un alt înțeles decât cel din text.

2. Personaje preferate

1. Enumeră patru personaje preferate, din textele studiate în manual, motivând alegerea făcută pentru fiecare dintre acestea.

2. Imaginează-ți că personajul tău preferat vine în vizită la tine. Scrie un text, de 5-7 rânduri, în care să povestești ce face, cum arată și ce spune. Alege-i un titlu potrivit.

3. Formulează o întrebare pe care dorești să o adresezi:

a) lui Pinocchio;

b) Zânei.

4. În careurile de mai jos descoperă numele unor personaje cunoscute. Grupează-le în personaje pozitive (care au săvârșit fapte bune) și negative (care au săvârșit fapte rele).

N	D	A	L	B	Ă	C	A	Z
I	V	U	L	P	E	A	S	Ă
C	S	Y	M	F	A	R	T	P
Ă	Z	K	C	G	O	E	G	A
D	E	G	E	Ț	I	C	A	D
R	T	O	B	C	J	Y	R	A

Personaje pozitive:

L	U	P	R	A	F	A	T	A
X	I	O	N	E	L	F	G	B
F	S	C	U	F	I	Ț	A	A
A	R	O	Ș	I	E	S	D	B
T	N	U	R	S	U	L	H	E
A	M	O	Ș	U	L	U	I	I

Personaje negative:

3. Scrierea corectă a cuvintelor care conțin vocale și consoane duble

1. Încercuiește, în enunțurile de mai jos, cuvintele scrise cu vocale duble, apoi alcătuieste alte enunțuri în care să le introduci.

- Bunica mea este o ființă blândă.
- Unchiul are doar o fiică.
- Am alergat mai încet, fiind mai mic.
- Prietenul tatălui este un zoolog renumit.

2. Subliniază forma corectă a cuvintelor evidențiate.

În **viitor/viitor** dorim să vizităm mai multe **muzee/muze**.

Succesorul/sucesorul numărului zece este unsprezece.

Mă gândesc **încontinuu/încontinuu** la concursul de desene.

Regimul alimentar i-a **acelerat/accelerat** însănătoșirea.

3. Desparte cuvintele în silabe.

idee _____	vaccin _____
accident _____	liceu _____
copii _____	lecțiilor _____

4. Taie cu o linie forma greșită a cuvintelor.

științific	needucat	turne	trofee	discontinuu	Andreia
științific	neducat	turnee	trofee	discontinuu	Andreea

5. Găsește cuvintele de la care s-au format cele scrise cu **nn**.

a înnegura → în + negură

a înnoi _____	a înnopta _____
a înnoda _____	a înnobila _____

6. Alcătuieste enunțuri în care să introduci cuvintele: *succes, coordonator, zoologică, înnoit, înnoptat, a acceptat*.

4. Textul creativ în care se introduc expresii și cuvinte de sprijin

1. Redactează un text creativ, de maximum 12 rânduri, în care să folosești următoarele expresii: *ciocolată amăruie*, *culorile dulci din vitrină*, *tort dantelat*, *aromă de migdale*, *amandine savuroase*, *farfuriuțe zâmbitoare*, *lingurițe curioase*, *savarine dolofane*.

Găsește-i un titlu potrivit!

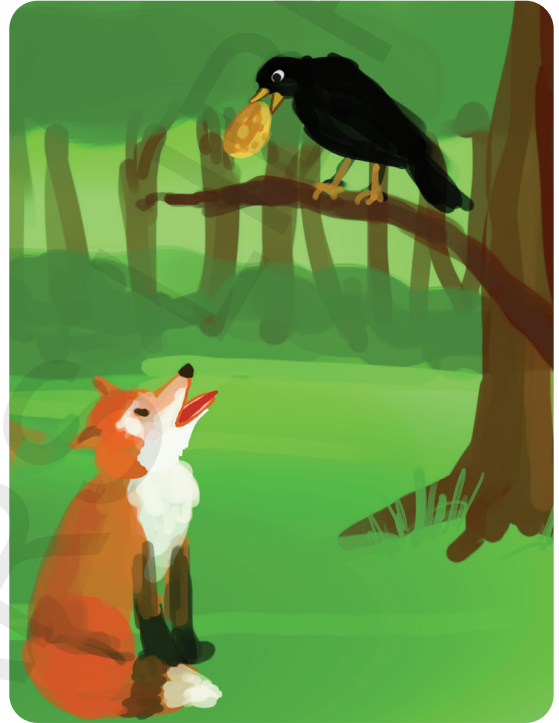

2. Eseul de cinci minute

Scrive, timp de cinci minute, un text creativ, folosind cuvintele: *fluturi*, *baloane*, *veselie*, *panglici*, *sărbătoare*, *flori*, *pian*, *copii*. Alege-i un titlu potrivit.

1. Corbul și vulpea de Jean de La Fontaine

Jupânul Corb, pe-o creangă cocoțat,
Ținea în clonț un boț de caș furat.
Ademenită de mirosul cașului,
Cumătra Vulpe-i spuse-așa borfașului:
– Să ne trăiți mulți ani, Măria Voastră,
că sunteți zău, ca din cutie scos!
Iar de-ați avea și glasul mlădios
Pe cât v-arată penele frumos
Mă prind c-ați fi vreo Pasăre Măiastră!
Ci corbul, auzind-o, pe gânduri nu mai șade.
Deschide ciocul. Prada cade.
Și vulpea, înghițind-o, îl dăscălește:
– Bade,
Ligușitorii – nu știi, se pare –
Trăiesc pe seama cui le dă crezare.
Dar lecția pe care o-nvățași
O fi făcând cât boțul tău de caș!
Înmărmurit, crocanul juratu-s-a cumplit
Că n-o să se mai lase de-acum păcălit.

1. Ce ți-a plăcut cel mai mult din lectura *Corbul și vulpea*? De ce?

2. Citind **fabula** *Corbul și vulpea* de Jean de La Fontaine:

- m-am bucurat _____
- m-a dezamăgit faptul că _____
- mi-aș fi dorit să _____

VOCABULAR

fabula - scurtă povestire, de obicei, în versuri, în care autorul critică umoristic defecte morale ale oamenilor, cu scopul de a le îndrepta, folosind ca personaje: animale, plante și lucruri.

3. Explozia stelară

• Cine?

Răspuns:

• Ce?

Răspuns:

• Cum?

Răspuns:

• De ce?

Răspuns:

• Unde?

Răspuns:

4. Compune un text despre o întâmplare din lumea necuvântătoarelor, în 8-10 rânduri. Alege-i un titlu potrivit!

Fișa de lectură

1. Realizează fișa de lectură a fabulei *Corbul și vulpea* de Jean de La Fontaine.

Titlul lecturii: _____

Numele autorului: _____

Personajele lecturii: _____

Locul desfășurării acțiunii: _____

Învățătura desprinsă: _____

Povestirea pe scurt a lecturii:

Ghetele cele noi (poveste populară)

Într-un sat de munte trăia un om vestit pentru hărnicia sa. Dar, pe cât de muncitor era omul, pe atât de leneș era fiul său. Toată ziua ar fi stat degeaba și tot nu s-ar fi plictisit. Numai că, într-o după-amiază, se duse la tatăl său și îi spuse:

— Tată, am văzut pe uliță niște băieți încălțați cu ghete noi, foarte frumoase. Aș vrea și eu așa ghete.

— Măi băiete, i-a răspuns omul, dacă ai munci și tu cât de puțin, ți-aș da banii, dar așa, pe degeaba, zi și tu, e drept?

N-a mai spus nimic copilul, dar a plecat supărat. Tare și-ar fi dorit asemenea ghete, așa că, a doua zi, iar s-a dus să-i ceară bani tatălui său. Dar și de data aceasta părintele l-a refuzat.

Când a venit și a treia zi să-i ceară bani, tatăl i-a spus:

— Uite, măi băiete, văd că nu mai scap de tine! Eu am treabă aici, în grădină. Dar în pod e o grămadă de grâu ce trebuie vânturat, că altfel se umezește și se strică. Pune mâna pe lopată, vântură tu grâul și pe urmă vino aici și-ți dau bani să-ți cumperi ghetele.

Băiatul n-a mai putut de bucurie. S-a urcat repede în podul casei, dar nu prea îl trăgea inima la muncă. Așa că s-a culcat pe un braț de fân, a tras un pui de somn, după care a alergat în curte strigând:

— Gata, tătucă, am vânturat tot grâul. Acum îmi dai banii?

— Nu! a răspuns omul categoric. Ți-am spus să vânturi grâul, nu să pierzi vremea. Du-te în pod și fă ce ți-am spus!

A plecat iar băiatul, dar nu putea înțelege de unde știa tatăl că el nu vânturase grâul. Probabil că l-a surprins dormind și nu l-a trezit, că altfel nu se poate... Așa că, după ce s-a urcat iarăși în podul casei, s-a pus la pândă în loc să aibă grijă de grâu. A stat el preț de jumătate de ceas, cu ochii ațintiți spre tatăl său, care muncea de zor în curte și, socotind el că-i de ajuns, se duse iarăși în grădină.

— Tată, am terminat toată treaba, n-a mai rămas bob de grâu neîntors. Acum îmi dai banii?

— Măi băiete, după ce că ești leneș, mai ești și un mare mincinos. Nu ți-e rușine? Să știi că, dacă nici de data asta nu te duci în pod și nu faci treaba cum se cuvine, nu mai vezi nicio gheată. Ai înțeles?

Când a văzut băiatul că altfel nu se mai poate, s-a urcat în pod, a pus mâna pe lopată și a început să vânture grâul. Dar, cum a băgat lopata, a găsit ascunsă în grâu o pereche de ghete noi, nouțe, exact așa cum își dorea el.

1. Delimitează textul în fragmente.
2. Scrie ideile principale ale textului.

3. Pălăriile gânditoare

- Informează

Despre ce se povestește în textul *Ghetele cele noi*?

- Spune ce simți!

Scrie ce simți în legătură cu faptul că fiul și-a mințit tatăl.

- Aspecte negative

În privința cărui moment prezentat în text nu ești de acord?

- Aspecte pozitive

De ce crezi că tatăl nu i-a cumpărat imediat fiului său ceea ce și-a dorit?

- Generează idei noi

Imaginează-ți un dialog cu băiatul. Ce formule de adresare folosești?

- Clarifică

De ce crezi că băiatul s-a hotărât într-un final să vânture grâul?

4. Ce a simțit băiatul când a descoperit ghetete? Dar tatăl? Ce ai putea învăța din întâmplarea pe care au trăit-o cei doi?

5. Găsește alte două titluri potrivite acestui text.

6. Găsește, în text, informații de detaliu despre: tată, băiat, condiția pusă de către tată băiatului și acțiunile băiatului. Transcrie:

- adjectivul care exprimă însușirea tatălui și alt adjectiv care exprimă însușirea băiatului;

- enunțul din care afli condiția tatălui, astfel încât băiatul să primească ghetetele cele noi;

- enunțul din care afli ce a făcut băiatul prima dată în pod;

- enunțul din care aflu cum a obținut băiatul ghetete.

7. Povesteste, în scris, textul *Ghetele cele noi*.

Copiii din crâng

după Konstantin D. Ușinski

Doi copii, un frate și o soră, au pornit într-o zi spre școală. Drumul lor trecea pe lângă un crâng cu umbră deasă. Pe drum era cald și praf, iar în crâng – răcoare și veselie.

– Știi ce, n-ar fi mai bine să mergem în crâng? spuse băiatul surorii sale. Mai avem destul timp să ajungem la școală.

Fetei îi plăcu îndemnul fratelui ei și amândoi se afundară în desiș, printre tufele verzi, pe sub mestecenii pletosi.

Primul lucru pe care l-au zărit copiii a fost un gândăcel auriu.

– Joacă-te cu noi, i-au spus ei gândăcelului.

– M-aș juca cu plăcere, răspunse gândăcelul, dar n-am timp: trebuie să-mi adun de mâncare pentru prânz.

– Joacă-te cu noi, i-au spus copiii unei albine galbene și pufoase.

– N-am timp să mă joc cu voi, răspunse albina, trebuie să adun miere.

– Dar tu n-ai vrea să te joci cu noi? o întrebară copiii pe furnică.

Furnica însă n-avea timp nici să-i asculte, se grăbea să-și clădească locuința-i măiastră.

Copiii au încercat atunci să intre în vorbă cu veverița, dar veverița a dat din codița ei stufoasă și le-a răspuns că trebuie să strângă alune pentru iarnă.

Porumbelul le-a răspuns și el:

– Eu clădesc un cuib pentru puișorii mei.

Iepurașul cenușiu alerga spre pârau să-și spele botișorul. Nici florile albe de fragă n-aveau vreme de pierdut cu copiii. Se grăbeau să pregătească la vreme fructele gustoase și zemoase.

Copiii li se făcu urât, fiindcă în jurul lor toți aveau treabă. Au alergat atunci la pârau.

– Tot n-ai tu nicio treabă, îi ziseră copiii, hai, joacă-te cu noi!

– Cum? Eu n-am nicio treabă? zise supărat pâraul. Copii leneși ce sunteți! Cine dă de băut oamenilor și animalelor? Cine spală rufe? Cine învârte roțile morilor? Cine poartă bărcile și stinge focurile? Cine, dacă nu eu?

Copiii le era din ce în ce mai urât și se gândiră că ar fi făcut mai bine dacă s-ar fi dus întâi la școală și la întoarcerea spre casă ar fi intrat puțin prin crâng. Dar tocmai atunci băiatul zări o pitulice mică și frumoasă.

– Ei, cântăreață! îi strigă băiatul. Cred că tu chiar n-ai nicio treabă. Hai, joacă-te cu noi!

– Cum? fluieră supărată pitulicea. N-am prins eu toată ziua musculițe ca să-mi hrănesc puișorii? Mă, dar voi ce-ați făcut astăzi leneșilor? La școală nu v-ați dus, n-ați învățat nimic. Alergați prin crâng, ba încă-i mai împiedicați și pe alții să

lucreze. Duceți-vă mai bine unde ați fost trimiși și nu uitați că odihna și joaca nu sunt plăcute decât pentru acela care a muncit și a dus până la capăt tot ce a avut de făcut.

Pe copii i-a cuprins rușinea. S-au dus la școală și, cu toate că au ajuns târziu, au fost sânguincioși la învățătură.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- De ce s-au oprit copiii în crâng?
 - a) era răcoare și veselie; b) aveau timp suficient; c) la școală nu era interesant.
- Cu cine s-au întâlnit copiii prima dată?
 - a) o pitulice; b) o furnică; c) un gândăcel.
- Ce făcea furnica?
 - a) aduna miere; b) își construia locuința; c) căra un bob de grâu.
- De ce nu avea porumbelul timp de joacă?
 - a) le cânta puilor să adoarmă; b) construia un cuib; c) își hrănea puișorii.

2. Găsește, în text, cinci cuvinte alintate și transcrie-le.

3. Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru:

- crâng _____
- creangă _____
- sânguincioși _____
- ostenit _____
- clădesc _____
- neconținut _____

4. Completează organizatorul.

Adjectiv	Substantiv	Verb
auriu	aur	a auri
	gust	
pietros		
	plictiseală	
		a înverzi
rușinos		
		a umbri
muncitor		
	săritură	

La cireșe

de Ion Creangă

Odată, vara, pe-aproape de Moși, mă furișez din casă și mă duc, la moș Vasile, fratele tatei cel mai mare, să fur niște cireșe; căci numai la dânsul și în câteva locuri din sat era câte-un cireș văratic, care se cocea de Duminica Mare. Și mă gândesc cum s-o dau, ca să nu mă prindă. Intru mai întâi în casa omului și mă fac a întreba de Ion, să ne ducem la scăldat.

– Nu-i acasă Ion, zise mătușa Mărioara; s-a dus cu moșu-tău Vasile la oraș, s-aducă niște sumani.

– Apoi, dar, rămâi sănătoasă, mătușă Mărioară! și-mi pare rău că nu-i vărul Ion acasă, că tare-aș fi avut plăcere să ne scăldăm împreună... Dar în gândul meu: Știi c-am nimerit-o? bine că nu-s acasă!... Și, sărut mâna mătușei, luându-mi ziua bună și ies din casă să mă duc la scăldat, mă furișez și, ajung în cireșul femeii și încep a căra la cireșe în sân, crude, coapte, cum se găseau. Iaca mătușa Mărioara, c-o jordine în mână, la tulpina cireșului.

– Dar bine, aici ți-i scăldatul? zise ea, cu ochii holbați la mine; coboară-te jos, că te-oi învăța eu!

Dar cum să te cobori, căci jos era prăpădenie! Dacă vede ea și vede că nu mă dau, zvârr! de vreo două-trei ori cu bulgări în mine. Apoi încearcă să urce pe cireș în sus. Mă dau iute pe-o creangă, și odată fac zup! în cânepa, care se întindea de la cireș înainte, până la brâu de înaltă.

Și eu fuga, și ea fuga, până ce dăm cânepa toată la pământ; căci, erau zece-douăsprezece prăjini de cânepă, frumoasă și deasă cum îi peria. Mătușa se încâlcește prin cânepă și cade. Atunci, iute mă răsucesc într-un picior, fac două sărituri mai potrivite, mă azvârl peste gard, de parcă nici nu l-am atins, și-mi pierd urma, ducându-mă acasă și fi ind foarte cuminte în ziua aceea...

Pe seară, iaca și moș Vasile, cu vornicul și paznicul, strigă pe tata la poartă, îi spun pricina și-l cheamă să vadă ce s-a întâmplat cu cânepa și cireșele... căci, drept vorbind, și moș Vasile era un cărpănos, ca și mătușa Mărioara. Vorba ceea: A tunat și i-a adunat. Stricăciunea se făcuse, și vinovatul trebuia să plătească. Vorba ceea: Nu plătește bogatul, ci vinovatul. Așa și tata: a dat amendă pentru mine, și pace bună! Și după ce-a venit el rușinat, mi-a tras o chelfăneală ca aceea, zicând:

– Na! satură-te de cireșe! De-acum să știi că mi-am pierdut încrederea în tine! Oare multe stricăciuni am să mai plătesc eu pe urma ta? Și iaca așa cu cireșele; s-a împlinit vorba mamei, sărmana, iute și degrabă: Că Dumnezeu nu ajută celui care umblă cu furtișag.

1. Numește câte o trăsătură morală pentru fiecare dintre personajele de mai jos. Transcrie enunțuri care ilustrează această trăsătură.

Nică

Mătușa Mărioara

Mama

Moș Vasile

2. Argumentează!

- Nică voia să fure cireșe de la mătușa Mărioara, pentru că _____.
- Mătușa Mărioara îl ceartă pe Nică, deoarece _____.
- Tatăl lui Nică a plătit stricăciunea făcută de acesta lui Moș Vasile, deoarece _____.

3. Alcătuieste câte un enunț în care să folosești:

♦ un substantiv de genul masculin, numărul singular, însoțit de un adjectiv;

♦ un substantiv de genul feminin, numărul plural, însoțit de un adjectiv;

♦ un substantiv de genul neutru, numărul singular, însoțit de un adjectiv.

1. Completează primele două rubrici ale organizatorului ceea ce știi și cu ce ai dori să afli despre veverițe.

Știu!	Vreau să știu!	Am aflat!

2. Despre veverițe...

Veverițele

Veverițele sunt mici mamifere îndrăgite de toată lumea și fac parte din familia de rozătoare Sciuridae.

În lume, există peste 265 de specii de veverițe. Cea mai mică dintre ele este veverița pitică africană, care măsoară doar 10 cm lungime, iar cea mai mare, veverița uriașă indiană poate atinge 91 cm.

Veverițele trăiesc în păduri de conifere și foioase, fiind active tot timpul anului. Iarna se retrag în scorburi pentru a se proteja de frig și de numeroși prădători.

Având codița lor stufoasă, de două ori mai mare decât corpul și ochișorii migdalați și negri, veverițele își petrec majoritatea timpului în copaci. Acolo își construiesc cuiburi de mărimea unei mingi de fotbal pe care le căptușesc cu iarbă, coji, mușchi și pene.

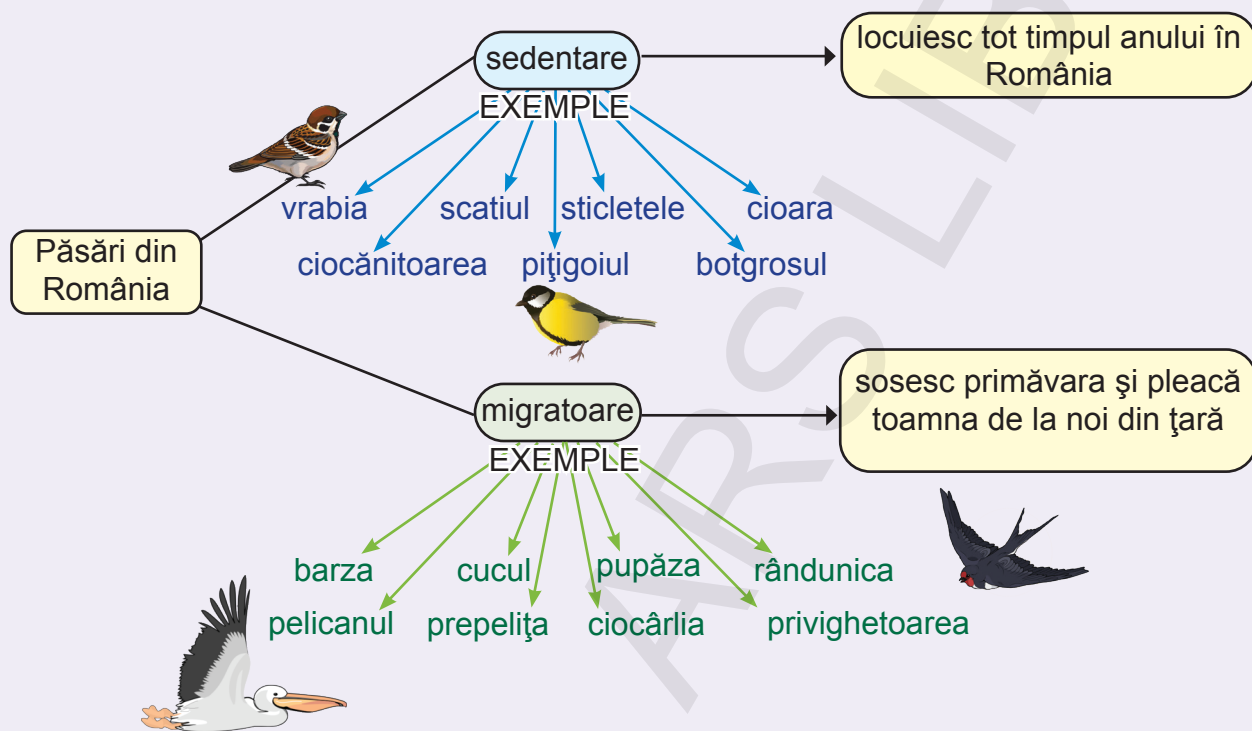
În regiunile mai răcoroase, veverițele își pun deoparte nuci și semințe, în diferite locuri, apoi se întorc la ele iarna, când nu mai găsesc mâncare în păduri. Ele sunt extrem de inteligente. Pentru a păcăli hoții care vor să le fure mâncarea (adică alte veverițe sau păsări), acestea sapă gropi în pământ, se prefac că aruncă acolo semințe, după care le acoperă cu frunze și cu pământ.

Veverițele comunică între ele prin diferite vocalize și prin mirosuri specifice. Ele își folosesc, de asemenea, cozile, ca un dispozitiv de semnalizare, mișcându-le brusc atunci când alertează alte veverițe asupra unui potențial pericol.

3. Completează a treia rubrică a organizatorului de la exercițiul 1 cu informații despre veverițe pe care le-ai aflat din textul de mai sus sau cu informații de pe Internet.

4. Realizează un scurt text informativ în care să introduci informațiile din organizatorul grafic de mai jos. Poți adăuga și alte informații.

Leul și șoricelul
după Esop

Somnul unui leu a fost tulburat într-o bună zi de necuviința unui șoarece care alerga pe fața lui. Trezindu-se furios, el era cât pe ce să îl omoare, când șoricelul începu să îi ceară milă, spunând: *Dacă îmi vei cruța viața, voi găsi cu siguranță o cale să îți răsplătesc bunătatea.*

Leul începu să râdă și îl lăsă pe șoarece să plece teafăr și nevătămat. La scurt timp după aceasta, leul a fost prins de niște vânători, care l-au legat la pământ cu funii groase. Leul începu să ragă înfuriat și neajutorat, iar șoricelul, recunoscându-i vocea, sosi în grabă și îi roase funiile, eliberându-l. Apoi, îi spuse leului:

Ai râs la ideea că aș putea să-ți fiu vreodată de ajutor, neașteptându-te să îmi plătesc datoria pentru favoarea pe care mi-ai făcut-o; ai aflat acum că până și un mic șoricel îl poate ajuta pe atotputernicul leu.

1. Răspunde la întrebări.

- Cine i-a tulburat somnul leului?

- Care a fost promisiunea făcută de șoricel leului?

- Care proverb din cele de mai jos exprimă mesajul textului?

- a. Cine nu muncește nu mănâncă.
- b. Fricosul se sperie și de umbra lui.
- c. Ajutorul vine de la cine nu te aștepți.

2. Alege, din text, trei substantive și precizează felul, numărul și genul acestora.

3. Precizează numărul și genul adjectivelor subliniate în text.

4. Alcătuieste o propoziție în care să introduci: un substantiv propriu; un verb la numărul singular; un pronume personal, genul feminin, numărul plural. Subliniază cuvintele introduse.

5. Redactează conținutul unei invitații adresate bunicului cu ocazia zilei de naștere.

	S	B	FB
1	un răspuns corect	două răspunsuri corecte	trei răspunsuri corecte
2	un substantiv analizat corect	două substantive analizate corect	trei substantive analizate corect
3	un adjectiv analizat corect	două adjective analizate corect	trei adjective analizate corect
4	o parte de vorbire	două părți de vorbire	trei părți de vorbire
5	Redactează mesajul.	Redactează mesajul și formula de adresare sau încheiere.	Redactează conținutul invitației.

Proiect

Completează primele trei rânduri ale tabelului, referindu-te la trei texte preferate, studiate în acest an școlar.

Pe parcursul vacanței de vară, realizează proiectul propus.

De ce să citesc?

Titlul lecturii citite și numele autorului	Informația desprinsă din lectură	La ce-mi folosește informația în viitor?
<i>Mi s-a terminat caietul</i> după Mircea Sântimbreanu	Un băiat rupe mereu foile caietelor atunci când greșește temele, dar și pentru joacă.	Să fiu grijuliu și atent cu lucrurile.